

BOŽIĆ I EUHARISTIJA

Katolički list

ZVONIK

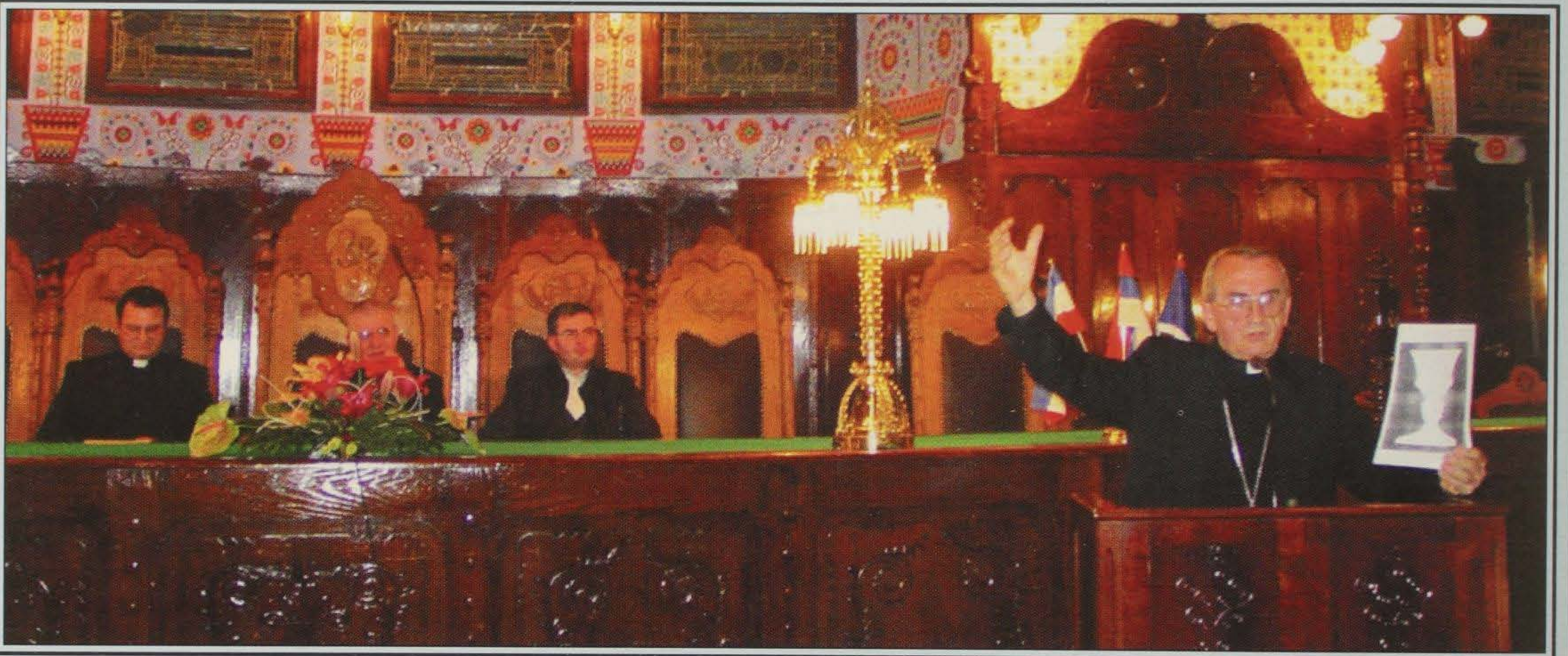
GOD: XII BR. 12 (122) Subotica, prosinac (decembar) 2004. 60,00 din

U SREDIŠTU

Organizatori Interkonfesionalne konferencije (s lijeva na desno: nadbiskup Hočevar, patrijarh Pavle, episkop Irinej, episkop Porfirije, biskup Pénzes i dr. Andrija Kopilović)

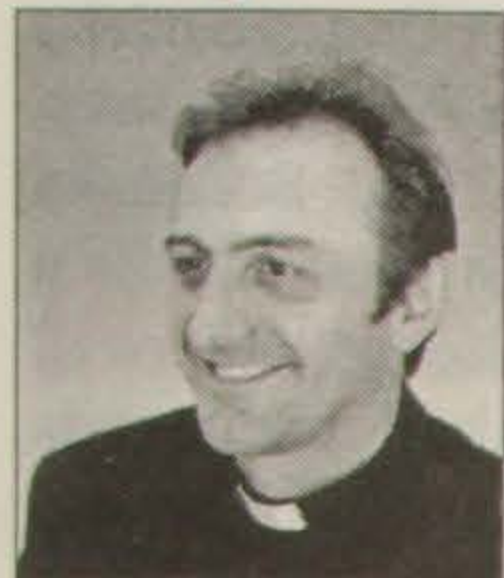

Biskup Želimir Puljić oduševio je svojim predavanjem u velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće sudionike XIII. Razgovora Instituta "Ivan Antunović"

Papa i carigradski patrijarh u bazilici sv. Petra u Rimu

U subotičkoj Katedrali svečano je proslavljena svetkovina Bezgrješne i 150. obljetnica proglašenja dogme bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije

EUHARISTIJA I BOŽIĆ

Jako volim kad je za Božić u crkvi "Betlehem" pred oltarom. To me podsjeća na, doista, usku povezanost dva velika otajstva: otajstva Utjelovljenja i otajstva Euharistije. Radi se o dva velika, različita otajstva ali o istom Isusovom tijelu.

Zbilo se to davno, u punini vremena, kada Bog odasla sina svoga (usp. Gal 4,4); Evanđelist Luka je precizniji: "U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret..." (Lk 1,26). Došao je anđeo Gabriel s Božjom ponudom k "djevici Mariji". I kad Marija reče: "Evo, službenice Gospodnje neka mi bude po tvojoj riječi!" (Lk 1,38) Isus, Božji Sin, vječna Riječ, "tijelom postade i nastani se među nama" (Iv 1,14). Tako Marija postade prvo "svetohranište", kako kaže papa Ivan Pavao II. Ta utjelovljena Riječ, izišla je iz Marijina krila u dane kad "izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta" (Lk 2,2); u vrijeme kad su Josip i Marija, poslušni toj naredbi, pošli u Betlehem. "I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu" (Lk 2,6-7). Tako je Bog od Boga, Svjetlo od svjetla, pravi Bog od pravoga Boga započeo svoj hod ovom zemljom. I tako je - u tijelu - prošao ovom zemljom čineći dobro (usp. Dj 10,38). I stigao do dvorane "Posljednje večere". "I dok su blagovali, uze Isus kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade svojim učenicima i reče: 'Uzmite i jedite! Ovo je tijelo moje!'" (Mt 26,26). Luka će dodati: "...koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen" (Lk 22,19). Tako je započela nova povijest Isusova tijela - povijest njegovog euharistijskog tijela, po kojem prebiva među nama do svršetka svijeta (usp. Mt 28,20).

Slavimo Božić u Godini Euharistije. Ovih dana puno puta ćemo pjevati dragu nam pjesmu: "Kyrie eleison... Isus se rodi u štatici...". I pjevajući je, pozivat ćemo pastire i kraljeve da pođu u Betlehem, k jaslicama, da se "tamo njemu poklone". U drugoj kitici pjevamo: "On za nas trpi čim se rodi". A u trećoj: "u jaslje mora da se skriva". Primijenimo li riječi te pjesme na Isusovo euharistijsko tijelo, onda ćemo klicati "Isus se rodi" u kruhu, u hostiji bijeloj... Valjalo bi poticati se međusobno riječima: "Pođimo u crkvu, tamo se poklonimo njemu - koji trajno dolazi k nama u svakoj sv. Misi. I pjevati: "Klanjam ti se smjerno, tajni Bože naš, što pod prilikama tim se sakrivaš." On za nas "trpi" u svakoj Euharistiji jer predaje to isto tijelo koje je za nas predao na križu i tu istu krv koju je prolio za mnoge na otpuštenje grijeha (Mt 26,28) (KKC, br. 1365). On trajno boravi među nama - u svetohraništu, u svakoj hostiji kojom se pričestujemo, u monstranci... On se nije morao "skriti" u hostiji, u kruhu niti u vinu. On je to htio. On to čini iz ljubavi prema nama, kako bi mogao stalno biti s nama i među nama! Isti Isus koji je "radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa", sada je radi nas ljudi i radi našega spasenja među nama u Euharistiji: "Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijeke. Kruh koji ću ja dati tijelo je moje - za život svijeta" (Iv 6,51).

Božić u Godini Euharistije je prigoda da se zagledani u Dijete koje leži "u štatici, u jaslicama, na slamici" podsjetimo da je Isus sada među nama u Euharistiji - u crkvi (štatica), na našim oltarima (jaslice), u kaležu svetom (slamica). Stoga bi naša sveta zadaća i dužnost trebala biti poslušati našeg vrhovnog poglavara Ivana Pavla II. u njegovom apostolskom pismu: "Ostani s nama, Gospodine" kad kaže: "Kad bi plod ove Godine bio samo taj da se u svim kršćanskim zajednicama ponovno oživi slavlje nedjeljne mise i da osnaži euharistijsko klanjanje izvan mise, ova bi Godina milosti postigla značajan uspjeh. U svakom je slučaju dobro imati visoke ciljeve i ne zadovoljiti se osrednjošću..." (br. 29). Eto nam programa! Ako budemo tako činili, bit će nam SRETAN BOŽIĆ i ubrat ćemo mnoge slatke plodove u NOVOJ GODINI! Da to lakše možete ostvariti, naš "Zvonik" će vam davati dovoljno poticaja. Da se to dogodi i vama, dragi čitatelji, od srca i s ljubavlju vam želi

vaš Urednik

Piše: Marko Forgić

DOĐI NAM, DOĐI, MALI BOŽIĆU...

U jednom gradu na moru, u susjednoj državi, nakon rata, zbio se neobičan događaj. Slučaj, rekli bi ljudi. Ako se slučajem može nazvati ... Badnja večer. Stari je župnik upravo oprao ruke razmišljajući što bi još trebalo uraditi prije polnočke. Pogledao je u svoju vremešnu domaćicu i njezina muža koji su već lijepi broj godina dijelili s njim dobro i zlo. Sjeo je za stol. Badnja večera može početi. Počeše se moliti. Usred molitve netko pozvoni. Župnik otvori vrata i pogleda na ulicu. Pri rasvjeti ulične sijalice vidio je da pada snijeg. Na ulici ni žive duše. Zatvarajući vrata, ispred sebe opazi kartonsku kutiju. Otvori, a u njoj dijete. Sjeti se Mojsija. Unese kutiju i vidi da dijete nije starije od par tjedana. "Ili nije željeno ili je uz veliku bol ostavljeno da se nađe skrbnik za bolji život", pomisli u sebi. Anđelak mu se nasmiješi. Zatreperi duša u starca. Uskoro dođe jedna mlađa župljanka koja nahrani dijete i utopli ga. Župnik nikako nije bio zadovoljan sa jaslicama u crkvi. Kako god namjesti, nije to ono što želi...

Na polnočki svijeta više nego inače. Djece oko oltara kao zrna na kronicama baka. Žene ispunile klupe a muškarci nabijeni u polukrugu sa svih strana, kao ždralovi, zakrilili žene i djecu. Zabrujale orgulje. Stotine grla se slilo u pjesmu i misu. I započe propovijed: "Dragi moji! Rodio se mali Isus. Nemojte dopustiti da mu bude hladno u ovoj zimskoj noći. Otvorite mu svoja srca i domove....!" Dok je govorio, zastor sa jaslica se polako dizao pred djecom. Odjednom urnebesna graja djece, dražesni smijeh zaori crkvom ispunjenom veselom vriskom i usklicima: "Isus! Isus! Vidite malog Isusa!" Djeca pokazuju u nešto, okreću se starijima, govore nešto roditeljima. Nitko nikog ne čuje. Žene se podigle iz klupa. Nije im jasno što je s djecom. Muškarci bi htjeli bliže a ne mogu. Župnik siđe sa propovjedaonice. Dođe do jaslica, sagne se.... Od društva Marijina i Josipova podigne uvis dijete koje je malo prije ležalo u jaslicama. "Tko želi uzeti malog Isusa k sebi?", upita župnik. Tajac. Muk. Tišina. Ali za kratko. Anđelak se umiljato nasmiješi. Odjednom se podiglo na desetke mladih ruku: "Dajte ga nama! Nama ga dajte! Dajte nama! Mi ne možemo imati djece!" Dijete je našlo roditelje. "Djeco moja, ovo mi je najljepši Božić u životu", izusti stari pastir duša ganuto. "Danas je živi Isus došao k nama. Vešelim se s vama da smo ga prepoznali!"

Dragi prijatelji. Pred nama je Božić. Veselimo se Isusu koji nam dolazi a mi idemo njemu ususret. Dobro ga pogledajmo, da ne bi prošao pored nas a mi ga ne prepoznamo. Za Božić i zauvijek držimo se primjera blažene Majke Terezije iz Kalkute: "Učinimo nešto lijepo Isusu još danas!" Primimo ga u kuću ili ga posjetimo. Vratimo mu osmijeh u tužnima, zaustavimo plač u žalosnih. Ublažimo mu boli u patnika, pružimo mu nadu u očajnima. Posjetimo ga na bolesničkoj postelji. Nahravimo ga ustima gladnih. Zagrlimo ga preko djece bez roditelja, primimo ga u svoje kuće. Posvojimo ga! Volimo ga preko nevoljenih makar imao uvelo lice ili se iz njega osjetio zadah alkohola. Pomožimo mu u ovisnicima. Poklonimo mu višak odjeće, koji dinar. Poklonimo mu svoja srca. Koliko god mu damo sve će nam ostati! Jer on će biti naš. Sjetimo se riječi kojima će nas dočekati Isus u nebu: "Zaista, kažem vam, što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste!" (Mt 25,40). Bog vas poživio u djelotvornoj i sebedarnoj ljubavi. U toj ljubavi vam želim

ČESTIT BOŽIĆ I BLAGOSLOVLJENU NOVU GODINU!

**BOŽIČNA PORUKA
DR. IVANA PÉNZESA, SUBOTIČKOG BISKUPA**

“U početku bijaše Riječ...”

(Iv 1,1)

Kršćanska braćo i sestre!

Evandelist Ivan u svom evanđelju opisuje događaje koje drugi evanđelisti ne opisuju. On to čini na neobičan način. Naime, on se ne bavi vanjskim stvarima, već onim unutrašnjim. Kad govori o božanskoj biti govori o Logosu-Riječi. Ta Riječ koja u Euharistiji silazi na oltar, koja se na posljednoj večeri ponizuje do pranja nogu učenicima, koja se rađa u štatici, u jaslama, otajstveno se rađa, po Duhu Svetom, te se utjelovljuje i kao čovjek, u liku djeteta, ulazi u naš svijet.

Možda nam se čini strana, nerazumljiva ta Riječ, u dubini svog stvarnog značenja. To je stvarateljska Riječ! Što to zapravo znači? Nama ljudima to je nešto neshvatljivo. Čovjek, naime, prihvaća samo ono što razumom može shvatiti i razumjeti. On prihvaća često samo ono što vidi, samo ono što može opipati, rekli bismo, ono što je on stvorio. Prepoznaje, čovjek, svaku stvar, svako mjesto koje može govorom spoznati i opisati. Već su drevni narodi imali sposobnost cjelovito se približiti stvarnosti, na mnogo simboličniji način negoli mi danas. Naša često racionalna civilizacija i tehnika učinile su da smo izgubili smisao za unutrašnje stvari, te smo na taj način razbili vezu koja nas je ujedinjavala i povezivala s njima.

Ni jedan znanstveni, ni jedan filozofski pristup nije u mogućnosti odgovoriti na pitanja o onom bitnom, o smislu postojanja svijeta, smislu života i smrti. Jedini odgovor na to pitanje daje božanska Objava. Ona nam odgovara na pitanja o odnosu Boga spram svijeta, govori nam o odnosu Boga prema

čovjeku, čovjeka prema Bogu, čovjeka prema čovjeku i svijetu. Nije lako shvatiti, pa ni prihvatiti, da se Božanska Riječ začela po Duhu Svetom i rodila u ljudskom tijelu. Nije lako shvatiti, pa ni prihvatiti da je božanska Riječ postala čovjekom, da je postala jednim od nas i da ta Riječ živi kao svaki čovjek. Mi to ne možemo shvatiti, jer to nije po prirodnim zakonima. Očito je da je to stvar vjere i da je to moguće samo vjerom prihvatiti, jer “Bogu je sve moguće”.

Betlehemijski nam događaj otvara mogućnost da bolje razumijemo što znači ta “Riječ”, taj znak mesijanskog djeteta. Naime, Bog nije progovorio na usta Isusa čovjeka tek kada je on počeo svoje javno djelovanje, onda kada je počeo naviještati Radosnu vijest, nego je progovorio u času njegova rođenja. Progovorio je po njegovu rođenju, po Djetetu položenom u jaslje. Bog će za Isusova života govoriti kroz cijelu njegovu osobu, kroz njegove riječi, kroz njegovu blagost, kroz njegovu srdžbu na trgovce u hramu. Govoriti će Bog kroz Isusove prijatelje i neprijatelje, govorit će kroz njegove radosti i suze, kroz njegov umor na samarijanskom zdencu. Govorit će Bog kroz njegovu nazočnost na svadbi u Kani Galilejskoj, kroz tjeskobu u Getsemanskom vrtu, kroz njegove susrete s patnicima ovoga svijeta, a govorit će kroz sve njegove geste i pokrete, te kroz njegovu milosrđe. Utjelovljena Riječ je u isto vrijeme pravi Bog, zato je Bog onaj koji će govoriti kroz Isusove izmučene udove, kroz razapete ruke, kroz njegov probodeni bok, napokon kroz njegovu smrt.

Jedini, Vječni i Svemogući Bog upravo po toj Utjelovljenoj Riječi želi se s čovjekom zauvijek sjediniti i zauvijek biti s njim.

Ovim mislima, u Godini Euharistije, koja jača našu vjeru u Isusa Krista, želim svima čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu!

† Ivan, biskup

U OČEKIVANJU BOŽIĆA

**Kada se noćas budeš rodio
vjetrovi duge pjesme pjevati neće,
a ja ću, Maleno Čedo, pred Tebe doći,
radostan noćas plakat ću od sreće.**

**Mnoga su već Tvoja Rođenja
prolazila kraj životne mi staze;
- siti i prepuni mržnje, vidiš Kriste,
moja braća ljudi i noćas
zakone ljubavi Tvoje gaze.**

**U svetoj noći Tvojega Rođenja,
dok tihi salaši na poljima snivaju,
molim Te, Maleni Kriste,
ublaži svu tugu i bol
što ljudi u svojim srcima skrivaju.**

**Mnoga je usna noćas
kraj kolijevke Tvoje ostala nijema,
jer znaš, dobri Kriste, svijetu mnogo treba,
a ljubavi u njemu već odavno nema...**

Ante Sekulić

Marijin san

Sanjala sam, Josipe.
Ne razumijem san, ali mi se čini
Da ima veze s rođenjem našeg Sina.
U mom snu ljudi se pripremaju nekoliko tjedana
Za rođendan našega sina.
Ukrašavaju kuće, kupuju novu odjeću
I mnoge lijepe darove.
Iako je čudno, ali darovi nisu bili za našega Sina.
Zamotali bi darove u fini, šareni papir
I stavili bi ih ispod drveta.
Da, drvo, Josipe, usred njihovih kuća.
I to ukrašeno drvo sa svjetlucavim nakitom.
Na vrh drveta stave figuru, nešto kao anđeo.
Svi nasmiješeni, veseli.
I darivali su jedni druge, Josipe, ali ne i našega Sina.
Čini mi se da ga i ne poznaju.
Čak mu ni ime nisu nikad spomenuli.
Osjećala sam da bi im Isus smetao kad bi navratio.
Kako tužno, ne biti dobrodošao
I željan na proslavu svog vlastitog rođendana.
Sretna sam da je to samo san.
Bilo bi tužno, Josipe, kad bi to bila stvarnost.

Nepoznati autor

TRINAESTI "RAZGOVOR" INSTITUTA "IVAN ANTUNOVIĆ"

Trinaesti "Razgovor" Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" održan je ove godine u nedjelju, 28. studenog. Ovaj "Razgovor" Institut organizira svake godine u povodu Dana Instituta i obljetnice smrti svog velikog Naslovnika, narodnog preporoditelja biskupa Ivana Antunovića. "Razgovor" je nekoć organizirala Matica subotička od 1934. do 1941. godine. Svaki "Razgovor" bio je kulturna priredba u kojoj su sudjelovale ugledne ličnosti iz crkvenog i kulturnih krugova bačkih Hrvata. Uvijek je održavano i prigodno predavanje o nekoj aktualnoj temi. U novim okolnostima poslije II. svjetskog rata takve manifestacije nisu bile moguće u Subotici. Međutim, kada je osnovan Institut "Ivan Antunović", "Razgovor" je obnovljen i ove godine se održao po trinaesti put.

Razgovor je ove godine prvi put održan u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće.

Razgovor je otvorio predsjedavajući Instituta **dr. Andrija Kopilović**, a zatim je zbor mladih pod ravnanjem **Miroslava Stantića** otpjevao pjesmu "O Marijo zvijezdo mora...".

Predavanje na temu "EUROPO TREĆEG TISUĆLJEĆA - NEKA TI NE KLONU RUKE" održao je biskup dubrovački **mons. dr. Želimir Puljić** u nazočnosti domaćeg biskupa **mons. dr. Ivana Pénzesa**, članova Instituta kao i drugih brojnih hrvatskih institucija iz Subotice. Razgovoru su nazočili i predstavnici hrvatskog Veleposlanstva iz Beograda i Generalnog konzulata iz Subotice.

U svom predavanju biskup Puljić je u kratkim crtama prikazao rad Sinode biskupa koja je razmišljala i raspravljala o stanju u Europi. Kao plode te Sinode Papa je objavio encikliku "Ecclesia in Europa" koju je predavač također predstavio u kratkim crtama.

U završnom dijelu svoga predavanja istaknuo je: "Na sinodi je bilo govora o 'slabostima' starog kontinenta. Dijagnostičirane su brojne 'bolesti' koje muče Europu na pragu trećega tisućljeća: materijalizam, konsumizam, etička i duhovna anemija, intelektualni agnosticizam, individualizam, neograničeni pluralizam koji vodi "slabljenju misli" i odricanju svetog, koje je kard. Eyt iz Bordeauxa nazvao 'laganim odmetništvom od vjere'..." Istaknuo je da su biskupi sa Sinode uputili poruku svima: "Radosno svjedočimo evanđelje nade u Europi". Posebice su se obratili svećenicima europskih Crkava "koji zadivljujućim predanjem žive službu koja im je povjerena i rekli im: 'Ne dajte se obeshrabriti i ne dopustite da vas umor svlada'", istaknuo je biskup.

On je posebnu pozornost u svom predavanju posvetio i osobi pape Ivana Pavla II. koji je doista "pravi Europljanin", jer mu je stalo do njezinog istinskog napretka. Istaknuo je i njegovu ulogu u zacjeljivanju europskih rana nastalih podjelama među narodima Istočne i Zapadne Europe kao i velikim istočnim i zapadnim raskolom Crkve, zatim rane koje su prouzročile stanovnicima Europe velike ideologije fašizma, komunizma i totalitarizma te rane zbog udaljavanja od kršćanskih korijena. "Put u ljepšu budućnost moguć je samo ako se ove rane zacijele. Usprkos svim problemima Papa pun nade dovikuje svijetu: Bog nade te neće napustiti. Evanđelje nade ne vara."

U "Razgovoru" poslije predavanja nekolicina prisutnih uputila je biskupu pitanja na čemu Papa gradi svoj optimizam

kad govori o "proljeću kršćanstva kojemu se već nazire početak", zatim o ulozi vjernika laika u poslanju Crkve, o problemu raširenog ateizma u Europi te straha od kršćanskog pogleda na svijet te o pomacima ekumenskog nastojanja za jedinstvom kršćana.

Na kraju "Razgovora" dr. Andrija Kopilović je zahvalio biskupu Puljiću na odazivu i predavanju i u znak sjećanja na taj susret darovao mu sliku koja predstavlja grb Subotice koji se sastoji od likova Majke Božje i Sv. Terezije te lava s mačem. "Razgovor" je zaključio zbor pjesmom "Bačka - kutak raja". Stihove Alekse Kokića uglazbio je Milan Asić.

U svom trodnevnom posjetu Subotici biskup Želimir Puljić je u subotu bio u službenoj vizitaciji sjemeništu "Paulinum", a u nedjelju prijepodne predvodio je Euharistijsko slavlje u župi Marije Majke Crkve. Poslijepodne se susreo s predsjedništvom Hrvatskog nacionalnog vijeća a u Gradskoj kući primio ga je i gradonačelnik **Géza Kucsera**.

U ponedjeljak se biskup Puljić susreo sa svećenicima tri subotička dekanata i održao im predavanje na temu "Odgojni izazovi pastoralu zvanja danas".

Andrija Anišić

CRKVA - NOSITELJ ZAJEDNIČKOG ŽIVOTA I SURADNJE

U organizaciji Eparhije Bačke Srpske Pravoslavne Crkve i Subotičke katoličke Biskupije, uz suradnju s historijskim Crkvama na teritoriju Bačke (Slovačka Evangelička Crkva, Evangelička kršćanska Crkva i Reformatska kršćanska Crkva), u ponedjeljak 22. 11. 2004. u Subotici, svečano je otvorena Konferencija o doprinosu Crkava vjerskoj, kulturnoj i međunacionalnoj suradnji na putu europskih integracija pod geslom "Mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje" (Iv 14,27) - Crkva - nositelj zajedničkog života i suradnje".

Sudionici su se najprije u ponedjeljak navečer okupili u prostorijama pravoslavnog hrama "Vaznesenja Gospodnjeg", posjetili hram i nakon kratke molitve, koju je predvodio episkop bački Irinej, zajedno u ophodu došli u franjevačku crkvu svetog Mihaela, gdje je bio zaziv Duha Svetoga za uspjeh konferencije koji je predvodio **biskup Pénzés**. On je okupljenima predstavljajući Konferenciju rekao kako je ovaj događaj sigurno nadahnuće Duha Svetoga za ovo vrijeme a osobito na ovim prostorima gdje žive brojni narodi kao i gdje djeluju navedene Crkve. Nakon toga su ponovno svi sudionici u ophodu pošli u subotičku Gradsku kuću gdje je bilo svečano otvorenje Konferencije.

Nakon pozdrava gradonačelnika **Géze Kucsera**, Konferenciju su otvorili vladika **Irinej**, episkop bački i **mons. dr. Ivan Pénzés**, biskup subotički, a potom su se skupu obratili i patrijarh srpski, **gospodin Pavle** i **mons. Stanislav Hočevar**, nadbiskup i metropolita beogradski.

Sudionici Konferencije nastavili su rad u Bečeju. Dan je započeo jutarnjim bogoslužjem u pravoslavnom hramu. Nakon toga započelo je prvo plenarno zasjedanje. Uvodne referate održali su episkop jagarski **Porfirije**, **dr. Andrija Kopilović**, prorektor Teološko-katehetskog instituta iz Subotice te **prof. dr. Miroljub Labus**, potpredsjednik Vlade R. Srbije. Uslijedila je rasprava te rad za tzv. "radnim stolovima". Moderator razgovora o "Vjerskoj suradnji" bio je dr. **Andrija Kopilović**, moderator razgovora o "Kulturnoj suradnji" o. **Andrej Čilerdžić**; o "Nacionalnoj suradnji" **Živica**

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Tucić dok je moderator razgovora o "Europskim integracijama" bila gospođa Jelena Marković.

Među sudionicima ove Konferencije je više episkopa i biskupa i svećenika kao i mnogih visokih predstavnika kulturnog i političkog života.

Nakon stanke Konferencija je nastavila rad za "Radnim stolovima", a navečer je održan zajednički koncert pravoslavnog i katoličkog zbora iz Bečeja.

Trećeg dana konferencije dan je započeo jutarnjom molitvom u katoličkoj crkvi Uznesenja Marijina, nakon čega je bilo drugo plenarno zasjedanje s izvješćima s "Radnih stolova" te prvo čitanje zajedničke Deklaracije ove Konferencije i rasprava o njoj. Nakon trećeg plenarnog zasjedanja donijeta je zajednička Deklaracija ovoga skupa.

A. Anišić

DANI KULTURE I DUHOVNOSTI U SOMBORU

U sklopu proslave 68. obljetnice HKUD-a "Vladimir Nazor" iz Sombora i 100-te obljetnice Karmela u Somboru, u prostorijama "Hrvatskog Doma" u Somboru, od 3. do 6. prosinca 2004. godine, održani su dani kulture i duhovnosti s bogatim programom.

U petak, 3. prosinca u 20 sati održana je Tribina na temu "Jezikoslovlje u govoru i pisanoj riječi Sl. B. o. Gerarda Tome Stantića". Predavanje je održao akademik dr. Ante Sekulić iz Zagreba. On je istaknuo da o. Gerard nije u školi svoga vremena učio hrvatski književni jezik, već je u svoje srednjoškolsko i bogoslovsko učenje ponio svoj materinski jezik hrvatsko-bunjevačke ikavice, kojeg je naučio od svoje nane i baće. Došavši 1904. godine u Sombor, kao pastoralni djelatnik u karmelićanskoj crkvi u Somboru, o. Gerard se trudio slijediti hrvatski književni jezik, tiskajući molitvenik "Radost duše" kao i knjižice "Cviće Karmela ili sv. Mala Terezija", "Naš Čudotvorni Mali praški Isus" i druga izdanja koja su tokom njegovog djelovanja izdavali somborski karmelićani. Nakon predavanja slijedila je rasprava o istoj temi. Tribini je nazočilo oko 200 vjernika.

U subotu, 4. prosinca u prostorijama "Hrvatskog Doma", u 20 sati, predavanje na temu "Duhovnost u spisima Sl. B. o. Gerarda Tome Stantića", održao je vicepostulator Postupka, dr. o. Ante Stantić, karmelićanin iz Zagreba. On je istaknuo

kristocentričnu duhovnost o. Gerarda, temeljenu na čovještvu Kristova utjelovljenja, muke, smrti i uskrsnuća za spasenje svijeta. Njegova duhovnost odiše naukom mističnih učitelja zlatnog doba španjolske književnosti 16. stoljeća sv. Terezije Avilske i sv. Ivana od Križa. U duhovnosti o. Gerarda se također osjeća snažaj utjecaj duhovnosti "malog puta" sv. Terezije iz Lisieuxa. Nakon predavanja slijedio je igrokaz iz života Sl. B., kojega je izvela dramska sekcija HKUD-a "Vladimir Nazor" iz Sombora, u režiji prof. Marije Šeremešić. Igrokaz je kod nazočnih preko 200 vjernika izazvao veliko oduševljenje praćeno ovacijama mladim glumcima. Ravnatelj tribine prvog i drugog dana bio je mr. o. Mato Miloš, predsjedatelj Povjerenstva za proslavu stote obljetnice Karmela u Somboru.

U nedjelju, 5. prosinca u 20 sati, bila je u istim prostorijama završna svečanost Dana "Hrvatskog Doma", koncertom kojeg su izveli članovi HKUD-a "Vladimir Nazor" iz Sombora. Dvorana je bila dupkom puna. Svečanosti su nazočili predstavnici Veleposlanstva i Konzulata R. Hrvatske iz Beograda i Subotice, zastupnici Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba, općinske vlasti Sombora, te predstavnici kulturnih društava iz Sonte, Bačkog Monoštora, Bačkog Brijega, Vajske, Bača, Tavankuta i Subotice.

o. Mato Miloš, OCD

MISIONARI KRVI KRISTOVE U VOJVODINI

Misionarski žar sv. Gašpara, čiju 50. godišnjicu proglašenja svetim slavimo ove godine, po Božjoj providnosti, postaje sve aktualniji i u ovim našim krajevima.

Duh Sveti je velikodušno ulio u njegovu dušu želju da bi "htio imati tisuću jezika, kako bi oduševio svaku dušu za čašćenje Predragocjene Krvi. Oh, kako bih želio", kaže on, "širiti tu uzvišenu duhovnost vlastitom krvlju".

Sv. Gašpar se snažno angažirao u moralnoj obnovi društva i Crkve svog vremena. On oduševljava svoju subraću ovako: "Blagoslovljen bio svatko tko se posveti misijama, želeći tako doprinijeti ozdravljenju naroda. O Bože, kad bi te svi ljubili, kako bi mogli svoje snage i svoj novac, koji inače rasipaju, iskoristiti za spas duša i tako obnoviti svijet."

Želeći ovaj misijski žar udahnuti vjernicima i u našim krajevima, Misionari Krvi Kristove su po drugi put ove jeseni, 20. studenog, u Futogu održali duhovnu obnovu za

članove Zajednice Krvi Kristove iz Bačke i Srijema.

Odgovor je to i na poticaj sv. Oca pape Družbi Misionara Krvi Kristove: "Pozivam vas da nastavite svoje poslanje POMIRENJA, radeći na obnovi društava razorenih građanskim ratom, sjedinjujući žrtve i nasilnike u DUHU PRAŠTANJA, tako da svi mogu spoznati da je Krv Kristova najmoćniji izvor nade."

Na duhovnoj obnovi je sudjelovalo oko 60 osoba, u prvom redu animatora molitvenih grupa mladih i odraslih,

koji ovim putem produbljuju svoju kršćansku formaciju i rast u duhovnosti Krvi Kristove.

P. Ksawer Kujawa je, služeći se riječima sv. Gašpara, tumačio osnovne točke kršćanskog života PROČIŠĆENJE i PROSVJETLJENJE. Naime, "nije dovoljno u duhovnom životu samo očistiti se od grijeha i onoga što nas uvodi i grijehe (put pročišćenja), nego treba napredovati u poznavanju Krista, da Ga više ljubimo i više slijedimo (put prosvjetljenja)".

Ove točke duhovnog života su nam sad još bolje približene i osvijetljene hrabrim poticajem sv. Gašpara: "treba se odvojiti od razloga zla koje nas uvodi u grijeh (mijenjati svoje prijašnje društvo, paziti što gledamo, što čitamo), zatim bdjeti u Strahu Božjem, često koristiti sakrament Ispovjedi i vježbati se u poniznosti".

P. Ksawer istaknuo je napose misao sv. Gašpara da je "svjesno prihvaćanje trpljenja, tj. Križa naše svakodnevice" sigurno sredstvo pročišćenja. Naime, "vršenje Božje volje a ne posebne pokore", to je put pročišćenja od grijeha. U tom vidu sv. Gašpar preporučuje odricanje od vlastitog mišljenja, prihvaćanje savjeta i opomena onog koji je odgovoran za zajednicu i ponizno podnošenje sebe.

Na putu prosvjetljenja, sv. Gašpar otkriva temeljne kreposti: vjeru, nadu, ljubav, i zatim, poniznost, strpljivost i nježnost. Sredstva koja preporučuje su molitva i razmatranje biblijskih slika o Otkupljenju kroz pobožnost Krvi Kristove, a tu imamo Litanije Krvi Kristove, Kronicu Krvi Kristove, kontempliranje Kristovih rana itd.

Poslije snažnog nagovora uslijedilo je klanjanje pred Pre-svetim Oltarskim Sakramentom, koje su vodili mladi uz gitaru. Bili su to snažni trenuci nutarnjeg svjetla i ganuća, utjehe i ponovne odluke za Boga. Za to vrijeme p. Ksawer je dijelio svakom pojedincu blagoslov s RELIKVIJOM SV. KRIŽA koja se u našoj crkvi čuva još od 1826. godine i izlaže na čašćenje vjernicima svakog prvog petka, te donosi mnogima "olakšanje u križevima svakodnevice" i liječenje duševnih rana.

Na kraju duhovne obnove, koja je završena sa sv. misom, sudionici su poželjeli da Misionari opet "pohode ovaj narod", željan Božje Ljubavi, Oproštenja, Pomirenja, Pročišćenja, Prosvjetljenja, - koje Duh Sveti dijeli Crkvi po Krvi Kristovoj, te nam daje snagu da napredujemo u duhovnom životu i svjedočimo za Isusa.

Ana Kramer

U ĐAKOVU ODRŽANA DUHOVNA OBNOVA ZA ŽENE

"KAKO POMOĆI SVOME DJETETU?"

U organizaciji Doma duhovne pomoći sestara sv. Križa, u Đakovu je od 18. do 21. studenog 2004. održana trodnevna duhovna obnova na temu: Kako pomoći svome djetetu. Voditeljica je bila **Katarina Ralbovsky**, djelatnica Centra za duhovnu pomoć u Zagrebu, čiji je osnivač **prof. Tomislav Ivančić**. Susret se odvijao u prostorijama samostanske kuće "Betanija" gdje je ponuđen cjelokupni smještaj i hrana. Ovdje sestre sv. Križa tijekom cijele godine organiziraju jednodnevne ili višednevne duhovne obnove za djevojčice, djevojke, studentice i žene. Na susretu se okupilo više od 30 sudionica iz Đakova i okolnih mjesta, ali i iz susjedne Vojvodine i Bosne i Hercegovine. Voditeljica, Katarina Ralbovsky, uvodila je sudionice kroz molitvu i predavanja najprije u konkretno iskustvo Božje ljubavi koja je temelj našeg odnosa prema

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Bogu i ljudima. Polazeći od čovjeka kao tjelesno-psihičko-duhovnog bića, pokazala je kako otkriti dublje uzroke ponašanja kod djece, i kako mijenjati sebe kako bismo mogli biti protočni kanali Božje pomoći za svoju djecu. Otkrivajući rane, ponudila je i "lijek", a to su bili molitva i sakramenti Ispovjedi i Euharistije. U osvrtu na kraju duhovne obnove, sudionice su donosile dirljiva svjedočanstva čudesnih djela koje je Bog tih dana izvodio u njima.

S. Rastislava

Kopperovi dani u Novom Sadu

"Nepotreban je izdatak za spomenik, uspomena na nas će trajati ako smo je životom zaslužili" - kaže latinska mudrost. Razumio je to i naš negdašnji župnik **György Kopper**. Njegov spomenik ne nalazimo nigdje u našem gradu, ali plodovi njegove zauzetosti i marljivog rada i više su negoli puki spomenik njemu u čast. A koji su to plodovi? Najprije je godinama bio izvanredan gimnazijski vjeroučitelj, zatim još istaknutiji župnik novosadske župe Imena Marijina. Reformirao je crkvenu školu i izgradio novu. Obnovio je župne stanove koji su se izdavali a bili su u prilično bijednom stanju. I to sve bi već bilo dovoljno, s obzirom na činjenicu da, u trenutku kada je on postao župnik, župa bijaše u velikim dugovima. Ali župnik Kopper ne samo da se iz dugova izvukao, nego je, kako vidjesmo, i prava čuda činio. Međutim, sve nabrojeno tek je sitnica naspram onoga što slijedi: György Kopper se odvažno prihvatio i gradnje jedne nove crkve. Na glavnom gradskom trgu, na mjestu gdje stajale starije oštećene crkvice skromne vanjštine, zamislio je izgraditi novu. I naravno da mu je uspjelo. Rezultat se vidi: današnja prelijepa novosadska crkva Imena Marijina njegovo je djelo. Bio je to "veliki zaloga", ali Kopper se nije preplašio. Izgradio je monumentalnu crkvu, odlučujući se značajki za najnovije tehnologije te vrsne umjetnike i izvođače radova. Možemo jednostavno reći: u osobi opata Koppera naša je župa imala vjerojatno najistaknutijeg župnika. U njegovo se doba župa obnavljala u svakom pogledu: i u duhovnom i u materijalnom. Teško nam je i zamisliti koliki je sve to teret bio za župnika Koppera - čovjeka prilično narušena zdravlja. I kada je 1904. godine izbio požar u kojem je potpuno izgorio krov crkve, župnikovo srce nije izdržalo; pao je u postelju u besvjesnom stanju, te nakon tri dana i preminuo.

"Svatko ima pretke. Ako ih ne poštuje, to je isto kao da je učinio samoubojstvo" - kaže narodna mudrost. Svjesni te činjenice, ove smo godine odlučili spomenuti se graditelja naše crkve, župnika Koppera. U povodu stote obljetnice njegove smrti upriličili smo skroman program. Kratka predavanja - kroz koja smo imali priliku upoznati se s osobom, životom i djelovanjem opata Koppera - imali smo 18., 19. i 20. studenoga. Predavanja na hrvatskom jeziku održali su: **dr. Andrija Kopilović**, vlč. **Ervin Kovács** te vlč. **Josip Štefković**. Predavači na mađarskom jeziku bili su: gđin **Márton Matuska**, vlč. **Ervin Kovács** te gđa **Ágnes Ózer**. Četvrtog dana, tj. 21. studenoga, bila je svečana sveta misa za graditelja naše crkve **Görgya Koppera**. Misu na hrvatskom jeziku predvodio je vlč. **Slavko Večerin**, opat, dok je misi na mađarskom predsjedao **mons. József Tajdina**, opat iz Baje, Kopperovog rodnog grada. Nakon svega možemo zaključiti kako su nas ovi dani u mnogome obogatili. Imali smo priliku upoznati se s djelićem svoje prošlosti, svjesni činjenice da je povijest uvijek učiteljica života. /J. Š./

UZVRATNI POSJET ŽEDNIČKOG ZBORA BAČKOJ TOPOLI

Nije prošlo puno vremena od kada su žednički vjernici ugostili pjevački zbor iz Bačke Topole a već su dobili poziv da budu negdašnjim gostima gosti. Uzvratni posjet zbio se 24. studenog, kada je rimokatolička crkva u Bačkoj Topoli slavila obljetnicu posvete crkve. Svetu misu u 18 sati služio je mjesni župnik vlč. Ferenc Fazekas, uz koncelebraciju vlč. Árpáda Pásztora i žedničkog župnika vlč. Željka Šipeka. Župnik je pozdravio prisutne vjernike i goste te pozdravio akciju međusobnog druženja i zbližavanja župnih pjevačkih zborova. Pod svetom misom pjevao je župni crkveni zbor a svoje umijeće pjevanja pokazali su i gosti iz Žednika koji su pjevali za vrijeme svete Pričesti.

Na kraju svete mise napravljena je i zajednička fotografija za trajno sjećanje a nakon toga druženje je nastavljeno u prostorijama župnog stana uz ono što su ljubazni domaćini spremili.

Timea Vujković Lamić

Ljubav prema križu

Na putu od Starog Žednika prema Đurđinu, na tzv. Ciganovoj čoši, nalazi se križ koji je podigao Marko M. Vidaković 1943. Križ se nalazi ispred salaša Franje Gabrića i pored nekadašnjeg salaša Luke Vojnića, koji sada živi u Kanadi. Luka je bio jedan od glavnih sponzora za obnovu ovog križa. Drugi sponzor i glavni izvršitelj radova bio je Antun Gabrić. Zahvaljujemo sponzorima za njihovu ljubav i brigu

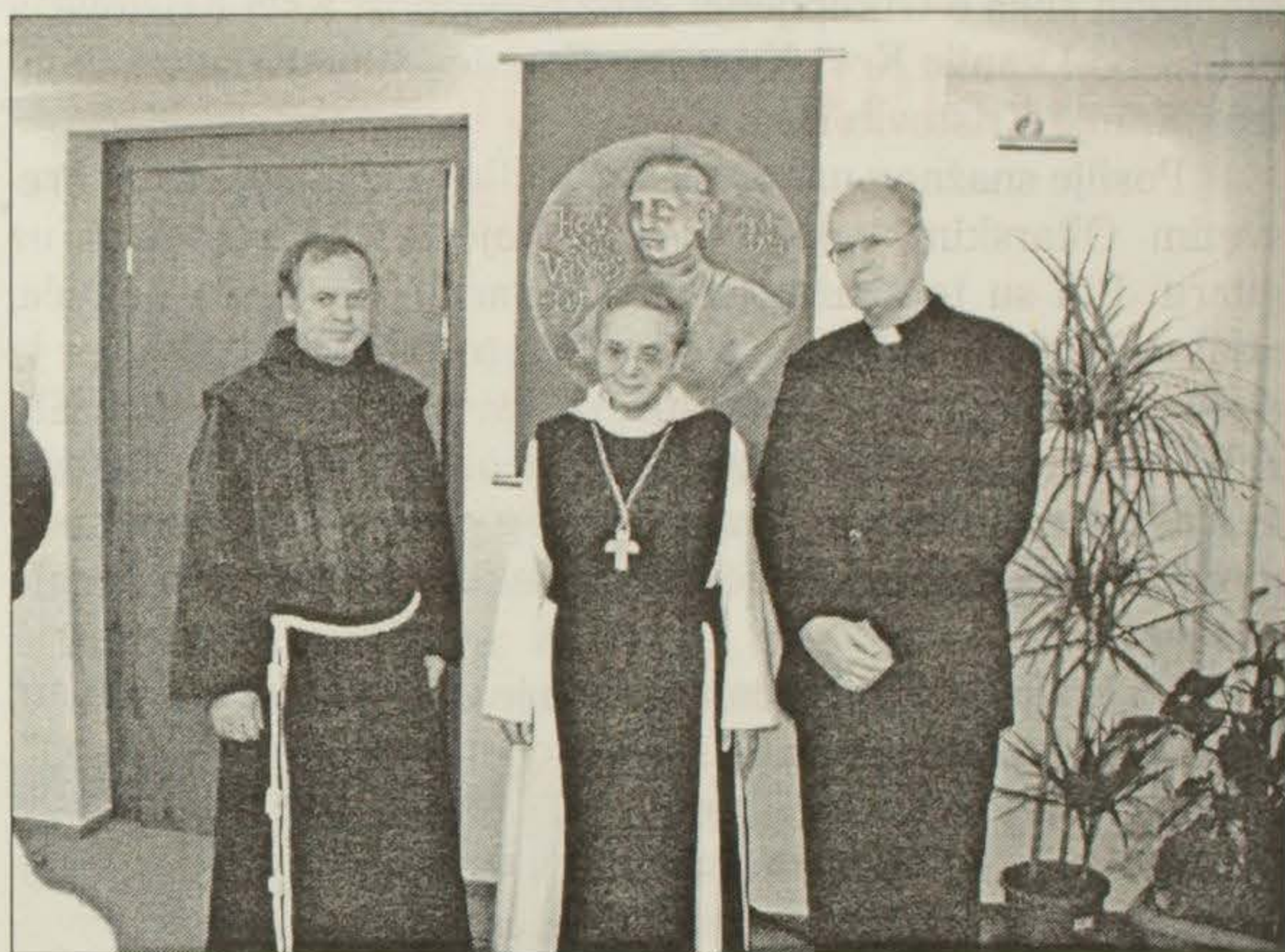
za očuvanje drage nam svetinje. Križ je obnovio kamenorezac Tikvicki kojem zahvaljujemo na trudu i savjetu pri obnovi.

A sada da vidite tko se najviše moli pred ovim križem. To su najmlađi Gabrići: Nataša, 6 g., Dijana, 4 g., Sonja, 2 g., Marko, 6 g. i Tome, 3 g. Svim Gabrićima bilo bi drago da ovaj križ bude u korizmi jedna od postaja vašeg križnog puta.

s. Nada Gabrić

MAĐARSKO ODLIKOVANJE P. KÁRLU HARMATHU

Ministarstvo Mađarske za nacionalnu kulturnu baštinu odlikovalo je dr. Kárla Harmatha, franjevca iz Novog Sada odlikovanjem "Vilmos Fraknoi". Ovo odlikovanje ustanovljeno je 2000. godine, a dodjeljuje se svake godine na godišnjicu smrti velikog povjesničara. Ministar kulture time odlikuje one (dvojicu Mađara iz Mađarske i jednog izvan granica Mađarske), koji su postigli istaknute rezultate na polju teologije, filozofije i crkvene povijesti, odnosno onima koji su svojom djelatnošću unaprijedili obnovu mađarskog vjerskog života i razvoj teološkog naučavanja.

Pater Karlo je odlikovanje primio 22. studenog u Ministarstvu kulture u Budimpešti zajedno s kardinalom i primasom Mađarske Péterom Erdő i cistercitskom opaticom Anom Tímár. /Zv/

TRIBINA O ABORTUSU U NOVOM SADU

Na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, 24. studenog održana je tribina na temu "Abortus, da ili ne". Predavači su bili dr. sc. med. Artur Bjelica (specijalist ginekologije i psihologije), prof. dr. Olga Cvijić-Jančić (dipl. pravnica i dekan Pravnog fakulteta u Novom Sadu) i otac Milovan Mio-dragović (predstavnik Srpske pravoslavne crkve).

Pitanja prisutnih bila su uglavnom upućena na praktičnu stranu primjene ovakve mjere u odstranjivanju fetusa. Informacije koje su bile objelodanjene porazne su. Abortus je legalan u preko sto zemalja svijeta. Od 18 milijuna ilegalnih pobačaja, koliko se godišnje uradi, između 60 i 70 tisuća žena umire pri ili nakon zahvata. Gornja granica vršenja abortusa

je različita, dok je, primjerice, na Cipru ona neograničena. U Rusiji je abortus besplatan, a kontracepcijska sredstva se naplaćuju. Djevojka već sa 16 godina može samostalno odlučiti da li će roditi dijete ili ne. Ovdje je iznijet i podatak da na svako rođeno dijete dolaze po dva pobačaja.

U cijeloj diskusiji nisu bila dotaknuta prava tek začelih i nerođenih. Rečeno je da se sa pravne strane plod može smatrati određenim imaoem prava ukoliko dođe do smrti oca, jer je ono nasljednik imovine koju spomenuti posjeduje. Apsurdnogo li prava! Može li pravo na imovinu biti prije osnovnog prava - prava na ŽIVOT!?

Kontracepcija se smatra preventivskim sredstvom. Da ne bi došlo do začeca, upotreba ovih sredstava je nužna. Ovako se ne ubija plod koji već živi i razvija se u utrobi majke, nego se sprečava i samo njegovo začecje. Kažu to je preventiva - zaštita. Postavlja se i nužno pitanje - zaštita od čega? Nekog teroriste!? Ubojice!? Ne, zaštita od djeteta!!! Zar se ljudi plaše djece pa koriste zaštitu kako bi se od njih obranili!?

U vidu zaključka postavimo i pitanje: tko je čovjek da spriječi nastanak i rađanje živoga bića kad znamo da jedini Bog daje život i uzima ga? Život je dar. Čini se da su danas u većini oni koji ne prihvaćaju darove.

Dok u vremenu došašća čekamo rođenje Boga, koji je Ljubav, sjetimo se da se u ljubavi krije odgovornost. A nama je često ljubav tek zadovoljstvo. Zato molimo da i naše obitelji postanu što sličnije svetoj Obitelji, u kojoj se u nemogućim uvjetima našlo mjesta za malo, nevino dijete.

Mirela Sakač

PROŠTENJE U BAČKOJ PALANCI

Vjernici bačkopalanačke župe proslavili su 8. prosinca blagdan Bezgrješnog začeca BDM, proštenje svoje župe. Đakon **Ivan Kisegi**, imenovani pastoralni suradnik ove župe, upriličio je svečanu svetu misu na kojoj je prisustvovao znatan broj vjernika. Svetu misu je predvodio **preč. Jakob Pfeifer**, a sa njim su suslavili i **dr. Tadej Vojnović, vlč. Marijan Dej, vlč. Miroslav Orčić** i đakon Ivan Kisegi. Evanđelje je čitano na hrvatskom, mađarskom, njemačkom i slovačkom, na ogromnu neskrivenu radost prisutnih vjernika, koji su pored svojih različitosti tokom mise ipak bili u jedinstvu. Propovijed na mađarskom i njemačkom jeziku održao je **preč. Pfeifer** a na hrvatskom jeziku **dr. Vojnović**. P. Tadej je u propovijedi naglasio: "boljeg zaštitnika crkve niste mogli izabrati od Bezgrješnog začeca BDM". Svečanost je uljepšao svojim pjevanjem zbor KUD-a "Vecsera Sándor" pod ravnanjem **prof. Stevana Maka** uz orguljsku pratnju **Jánosa Mészarosa**. Sveta misa je odisala milošću i blagoslovom Djevice Marije.

Vjernici su bili vidno ganuti i malo je onih koji nisu imali suze u očima, a mnogi su komentirali kako ovako lijepu svetu misu nisu doživjeli petnaestak godina. Na kraju svete mise đakon Ivan Kisegi se zahvalio svećenicima i svim prisutnima i pozvao ih da kao zajednica nastave u svojoj različitosti graditi jedinstvo slijedeći Božju riječ uz blagoslov BDM. U nama je odzvanjala poruka dr. Tadeja u kojoj nas poziva da se od Bezgrješne naučimo odbacivati grijeh i da uz njen blagoslov očuvamo naša srca čistima i punim ljubavi.

Marijana Gavrić

153. DUHOVNA OBNOVA U SUBOTIČKOJ KATEDRALI u čast Prečistom Srcu Marijinu

U subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske na svetkovinu Bezgrešnog začeca BDM 8. prosinca završila je 153. "Duhovna obnova u čast Prečistom Srcu Marijinu". Kroz devet dana, svaku večer vjernici su se okupljali na molitvu krunice. Slijedila je misa i prigodna propovijed. Okvirna tema ovogodišnjih propovijedi bilo je apostolsko pismo pape Ivana Pavla II. "Ostani s nama, Gospodine". Propovijedali su dijecezanski i redovnički svećenici Subotičke biskupije.

Duhovna obnova završila je na svetkovinu Bezgrešnog začeca BDM. Budući da je biskup **Ivan Péntzes** službeno bio odsutan, koncelebriranu misu predvodio je **preč. Slavko Večerin**, naslovni opat. U uvodu u euharistijsko slavlje istaknuo je kako su spomen 150. obljetnice proglašenja dogme Bezgrešnog začeca BDM, kao i završetak duhovne obnove poticaj svima da izdrže u svom poslanju. "Duhovna obnova označava reviziju života. Znači učiniti jedan pogled unatrag na vlastiti život, ali označava i proviziju. To znači načiniti jedan pogled u budućnost. Tek na temelju dobro razumljene prošlosti može se ispravno gledati u budućnost", poručio je **preč. Večerin**.

Na misi je pjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**. U prigodnoj propovijedi **preč. Večerin** istaknuo je kako je Marija duhovno uvijek nazočna na euharistijskim slavljinama, a "večeras je u nekom smislu ona čak i cilj našega liturgijskog okupljanja. U tom smislu ova euharistija je 'davanje hvale' Ocu za velike stvari koje je učinio Mariji, ali je u isto vrijeme ova euharistija i zahvala Mariji za velike i majčinske stvari koje je učinila i još čini za svakoga od nas".

Na kraju mise pred Marijinim likom predsjedatelj slavlja predvodio je posvetnu molitvu Bezgrešnom Srcu Marijinu kojom je obnovio posvetu Subotičke biskupije "Prečistom Srcu Marijinu" koje je drugotni zaštitnik te biskupije.

Andrija Anišić

OPROŠTAJ OD TETE JANJE

Župa sv. Roka u Subotici slavila je u nedjelju, 21. studenog, na blagdan Krista Kralja, nesvakidašnju misu zahvalnicu. Toga su se dana župnik **Andrija Anišić** i župljani zahvalili teti **Janji Kujundžić** za punih 38 godina nesebičnog služenja crkvi, od koji je deset godina bila upravo u župi sv. Roka. Župnik Andrija je podsjetio da ga je Janja svojom molitvom pratila od njegovih sjemenišnih dana i da su se još na njegovoj Mladoj misi dogovorili da će mu biti domaćica kad on bude na župi. I to se obistinilo. Svu svoju ljubav i brigu posvetila je župnom domu ali prije toga i sjemeništarima radeći na biskupijskoj ekonomiji u Maloj Bosni.

Uz prigodne darove, u ime župljana teti Janji se zahvalila svojom pjesmom **Đula Milodanović**. Teta Janja je otišla u zasluženu mirovinu ali će trajno ostati u sjećanju svih župljana sv. Roka, ali i mnogih svećenika.

Katarina Čeliković

SUSRET S NOVIM GENERALNIM KONZULOM

U Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" u Subotici, 9. prosinca, novi generalni konzul R. Hrvatske u Subotici **mr. Davor Vidiš** susreo se s predstavnicima hrvatskih institucija i organizacija iz Bačke a nazočan je bio i vikar za pastoral subotičke biskupije - katedralni župnik, **mons. Stjepan Beretić**.

Na početku susreta izraze dobrodošlice novome generalnom konzulu, g. Davoru Vidišu, izrazili su **mr. Josip Ivanović**, u ime Hrvatskog nacionalnog vijeća, zatim **dr. Andrija Kopilović** u ime Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" i u ime Katoličke Crkve. On ga je pozdravio kao "brata u vjeri" i poželio mu puno Božjega blagoslova u radu. Zatim ga je pozdravio **Petar Kuntić**, predsjednik DSHV-a u ime političko-društvenih institucija i organizacija Vojvodine. Poslije njih novoga generalnoga konzula i njegovu obitelj pozdravili su i ostali prisutni u ime svojih udruga.

U riječima dobrodošlice predstavnici hrvatskih udruga Vojvodine izrazili su nadu u plodnu suradnju s novim Generalnim konzulom za dobrobit hrvatskog naroda na ovim prostorima kao i nadu da će im on pomagati "otvarati vrata" nadležnih institucija u R. Hrvatskoj kad im njihova pomoć zatreba.

U svom pozdravu okupljenima g. Vidiš zahvalio je na toploj dobrodošlici i naglasio da su vrata Generalnog konzulata za sve otvorena te da će učiniti sve što je u njegovoj nadležnosti kako bi Hrvati na tim prostorima mogli ne samo i dalje živjeti nego i uspješno djelovati kako za svoj narod tako i za opće dobro.

Na ovaj susret novi Generalni konzul došao je sa svojom suprugom **Mericom** te s djecom **Ivanom**, **Ines** i **Lukom** kao i sa svojim suradnicima iz Generalnog konzulata u Subotici. /A.A./

*Generalni konzul mr. Davor Vidiš
s obitelji na sv. misi
u crkvi sv. Roka na Materice*

ime izdavača knjige, o životu i pjesništvu akademika Sekulića govorio je **dr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta. Osvrćući se posebno na pjesnikovo djetinjstvo u kojem vrlo rano ostaje bez majke te osjeća okrenutost vječnoj Majci Mariji, a zatim i na pjesnikovo progonstvo te samoću nakon rane smrti supruge Ruže i jedinoj utjesi, svome sinu, dr. Kopilović je ustvrdio kako Sekulić suosjeća s malenim čovjekom koji je povrijeđen, pogažen ali i supati s onima koji trpe, ali ne gube nadu. Dr. Kopilović je na kraju izrazio svoju nadu i radost da će krajem siječnja upravo u suizdavaštvu Instituta "Ivan Antunović" biti objavljen *Rječnik podunavskih Hrvata*, kapitalno djelo koje će biti izraz mjesta bačkih Hrvata u svijetu kulturnih i etničkih zajednica.

Milovan Miković, urednik knjige, književnik i publicist iz Subotice, govorio je o pjesništvu dr. Sekulića te pojasnio kako se Sekulić bez ostatka predaje ljepoti podneblja u kojem je rođen, salašima u nepreglednoj širini ravnice, križevima pocrnjelim od sunca i kiše usred šume klasja. Govoreći o pjesnikovim stihovima, Miković je rekao: "Sekulićevi stihovi ushit su, resignacija i iskaz nikad izgubljene vjere u Boga i čovjeka kojega ne prestaje u sebi tražiti. On se uzdržava krilatih izreka, gromkih sintagmi, retoričke neobuzdanosti i neskladnosti, ili iznudenog opažanja začudnosti, ne privlači ga ni uspostava savršene narativne konstrukcije. Njemu je važnije osloniti se na snagu svake riječi što ju je odabrao. Taj je stav baštini od pjesničke subraće: Antuna Gustava Matoša, Ante Evetovića Miroljuba, kao i od onih jezikoslovaca koji su se borili za očuvanje i reinkarnaciju svake hrvatske riječi, nikada ne zapostavljajući i one što dopiru iz prostora dijalekta, gdje spadaju bunjevački i šokački govor".

O poeziji Ante Sekulića na kraju je govorio **Božidar Petrač**, rekavši kako je ona suptilnoga izražaja bez velikih fraza, jednostavna, poezija slobodnoga vezanog stiha, smirena lirika s ponekom pritajenom boli i osjećajem samoće koji se kompenzira u molitvi, laganoj kontemplaciji s Bogom i susretima s ljudima i odnosom s prirodom, te stopljenost s dušom zavičaja. Istaknuo je kako se Sekulićevo pjesništvo iznjedrilo iz pjesništva kršćanskoga duha te tradicionalnog hrvatskog pjesništva, ali da se unatoč svemu tome "književnost bačkih Hrvata, ali i onih koji žive i rade van matice domovine sustavno zaobilazi i marginalizira u povijesti hrvatske književnosti".

Nazočnima se obratio i sam pjesnik, govoreći o svomu životu, progonstvima i samoći, rekavši: "Ja nisam htio biti nikakav mučenik, ali kad sam jednom od silnih dokaza bio tamničen, opečaćen, to sam podnio. Nemojmo pričati je li to bilo teško ili lako. Moje najdublje duhovno sazrijevanje bilo je deset mjeseci tamnice. Samo ja i Svevišnji. To je molitva. Zahvaljujem svome sinu što je preuzimao te papiriće na kojima sam pisao dok sam sjedio u tamnici, što je bio uz mene i kad ja nisam mogao biti uz njega".

Pjesme Ante Sekulića govorio je glumac **Vanja Drach**.

Željka Zelić

Predstavljanje knjige akademika Ante Sekulića "Izabrane pjesme" - Zagreb

Knjiga akademika Ante Sekulića "Izabrane pjesme" u izdanju Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice predstavljena je 25. studenoga u palači Matice hrvatske u Zagrebu, u suorganizaciji Udruge za potporu bačkim Hrvatima iz Zagreba.

Na samom početku nazočne je pozdravio predsjednik Udruge **Naco Zelić**, pročitavši dio biografije Ante Sekulića. U

**Čestit Božić
i blagoslovljenu 2005. godinu
svim čitateljima
i podupirateljima
želi**

**Uredništvo "Zvonika" i
"Subotičke Danice (nove)"**

Veco Jaramazović

(1924 - 2004)

Saranili smo zemne ostatke Vece Jaramazovića, bać Vece - zahtivo je da ga tako zovem. Od kad sam ga upozno, zdušno je pomogo da od zaborava sačuvamo našu vridnu starinu.

Bać Veco je bio pravi živi rudnik znanja o našoj prošlosti, ne samo onog šta je čuo el vidio, već je tušta tog i primetnio priko leđa, životom iskusio, zato sam upitna sićanja proviravo i kod njeg.

Zašto ne smimo zaboravit bać Vecu?

Kad nam je prija desetak godina palo na pamet da na Dužijanci pokazujemo u radu najstarije mašine koje su u Đurđinu i oko njeg počeli hasnirat prija podrug vika, bać Veco se latio da ji reparira i pokaže kako rade. Dično je prid gledačima deko konje i rukovo mašinama, baš onako ko kad je bio mlad. Rad s tim mašinama su dika Dužijance el jedino ji mi na Takmičenju risara pokazujemo u radu u Sridnjoj Evropi, i to je zasluga bać Vecina. Kad je onemoćo, postaro se da adet ne padne u zaborav i u taj poso je uputio sina Ivu s njegovim drugarima.

Ko dite sam uočio da je u gredama dola u surduku put u zemlju usičen 4-5 pa i više meteri, a samo par meteri desno el livo od njeg zemlja je s grede spuzana u do. Dugo nisam znao zašto je to tako. U jednom od divana bać Veco me uputio da su naši stari grnjačom zemlju godinama zgrćali s grede do mlake dola, udesili je da bude rodna. I njemu je doteklo da dokrajči poso koji je započo njegov dida, sridinom druge polovice XIX.

vika. Danas jedva da kogod zna za grnjaču, još manje šta su s njom (u)radili. Ona nije pala u zaborav, i to ja zasluga bać Vecina.

U pismenima sam našo napis da Bunjevci nisu znali za cripulju, el cripnju, a bać Veco mi je pomogo da je od zaborava sačuvamo. Hasnirala je njegova majka, pronašo sam i pokazo dobro sačuvanu cripulju, ispravili smo naučnu zabludu. I to je zasluga bać Vecina.

Zafaljujući i bać Veci, rad s prvim žetvenim mašinama, s grnjačom, hasniranje cripulje sačuvani su od zaborava; opiso sam ji, snimili smo film, s kojim su upoznali studente etnologije u Zagrebu. I po tom su Bunjevci, Đurđin, naši stari, pa i bać Veco postali poznati dobrim dalje od našeg atara.

Bać Veco je ko i toliki drugi salašari svršio škole života, u njoj su ga odranili da nauči radit, odranili su ga u kršćanskim kripostima, zato je bio odmiren, vridan, uljudan, ispravan ko što je rastom bio uspravan, odgovoran, nadasve pošten i zato poštivan u društvu.

Koliko nam je bać Veco vridio, svatit ćemo sad kad ga više nema. Zato teško pada rastanak s njim, najviše onima kojima je bio najmiliji, al i svima nama koji smo ga poštivali ko čovika.

Bać Veco! Volili ste Đurđin, svoj narod, cinili našu prošlost, a za sve šta ste za nji uradili zadovoljili ste se da Vas isplate s "Fala lipo". Zato još jedared, poslidnji put Vam fala za isticanje bunjevački kulturni vridnosti. Fala Vam i za pomaganje u tako uspišnom pokazivanju dužijance. I na kraju obaško Vam zafaljam što ste mi zdušno pomagali na opisivanju čuvanja naše prošlosti, zato se od Vas opraštam sa željom da Vam pokoj vični dariva Gospodin i da otpočivate u Miru Božjem.

Alojzije Stantić

Božićna pozivnica

Počasni gost: Isus Krist

Datum: Svaki dan. Tradicionalno 25. prosinca, ali On je uvijek tu negdje, dakle, datum je fleksibilan.

Vrijeme: Onda kad ste vi spremni. Ali nemojte odveć kasniti jer ćete propustiti najljepši dio.

Mjesto: Tvoje srce. Tamo ćete se sresti; čut ćete ga kako kuca.

Odišlo: Dođite onakvi kakvi jeste. Čak i razbarušeni su dobrodošli jer će On oprati haljine vaše. Nešto je govorio o bijelim haljinama i krunama za one koji ustraju do kraja.

Ulaznica: Ulaz je slobodan. On je već platio za svakoga. Kaže da mi nismo u mogućnosti to sebi priuštiti, a koštalo ga je svega što je posjedovao.

Osvježenje: novo vino, kruh i piće koje On zove "voda života". Nakon toga slijedi gozba uz večeru, koja neće biti slična niti jednoj gozbi kakvu ovaj svijet poznaje.

Prijedlozi za darove: Tvoje srce. Ta, On već sve drugo posjeduje. Zauzvrat, On je vrlo darežljiv; samo pričekaj da vidiš što je spremio za tebe.

Zabava: Radost, mir, istina, svjetlo, život, ljubav, sreća, zajedništvo s Bogom, oprostjenje, čudesa, ozdravljenje, moć, vječnost u raju... i još mnogo toga! Sve "prvorazredno". Stoga, povedite i svoju obitelj, prijatelje...

Odgovor o odazivu: Vrlo važno! On mora znati unaprijed da bi osigurao mjesto za vas za stolom. Također, On ima i listu svojih prijatelja za ubuduće. Tu listu zove "Jaganjčeva Knjiga života".

Priređuju: Njegova Djeca. To smo mi! Nadamo se da ćemo se vidjeti tamo. Radujemo se, veselimo i slavu mu dajmo! "Blago onima koji su pozvani na gozbu Jaganjčevu!"

Srdačno vas pozivamo!

Ivan Perčić

(1935 - 2004)

Nakon kratke i teške bolesti, u 70. godini života, okrijepljen svetim sakramentima i pun pouzdanja u Gospodina, 30. studenog preselio se u vječnost Ivan Perčić, mnogima poznat kao solist katedralnog zbora "Albe Vidaković". Sprovodne obrede 2. prosinca na Bajskom groblju vodio je preč. Andrija Anišić, a od pokojnika se u ime Katedralnog zbora "Albe Vidaković" i ravnateljice zbora s. Mirjam Pandžić oprostio Ivica Krečak.

Ivan Perčić je sa s. Mirjam i s. Karmelom davne 1973. bio osnivač katedralnog zbora u kojem je punih trideset godina pjevanjem slavio Boga. "Talent lijepog glasa i izvanrednog sluha koji si primio od Boga, vratio si Bogu jer si od djetinjstva pjevao u crkvi, najprije u crkvi Isusova Uskrsnuća a onda u zboru s 'bilim fratrima'. Zatim si punih trideset godina pjevao u katedrali... Volio si pjesmu iznad svega. Tako si rado zapjevao na svim našim probama i uvijek bio raspoložen. Teško je vjerovati da ovog Božića nećeš pjevati solo Transeamus i Gloriju (iz Transeamusa), ali vjerujemo da ćeš gledajući lice Božje pjevati vječni Gloria s anđeoskim zborovima. Hvala ti što si svih ovih godina bio stup zboru i optimist. Slavio si Boga pjesmom 58 godina i neka ti dobri Bog bude milosrdan sudac i nagrada za sve" - rekao je u oproštajnom govoru gđin Krečak.

III. DANI BALINTA VUJKOVA

Dani hrvatske knjige i riječi

U dva dana, 26. i 27. studenog, bogati program pratio je treće po redu Dane Balinta Vujkova u Subotici. Znanstveni skup okupio je jezikoslovce, ilustratore, pedagoge, književnike i publiciste iz R. Hrvatske i Subotice, koji su ove godine govorili o "Bajci". Ova manifestacija ima za cilj očuvati i znanstveno proučavati sakupljačko, književničko i publicističko djelo Balinta Vujkova i približiti ga današnjim mladim generacijama. Ovaj je skup počeo simboličkim polaganjem vijenca Organizacijskog odbora na bistu Balinta Vujkova u OŠ "Ivana Milutinovića" kojem su prisustvovali Franjo Vujkov, Katarina Čeliković i Rajko Ljubić.

Osim znanstvenog skupa, ovi su Dani u okviru multimedijalne večeri, mnogobrojnoj publici, sastavljenoj od najmlađih učenika koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku do njihovih roditelja i učitelja,

svih ljubitelja knjige i riječi, predstavili bogatu baštinu: Knjižnice grada Zagreba priredile su izložbu posvećenu 130. obljetnici rođenja Ivane Brlić Mažuranić, izložbu originalnih ilustracija akademskog slikara iz Zagreba Ivana Viteza predstavila je likovna kritičarka iz Zagreba Branka Hlevnjak, čule su se pjesme Nikole Jaramazovića iz predstave u pripremi u dječjem kazalištu, prikazano je hrvatsko izdavaštvo u 2004. godini. Publiku je i ovoga puta oduševila filmska bajka Rajka Ljubića "Jeka mog dinstjstva" na tekst Luke Štilinovića.

Hrvatska čitaonica je ovaj program organizirala uz potporu Knjižnica grada Zagreba, Katehetske Interdisciplinarne radne ekipe Symbolon koju je predvodio prof. dr. Josip Baričević, općine Subotica, Veleposlanstva R. Hrvatske u Beogradu.

Na kraju znanstvenog skupa mr. Sanja Vulić, jezikoslovac Hrvatske akademije znanosti, predložila je da ovaj skup već od iduće godine bude skup hrvatske dijaspor. /K. Č./

GODIŠNJI KONCERT

HKC "BUNJEVAČKO KOLO" U SUBOTICI

Spektakl za pamćenje

Folklorni odjel Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo" napunio je 28. studenog subotičku "Halu sportova" i oduševio dvije tisuće posjetilaca spektakularnim nastupom. U programu pod nazivom "Volim široko, šire od Dunava" sudjelovalo je više od 200 izvođača a ovo je bio prvi ovako velik i veličanstven nastup Centra nakon punih sedamnaest godina. Izuzetna briga oko nošnje, poseban pristup vokalnom izvođenju pjesama, nove koreografije, nevjerojatna usklađenost pokreta u svim uzrastima, sviranje starih instrumenata, velik broj djece... sve su to elementi koji čine mozaik pravog spektakla. Umjetnički voditelj Davor Dulić prenio je dio svog bogatog zagrebačkog iskustva u rodni grad i na osebujan način otvorio europski pristup folkloru i umjetničkom izražavanju narodnog plesa, pjevanja i sviranja.

Sigurno je ovaj koncert i nešto novo, pokrenuo je razne osjećaje a sasvim je sigurno da je pokazao kako mladost može sebe pronaći u formi folkloru kada mu se profesionalno pristupa. /K. Č./

Beograd

Međunarodni znanstveni simpozij u povodu obljetnica "Velikog raskola" i križarskog osvajanja Carigrada

Na Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu Sveučilišta u Beogradu održan je 18. i 19. studenoga međunarodni znanstveni simpozij u povodu 950. obljetnice tzv. "Velikog raskola" (1054) i 800. obljetnice križarskog zauzimanja Carigrada (1204). Simpozij je imao i dimenzije međunarodne međufakultetske i ekumensko-međucrkvne suradnje, budući da su kao predavači pozvani i profesori s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i s Katoličkoga teološkog fakulteta u Ljubljani. Simpozij je otvorio dekan Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta **dr. Vladan Perišić**, a pozdrave patrijarha Pavla nazočnima je prenio crnogorsko-primorski metropolit **Amfilohije Radović**.

Premda su teme "Velikog raskola" i križarskog zauzimanja Carigrada same po sebi osjetljive, simpozij je već od početka bio primjetno nadahnut nastojanjem oko uzajamnog razumijevanja, približavanja i posvješćivanja da su pripadnici obiju Crkava pozvani na dosljedno nasljedovanje Isusa Krista i vjernost plemenitim načelima evanđelja. Prvo predavanje, pod naslovom "Ekumenske geste - mrtvi ili živi kapitali?", bilo je posvećeno četrdesetoj obljetnici "bratskog zagrljaja" carigradskog patrijarha Atenagore I. i rimskog pape Pavla VI. (5. i 6. siječnja 1964.) te njihovom opozivu ekskomunikacija iz 1054. (7. prosinca 1965.), a održao ga je **dr. Jure Zečević**, pročelnik Katedre ekumenske teologije Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je također supredsjedao poslijepodnevnom radu simpozija.

Dr. Bogdan Dolenc, s Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Ljubljani održao je predavanje na temu "Razlike između univerzalne i euharistijske ekleziologije (dva pristupa ujedinjenju dviju Crkava)". Svoj značajan doprinos u odvijanju simpozija dali su i povjesničari. **Dr. Radivoje Radić** je održao predavanje pod naslovom "Rascjepkano carstvo (Bizant uoči 1204.)"; **dr. Ljubomir Maksimović** s Filozofskog fakulteta u Beogradu obradio je temu "Srbija i posljedice IV. križarskog rata"; **dr. Mirjana Živojinović** s Instituta za bizantološke studije u Beogradu prikazala je situaciju na gori Atosu oko 1204. godine; tema **dr. J. Tarnanidisa** s Bogoslovnog fakulteta u Solunu glasila je "Autokefalnost Srpske i Bugarske Crkve u diplomatskim planovima cara Mihaila VIII. paleologa i unionistički sabor u Lionu", dok je tema **dr. Miloša Antonovića**, s Filozofskog fakulteta u Beogradu bila "Srbija i Lionska unija 1274. godine".

Posljednje predavanje na simpoziju, koje je ponovno stavilo u središte pozornosti teološku tematiku, održao je bački episkop **dr. Irinej Bulović**, opisavši pravoslavno viđenje teološkog spora oko izričaja "Filioque" u "zapadnoj" varijanti nicejsko-carigradskog vjerovanja, te nastojeći dati osobni doprinos sagledavanju i rješavanju toga pitanja, za koje mnogi drže da katoličkoj strani više ne predstavlja poteškoću, budući da se i u dokumentima učiteljstva službeno koriste obje varijante.

Predavanja su naišla na zanimanje slušatelja te su rasprave bile vrlo žive i plodne. U radu simpozija cijelo je vrijeme aktivno sudjelovao i beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar**, a nazočni su bili i drugi za temu zainteresirani pripadnici katoličke zajednice u Beogradu, svećenici, redovnici i

redovnice. Simpozij je našao zamjetnog odjeka u tisku i u drugim tamošnjim sredstvima javnoga priopćavanja. Organiziralo ga je i financijski pomoglo Ministarstvo vjera Republike Srbije, a svojom nazočnošću su ga počastili i predstavnici sveučilišnih i civilnih vlasti, među kojima i prorektor Sveučilišta u Beogradu te ministar vjera Republike Srbije. Domaćini simpozija su prema gostima iz Hrvatske, Slovenije i Grčke iskazali izvanredno srdačnu gostoljubivost. Oni su u bogoslužnom prostoru zgrade Pravoslavnog teološkog fakulteta bili prisutni i na euharistijskom bogoslužju, prvoga dana, te na jutarnjoj molitvi drugoga dana simpozija. Trećega dana boravka u Beogradu zainteresirani gosti su pod vodstvom domaćina posjetili značajnije crkve i muzeje te upoznali druge sakralne i kulturološke znamenitosti toga grada. /IKA/

PROŠTENJE U PANČEVU

Na spomendan sv. Karla Boromejskog, 4. studenog, u župi u Pančevu bilo je vrlo svečano. Toga su dana u 16 i 18 sati služene sv. mise, prva na mađarskom a druga na hrvatskom jeziku. Obje mise predvodio je preč. dekan južnobanatski **János Fiser**, odnedavno i naddekan naše biskupije. Na obje mise nadahnuo je propovijedao kapelan **Tomás Masa**, na oba jezika. Sv. misu su uz predvoditelja slavili i **László Gyuris**, župnik iz Vršca, **Tibor Király**, župnik iz Bele Crkve, **Josip Matanović**, umirovljeni župnik iz Bele Crkve, **Stanko Tratnjek**, župnik iz Mužlje, **Zoltán Sándor**, đakon iz Mužlje, **Tomás Masa**, kapelan, i domaći župnik **Mihály Erős**.

Slavlje su svojim prisustvom uzveličale i naše časne sestre iz Zemuna, s. **Zora** i s. **Karmela**.

Na obje mise svim sudionicima misnoga slavlja zahvalio je župnik **Mihály** i zatim ih pozvao na prigodni agape u župnom domu.

Nenad Ješić

Muo - Kotor

Proslava svetkovine Blaženog Gracija - sveca Euharistije

Neizrecivo lijepom događaju prisustvovali smo 9. studenog u Boki. Toga se dana, naime, u Muo kod Kotora slavi spomen na prelazak u Nebo našeg domaćeg sina, redovnika augustinskog reda Blaženog Gracija. Od ranog jutra zvona svetišta Blaženog Gracija i župne crkve Pomoćnice kršćana pozivala su vjerni puk na molitvu i pjesmu u čast Blaženiku. Svijet je sa svih strana dolazio cijelog dana. Kršćani, pripadnici svih Crkava u Boki, štiju Blaženog Gracija kao svog zagovornika i pomoćnika na nebu u svim svojim potrebama. Pred njim nestaju sve razlike i prestaju sve svađe, osmijeh biva uzvraćen a stisak ruke prihvaćen, grudi ispunja toplina a srce zaigra od radosti. Imamo zagovornika na nebu, nekoga tko nas razumije, nekoga tko nas voli i zauzima se za nas svoje sumještane i braću. Svu svoju pomoć koju štovateljima velikodušno dijeli Blaženi Gracija crpi iz štovanja Euharistije. Zato ga Bokelji i zovu "Svecem Euharistije" ili jednostavnije "Našim Svecem".

Blaženi Gracija je umro na Otoku Sv. Kristofora kod Venecije u samostanu redovnika augustinaca na glasu svetosti. Već deset godina nakon njegovog rođenja za nebo Red Sv. Augustina ga podiže na čast oltara. Njegova popularnost je

više raširena u zapadnom kršćanstvu na govornim područjima španjolskog, talijanskog i hrvatskog jezika. Nakon pada Napoleona, tijelo Blaženog Gracija biva preneseno na Muo, njegovo rodno mjesto u Boki Kotorskoj, zauzimanjem domaćeg pomorca **Antuna Jankovića** 1810. godine, gdje je izloženo na štovanje vjernom puku u župnoj crkvi, smješteno na lijepo uređenom oltaru.

Od tada štovanje Blaženog Gracija nije prestalo jer ni njegova pomoć, koju molitelji i štovatelji stojeći pred njegovim tijelom obilno primaju, ne prestaje. Papa Lav XIII. potvrdio je i nanovo odobrio njegovo štovanje posebnom bulom 6. lipnja 1889. godine. Oltar Bl. Gracija uz cvijeće i svijeće krase brojne srebrne pločice čiji lijepo izrađeni reljefi i dalje svjedoče o uslišanim molitvama. Vjernici svjedoče izlječenja od raznih bolesti, pomoć na putovanjima, u obiteljskim problemima i drugim potrebama. Uz Bl. Gracija kršćanstvo i u današnje otuđujuće vrijeme postaje novo, živo i zanimljivo.

Ove godine trodnevnu duhovnu pripravu za proslavu svetkovine Bl. Gracija predvodio je vlč. **Domagoj Matošević** a glavnu svetu misu u zajedništvu s desetak kotorskih svećenika i brojnim okupljenim narodom slavio je **mons. Ilija Janjić**, biskup kotorski. Neka nas i ove godine Blaženi Gracija održi budnima u molitvi i pripravnima za milost koju svednevice primamo od Gospodina.

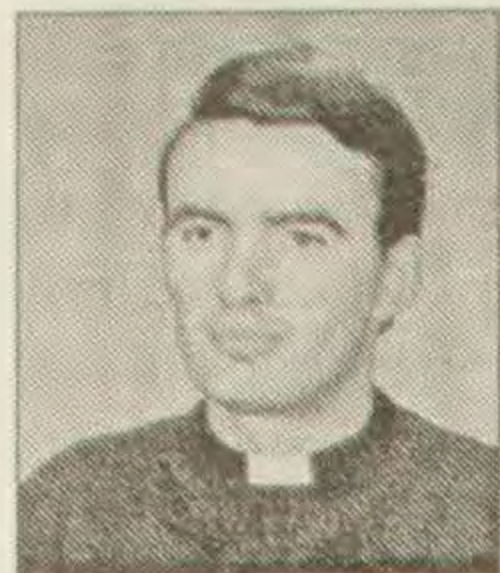
Don Pavao Medač

Zahvala kotorskog biskupa Janjića za prvi posjet varaždinskog "Bedema ljubavi"

Kotorski biskup **Ilija Janjić** uputio je pismo zahvale u povodu prvog posjeta članova humanitarne udruge "Bedem ljubavi" iz Varaždina, koji su u Zaljevu hrvatskih svetaca boravili na svom tradicionalnom godišnjem putovanju i hodočašću "Putovima prijateljstva, mira i ljubavi" od 7. do 9. listopada. Bio je to prvi posjet te humanitarne udruge Hrvatima u susjednoj Crnoj Gori, a priređen je u sklopu njezinog četvrtog višednevnog putovanja, nakon što su prijašnjih godina njezini članovi posjetili Banju Luku, Sarajevo i Požegu.

U pismu biskup Janjić zahvaljuje svim članovima "Bedema ljubavi", osobito predsjednici **Zdenki Svetina Makšan** i njenom suprugu **Đuri**, te napose svom bratu u biskupstvu **Marku Culeju**, varaždinskom biskupu, koji se s osobitom radošću pridružio hodočašću. Osvrćući se na dojmljivo pismo koje mu je "Bedem ljubavi" uputio nakon hodočašća, kotorski biskup ujedno zahvaljuje na poslanim fotografijama i novinskim isječcima, te ističe radost što je članovima te humanitarne udruge posjet Kotorskoj biskupiji ostao u lijepoj uspomeni te pridonio duhovnom obogaćenju. "Drago mi je da ste uživo vidjeli naše ljepote, bilo prirodne ili kulturne, te da ste Vašim dolaskom urezali u srce članova Vaše udruge dijagonalnu povezanost s Bokom. Neka ovo moje pismo bude zahvala svima Vama za posjet i potporu svojim sunarodnjacima. Ovim hodočašćem opravdali ste na djelu naziv svoje udruge koja ne poznaje granice po zamisli osnivanja i koja se dokazuje po Vašoj povezanosti s Bogom, koji je sama Ljubav, kako je rekao sv. Ivan", poručio je biskup Janjić, uputivši svima iz starodrevnog grada Kotora srdačne pozdrave uz zaziv Božjeg blagoslova. /IKA/

Uređuje: Franjo Ivanković

Vatikan

Simpozij afričkih i europskih biskupa

U Vatikanu je od 10. do 13. studenog održan povijesni susret najviših crkvenih predstavnika. U radu simpozija sudjelovalo je 150 biskupa iz cijele Afrike i Europe. Raspravljalo se o crkvenim, kulturnim i društvenim prilikama navedenih kontinenata te o teološkim i pastoralnim perspektivama i suodgovornosti Crkve. Jedan od koordinatora ovog susreta bio je i zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić** koji je rekao da su afrički biskupi izrazili želju da se održi ovaj susret i "produbi sakramentalno i pastoralno zajedništvo sa subraćom iz Europe. Susrećemo se da bi doživjeli zajedništvo između afričkih i europskih biskupa, s ciljem produbljivanja naše zajedničke odgovornosti i razmjene dobara među Crkvama naših kontinenata".

Simpozij je bio podijeljen u tri etape. Prva je bila posvećena temi "Crkva u Africi i Crkva u Europi: stanja, izazovi i očekivanja", druga je bila "Suradnja između Afrike i Europe: teološki temelji, perspektive i zauzimanja za pravedno i solidarno društvo", a treća tema je bila "Odgovornost za obnovljenu Crkvu u služenju svijetu".

Rim

Susret hrvatskih rimskih studenata

Na blagdan prvog kanoniziranog hrvatskog sveca Nikole Tavelića, 14. studenog, u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu održan je susret hrvatskih studenata koji studiraju u tom gradu. Euharistijsko slavlje predvodio je dubrovački biskup **Želimir Puljić**. U misnom slavlju sudjelovalo je šezdesetak svećenika koji studiraju ili djeluju u Rimu. Misno slavlje uvećao je zbor rimskih studenata uz orguljsku pratnju **Alena Kopunovića Legetina**. Na koncu slavlja sve okupljene pozdravio je rektor Papinskog zavoda sv. Jeronima **mons. Jure Bogdan**.

Split

Mons. Vidović novi ninski nadbiskup

U nedjelju 21. studenog, na svetkovinu Krista Kralja, u splitskoj konkatedrali je svečano zaređen za ninskoga nadbiskupa **mons. Martin Vidović**. Ovu svečanost predvodio je osobni Papin izaslanik, državni tajnik, kardinal **Angelo Sodano**. U sklopu svoje propovijedi kardinal Sodano je novom nadbiskupu Vidoviću protumačio značenje službe koju će preuzeti kao novi nuncij u Bjelorusiji.

Na svečanosti ređenja novoga nadbiskupa bili su najviši predstavnici Republike Hrvatske predvođeni predsjednikom Sabora **Vladimirom Šeksom** i premijerom **Ivom Sanaderom**. Nadbiskup Vidović je za svoje biskupsko geslo uzeo "vjera, ufanje, ljubav". Grb novog biskupa je stiliziran u obliku hrvatskog grba i u njemu se nalaze Višeslavov križ te zvijezda i ruža koje simboliziraju Blaženu Djevicu Mariju.

Vatikan

Konferencija u povodu 40. obljetnice koncilskog dekreta o ekumenizmu "Unitatis redintegratio"

U Vatikanu je od 11. do 13. studenog pod predsjedanjem kardinala **Waltera Kapsera** održana Konferencija u povodu 40. obljetnice koncilskog dekreta "Unitatis redintegratio". Naime, 24. studenog 1964. izglasan je navedeni dekret, te je iskorištena ova obljetnica da se o ekumenizmu otvorenije progovori na najvišoj razini. U radu Konferencije sudjelovalo je oko 260 sudionika, a posebni gosti su bili 27 predstavnika drugih kršćanskih Crkava. Nakon Drugog vatikanskog sabora Crkva je na drugi način shvatila svoju obavezu da se ozbiljnije posveti pitanju ekumenizma.

Vatikan

Novi korak prema jedinstvu kršćana

U subotu 27. studenog u bazilici sv. Petra u Vatikanu održan je ekumenski obred kojemu su zajedno predsjedali **papa Ivan Pavao II.** i njegova svetost **Bartolomej I.** Papa i Patrijarh su se susreli u povodu 950. obljetnice raskola među kršćanima Istoka i Zapada i u povodu 800. obljetnice IV.

križarske vojne kada su zapadni križari opustošili Carigrad. Ujedno je obilježena 40. obljetnica susrete pape Pavla VI. i carigradskog patrijarha Atenagore.

U sklopu svečanosti Papa je patrijarhu Bartolomeju I. predao relikvije sv. Grgura Nazijasnog i sv. Ivana Zlatoustog. Za povratak ovih relikvija Patrijarh je zamolio Papu prije pola godine kada je boravio u Vatikanu. Patrijarh je tada osobno pozvao Papu na veliku proslavu sv. Andrije apostola koja je održana 30. studenog u Carigradu. Papa nije mogao ispuniti ovaj posjet zbog zdravstvenih razloga.

Našim biskupima, svećenicima,
redovnicima i redovnicama,
redovnim, dopisnim i počasnim članovima
i svim ljudima dobre volje

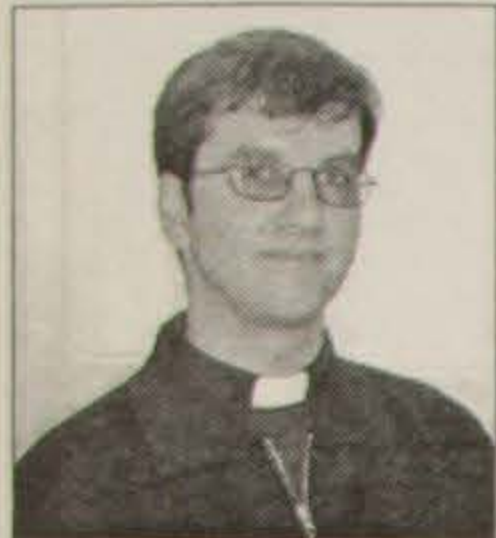
želimo

ČESTIT BOŽIĆ

i blagoslovljenu 2005. godinu

Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost
"Ivan Antunović" Subotica

Uređuje i piše: dr. Marinko Stantić

EUHARISTIJA I MI

U našem hodu kroz Godinu Euharistije potrebno nam je imati ispravno shvaćanje o njoj samoj. To je temelj svakog drugog razmišljanja i rasta o toj Kristovoj prisutnosti među nama.

Euharistija je očitovanje ljubavi između Krista i vjernika u kojoj se otkriva puno očitovanje Njegove neizmjerne ljubavi.

Euharistija je težnja prema cilju, predokus punine radosti koju je Krist obećao (usp. Iv 15,11). U određenom smislu, ona je predokus raja. U Euharistiji se izražava pouzdano iščekivanje "blažene nade i dolaska Spasitelja našega Isusa Krista" - kako molimo u embolizmu nakon Očenaša u Rimskom misalu.

Euharistija je vrhunac svih sakramenata u privođenju savršenstvu zajedništva s Bogom Ocem putem poistovjećenja s njegovim Sinom Jednorodencem po Duhu Svetom. U euharistiji, za razliku od ostalih sakramenata, otajstvo zajedništva toliko je savršeno da nas privodi vrhuncu svih dobara. To je krajnji cilj svake ljudske želje, jer tu dolazimo Bogu i Bog nam se pridružuje u najsavršenijem sjedinjenju. Upravo zbog toga, potrebno je razvijati u sebi želju za sakramentom euharistije.

a) Euharistijsko slavlje

U darivanju Crkvi svoje žrtve, Krist je također htio uzeti na sebe duhovnu žrtvu Crkve, koja je pozvana prinositi, zajedno s Kristovom žrtvom, također samu sebe. To je učenje Drugog vatikanskog sabora, koji kaže da svi vjernici "imaju dio u euharistijskoj Žrtvi, izvoru i vrhuncu cijeloga kršćanskog života, prinosu Bogu božansku žrtvu i sebe s njom" (LG 11).

Svećenik izgovara Kristove riječi "ovo je moje tijelo koje će se za vas predati... Ovo je kalež moje krvi, koja će se za vas proliti..." (Lk 22,19-20), odnosno, bolje rečeno, svećenik stavlja svoja usta i svoj glas na raspolaganje onomu koji ih je izgovorio u dvorani Posljednje večere i koji želi da ih ponavljaju iz pokoljenja u pokoljenje svi oni koji u Crkvi sudjeluju u

njegovu svećeništvu u ulozi poslužitelja otajstava.

Dok slavimo žrtvu Jaganjca, sjedinjujemo se s nebeskom liturgijom, pridružujući se onom beskrajnom mnoštvu koje kliče iz svega glasa: "Spasenje Bogu našem koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu!" (Otk 7,10). Euharistija je doista komadić neba koji se otvara na zemlji. To je zraka slave nebeskog Jeruzalema, koji probija oblake naše povijesti i baca svjetlo na naš put.

B) Pričest

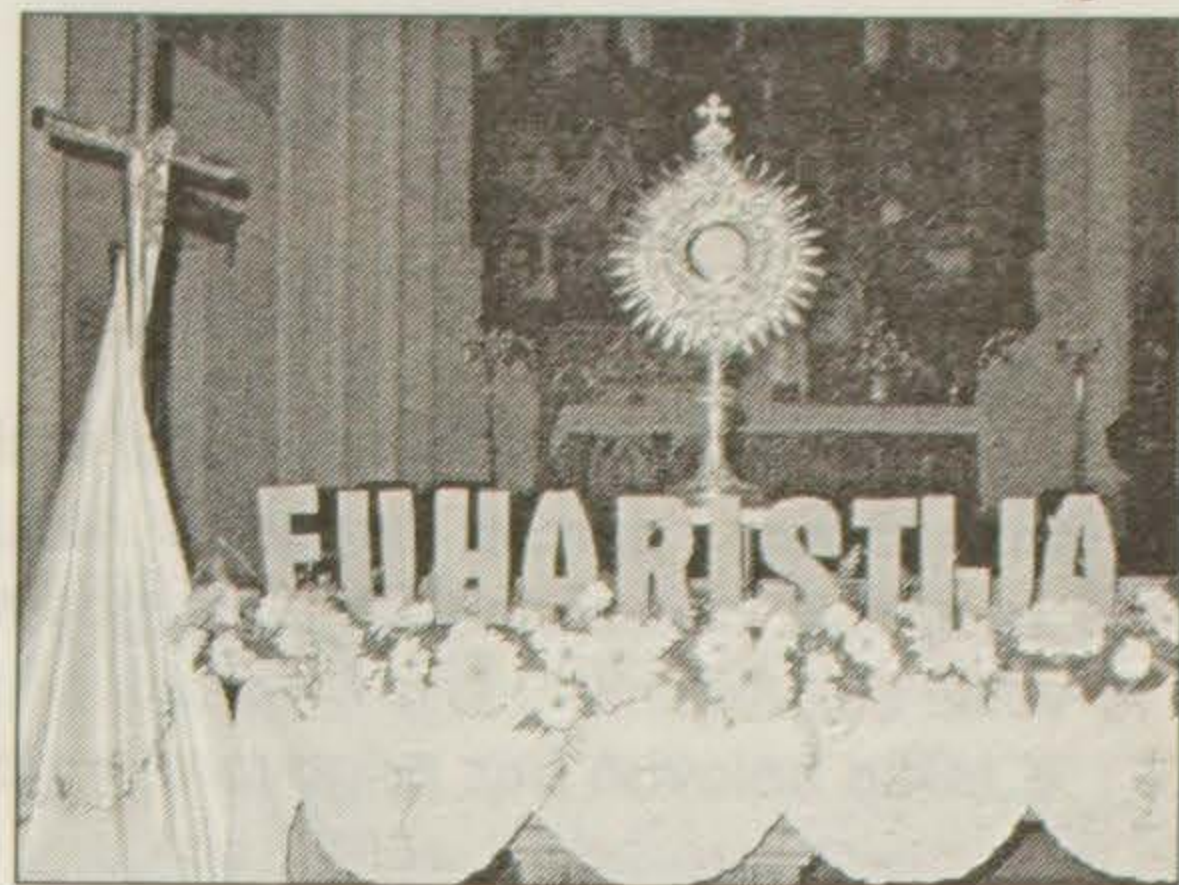
Razmatrati Krista podrazumijeva znati ga prepoznati gdje god se on očituje, u svojim mnogobrojnim prisutnostima, ali nadasve u živom sakramentu svoga tijela i svoje krvi.

Onaj koji se hrani Kristom u euharistiji ne mora čekati onozemni život da bi primio vječni. On ga posjeduje već na zemlji, kao prvinu buduće punine, kojom će biti zahvaćen čovjek u cjelini. U euharistiji primamo također jamstvo tjelesnog uskrsnuća na svršetku svijeta.

Euharistijsko slavlje ne može biti polazište zajedništva. Ono, naime, pretpostavlja da već postoji to zajedništvo, koje je potrebno učvrstiti i usavršiti. Sakrament je izraz te sveze zajedništva bilo u nevidljivoj dimenziji, koja nas u Kristu i po Duhu Svetome povezuje s Ocem i među sobom, bilo u vidljivoj dimenziji, koja uključuje zajedništvo u apostolskom nauku, u sakramentima i u hijerarhijskom redu. Duboki odnos koji postoji između vidljivih i nevidljivih sastojnica crkvenog sastavni je dio Crkve kao sakramenta spasenja.

U sv. Pričesti ostvaruje se nevidljivo zajedništvo božanske naravi (usp. 2 Pt 1,4). Očitovanje cjelovitosti tih nevidljivih veza jasna je moralna obveza kršćanina koji želi u punini sudjelovati u euharistiji pričeshćujući se tijelom i krvlju Kristovom. Na tu nas obvezu podsjeća apostol Pavao kada opominje: "Neka se dakle svatko ispita pa tada od kruha jede i iz čaše pije" (1 Kor 11,28).

Pritjelovljenje Kristu, ostvareno po krštenju, neprestano se obnavlja i učvršćuje dioništvom u euharistijskoj žrtvi,

naročito punim sudjelovanjem u njoj koje se zbiva u sakramentalnom zajedništvu. Možemo reći da ne samo da svaki od nas prima Krista, već da također Krist prima svakoga od nas! Na taj način, Krist sklapa prijateljstvo s nama. Sjetimo se onih Isusovih riječi: "Vi ste moji prijatelji!" (Iv 15,14).

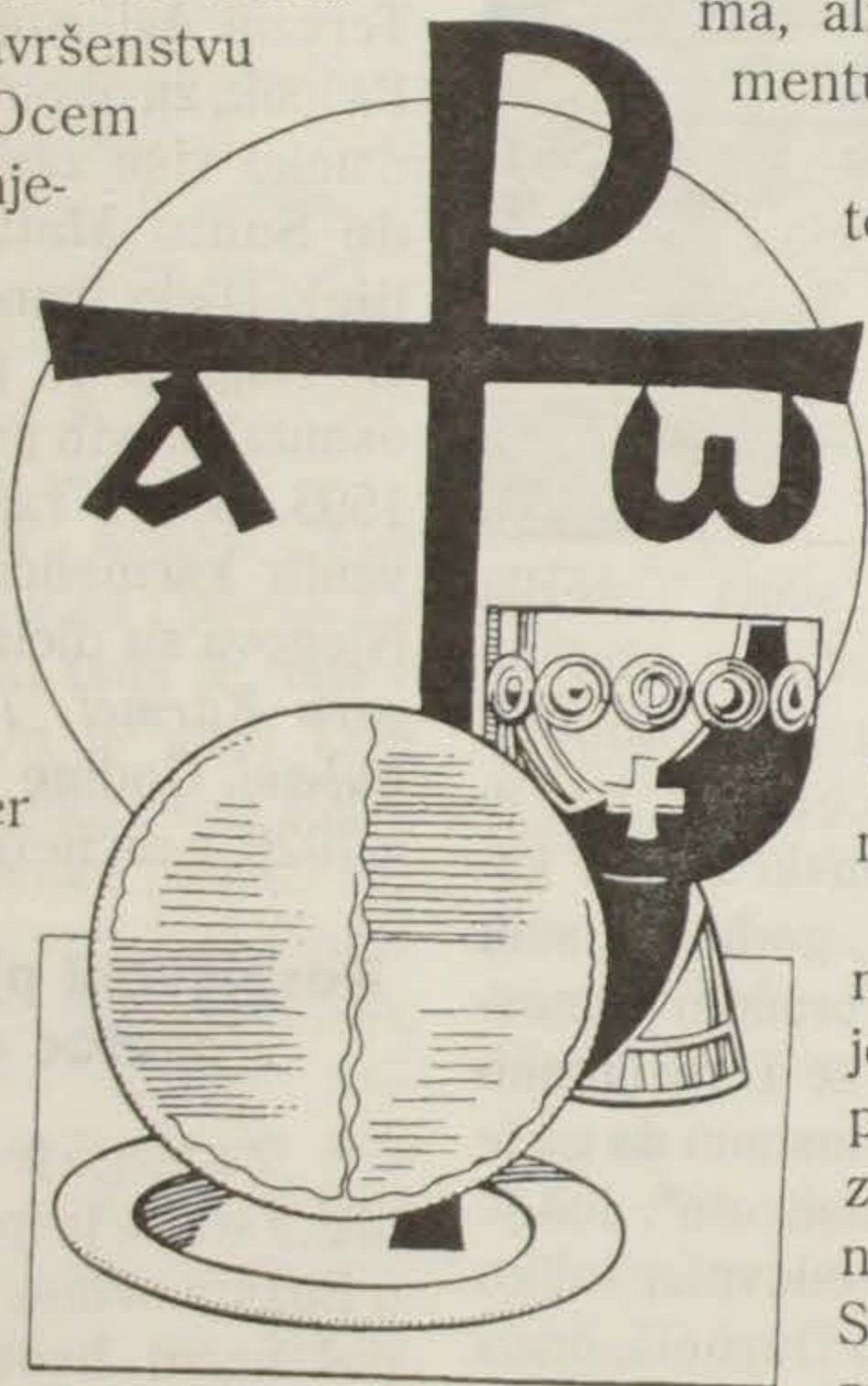
Pored stvarne pričesti tijelom i(li) krvlju Sina Božjega, postoji i duhovna pričest, koja je u nama prisutna onda kada nismo u prilici konkretno pristupiti svetoj pričesti, a razvili smo u nama želju za sve većim sjedinjenjem s Bogom i tako snažno u nama utiskujemo ljubav prema našem Gospodinu.

C) Kristova nazočnost u Presvetom oltarskom sakramentu

Krist je stvarno prisutan u Presvetom oltarskom sakramentu. Isus nam u euharistiji pokazuje ljubav koja ide "do kraja" (Iv 13,1), ljubav koja ne pozna mjeru. Taj se vid sveopće ljubavi euharistijskog sakramenta temelji na samim Gospodinovim riječima. Ustanovljujući ga, on se ne ograničava samo na to da kaže "ovo je moje tijelo", "ovo je moja krv", već dodaje "koja se za vas predaje... koja se za vas proljeva" (Lk 22,19-20). Ne kaže samo da ono što im daje da blaguju i piju jesu njegovo tijelo i njegova krv, već izražava također žrtvenu vrijednost toga čina, usprisutnjujući na sakramentalan način svoju žrtvu za spasenje svih, koja se dovršila nekoliko sati nakon što je to na posljednjoj večeri ustanovio. Euharistija je u pravom smislu žrtva koju je Otac primio, dajući zauzvrat samopredanje Sina, koji je "poslušan do smrti" (Fil 2,8).

Zbog čovjekove grešnosti, ljudi se suprotstavljaju s preporoditeljskom snagom jedinstva tijela Kristova. Euharistija je upravo lijek toj razjedinjenosti i u Crkvi dolazi kao izgrađujuća snaga među ljudima.

Štovanje Kristove nazočnosti u Presvetom oltarskom sakramentu i izvan euharistije, neprocjenjiva je vrijednost u životu Crkve. To je štovanje tijesno povezano uz slavljenje euharistijske žrtve. Prisutnost Krista pod svetim prilikama koje se čuvaju nakon mise (prisutnost je to koja traje sve dok traju prilike kruha i vina), proizlazi iz slavljenja žrtve i teži sakramentalnom i duhovnom zajedništvu.

Piše: Stjepan Beretić

Ivan od Križa (Juan de la Cruz)

(* 24. lipnja 1542. + 14. prosinca 1591.)

- Sin razbaštinjenog oca ● siromašno siročić ● neuspjeli tesar i krojač ● najvjerniji sluga bolesnika ●
- neumoran i darovit student ● nesuđeni bolnički kapelan ● gorljivi karmelićanin ● student, nadstojnik studenata ●
- nesuđeni kartuzijanac ● 1567. godine susreo se s Terezijom Avilskom ● prvi samostan mu bio "betlehemska štalica" ●
- veliki zaljubljenik u križ ● tamnicu i zlostavljanje podnosio strpljivo i blago ● nikada se potužio nije na zlostavljanje ●
- teško bolovao bez prigovora ● od mladosti odan kontemplaciji ● obnovitelj Karmelskog reda ● naučitelj Crkve ●

Lijepo ime Ivan

Dok ove godine grad Sombor i Hrvatska Karmelićanska provincija slave stoljetnicu svoga lijepog somborskog samostana, evo prilike da se čitatelji Zvonika upoznaju s velikim obnoviteljem Karmelskoga reda. Ivan je biblijsko ime. Hebrejski se kaže Johanan ili Jehohanan, te je ta riječ sastavljena od Jahveh (Bog) i hanan (milostiv). Ime Ivan znači Bog je milostiv.

Teško djetinjstvo siročeta

Ivan je rođen kao treći i posljednji sin plemenitoga **Gonzala de Yepesa** i pučanke **Katarine Alvarez** u španjolskoj pokrajini Kastiliji. Gonzalovim roditeljima nije bilo po volji što im se sin oženio sa siromašnom Katarinom, pa su ga razbaštinili. Tako je Ivan rođen u nadasve siromašnoj kući. Siromaštvo ga je još više pogodilo kad mu je umro otac, pa je na njegovoj majci udovici ostalo troje nejake djece. Upravo radi toga su djeca vrlo rano počela zarađivati. Ivan je počeo kao tesar, pa kao krojački naučnik. Baš ni jedan zanat mu nije odgovarao. Na koncu se zaposlio u bolnici da tamo dvori bolesnike. Izuzetno predano je služio bolesnicima. U njima je prepoznavao samoga Krista.

Ipak karmelićanin

Tako je nježno dvorio bolesnike da im je svojim nastupom danomice dokazivao više dobrotom nego imenom da je Bog milostiv. Slobodno vrijeme je Ivan utrošio na studij teologije. Imao je istančan osjećaj za književnost i za latinski jezik. Bilo mu je 20 godina kad je završio studij. Vlasnik bolnice je bio uvjeren da će Ivan i dalje ostati u bolnici kao bolnički kapelan, a Ivan se opredijelio za karmelski red. Dobio je ime **brat Ivan od svetoga Matije**. U samostanu su poglavari odmah osjetili Ivanove talente. Poslali su ga na studij u Salamanku. Kad je primio svećenički red, na mladoj misi je molio: "Bože moj, daj da te nikada ne uvrijedim!"

Prvi samostan u "betlehemskoj štalici"

Svetoga Ivana je **sveta Terezija Avilska** upoznala u godini njegove mlade mise, 1567. Ivan se već bio opredijelio za

kartuzijanski samostan, a sveta Terezija mu je ukazala na mogućnost obnove Karmelskoga reda. Sam je težio za dubljim duhovnim životom od onoga koji mu je pružao tadašnji Karmelićanski red. I konačno 28. studenoga 1568. godine u selu Duruelu počeo je Ivan s braćom obnovljeni Karmelski red. Svetoj se Tereziji tako dopala skromnost toga samostana da ga je prozvala "betlehemskom štalicom". Još je primijetila: "Ako su prvi redovnici toliko hrabri da prihvaćaju bijedu Duruela, onda se, doista, možemo nadati uspjehu tako velikog pothvata!"

Teško drvo ljubljenoga križa i radosna smrt - urodila obnovom

Karmelićani staroga pravila pokušali su 4. rujna 1577. godine kaznom omesti svetoga Ivana. Zatvoren je u tijesnu tamnicu u Toledu. Kroz otvor u vrhu tamnice dolazilo je tako slabo svjetlo da je samo uz svijeću mogao moliti časoslov. Devet mjeseci je tamnovao pateći od gladi, bičevanja, poruge, zlostavljanja. Nije se dao pokolebati. Bivao je sve ponizniji. Žarko je prihvaćao patnju i radosno nosio križ redovničkog života. Primio je i novo ime: **Ivan od Križa**. Nikada se nije tužio na postupke braće koja su ga htjela odvratiti od obnove muške grane karmelićanskoga reda. I konačno, 1580. godine **Grgur XIII.** odobrava provinciju bosonogih karmelićana. Prvi provincijal je bio otac **Graci-**

jan. Sveti je Ivan teško obolio. Mučile su ga velike rane i još veći bolovi. U noći 14. prosinca 1591. o ponoći na glas zvona koje je zvalo redovnike na jutarnje pohvale Ivan je kliknuo: "Idem pjevati ih u nebu!" Poljubivši križ uz riječi: "u ruke tvoje predajem duh svoj", kad mu je bilo 49 godina i šest mjeseci, njegova je duša polejtjela u radostan susret s Bogom. Tolika je bila poniznost svetoga Ivana od Križa da se u novije vrijeme čak govori da je karmelićanin **Jerónimo Gracián** koji je, kao redovnik i čovjek, u vrijeme obnove karmelićanskoga reda, stajao najbliže svetoj Tereziji Avilskoj - stvarni obnovitelj reda. Pa ipak, za obnovu karmelićanskoga reda je daleko više zaslužan mladi misnik **Juan de Santo Matía (Ivan od svetoga Matije)**. Djelo Ivanove obnove je napredovalo. Najprije je **papa Siksto V.** odobrio osnutak novih provincija, a **Klement VIII.** 1593. posve razdvaja bosonoge od obuvenih karmelićana. Ivan je veliki pisac. Njegova su djela *Duhovni spjev*, *Uspon na goru Karmel*, *Tamna noć* i *Živi plamen ljubavi*. Godine 1726. proglašen je svetim, a 1926. naučiteljem Crkve.

Raspjevani pjesnik među svecima i svetac među pjesnicima

Za njega je Terezija rekla: "Premda je niska stasa, ja ipak znadem da je Ivan velik u Božjim očima... razuman je i prikladan za naš način života. Sva redovnička braća, bez iznimke, lijepo govore o njemu jer, premda je još mlad, oduvijek je živio životom stroge pokore. Čini se da ga Bog vodi držeći ga za ruku... Duh kojim ga je Gospodin obdario, probudio je u meni veliku nadu da ćemo napraviti jedan dobar početak. Izvanredno je odan molitvi i vrlo je razuman. Ivan je studirao u Salamanki, na jednom od vodećih sveučilišta. Još za vrijeme studija bavio se mističnom književnošću. Nije Ivan samo dubokoumni teolog, on je nadaren pjesnik i glazbenik. Unatoč svojoj tjelesnoj slabosti bio je veliki radnik u krepostima koje je pokazao u mnogo prilika." **Menedéz y Pelayo** je zapisao: "Pjesme Ivana od Križa jače su od svih što ih posjeduje španjolski jezik." "Ivan od Križa je pjesnik među svecima i svetac među pjesnicima. Njegov je pradoživljaj pjesnički. On je izrazit religiozni pjesnik za koga je pjesma sakralno djelovanje" - rekao je **Walter Nigg**.

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Euharistijska molitva

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Sv. otac Ivan Pavao II predsjedao je 17. listopada 2004. otvorenju Godine sv. Euharistije. Papa je tada govorio o Euharistiji kao "Svjetlu koje treba svijet u teškoj me traganju za mirom koji se čini daleko na početku tisućljeća..."(1).

Ova nova inicijativa Svetoga Oca me je potakla da u vlastoručnim zapisima našeg SB pokušam otkriti kako on gleda na Euharistiju: što je Euharistija značila u njegovom životu i što ona treba značiti za život vjernika?

Ovo se pitanje s pravom može i postaviti i očekivati odgovor jer je o. Gerard Tomo bio veliki štovatelj Euharistije. Provodio je brojne sate u adoraciji u karmelskoj somborskoj crkvi dok je čekao pokornike za sakrament pomirenja.

Euharistija je za SB središte života. U svojoj adoraciji on euharistijskog Isusa naziva "Suncem svoje duše" i zapisuje: "Bogataševo blago je u njegovu džepu a moje u svetohraništu. U (svetohraništu) je Sunce moje duše. Pa ako je tako, onda tamo mora biti i moje srce"(2).

"Euharistijski Isus je", dodaje, "kao oblak iz kojeg pada zlatna kiša i pozlaćuje srca marljiva. Euharistijski Isus je Sunce koje rasvjetljuje tamu. On je slast koja zaslađuje svaku gorkost, toplina koja zagrijava srca hladna, jakost svake milosti"(3) Jednom riječju: "Sve uživamo kad Euharistiju štujemo: imamo jelo, imamo odijelo, imamo lijek, imamo obranu i glazbu i najodličnije društvo, bez umora, i bez prestanka."(4) Raspoloženje duše onih koji Euharistiju štuju trebalo bi biti takvo da ih "ni bičem ne mogu otjerati od Sakramenta oltara"(5). "Tko (naime) uživa od kolača (Euharistije), tog je duša puna ljubavi, zato ne može drugo ni željeti: ljubav mu je na jeziku, ljubav mu je u srcu, što se pokazuje i na njegovu licu... prosipa na sve strane slast i miris..."(6).

Učinke u dušama onih koji na zemlji štuju Euharistiju SB opisuje slikom "čitanke" i zapisuje: "Sv. Euharistija je moja čitanke. Tko iz ove knjige čita, kao iz dječje čitanke, uči biti skroman, ponizan a jednako tako pokazuje se kao Isusov ljubitelj, kad drugima govori čita iz te čitanke (to jest iz Euharistije)"(7).

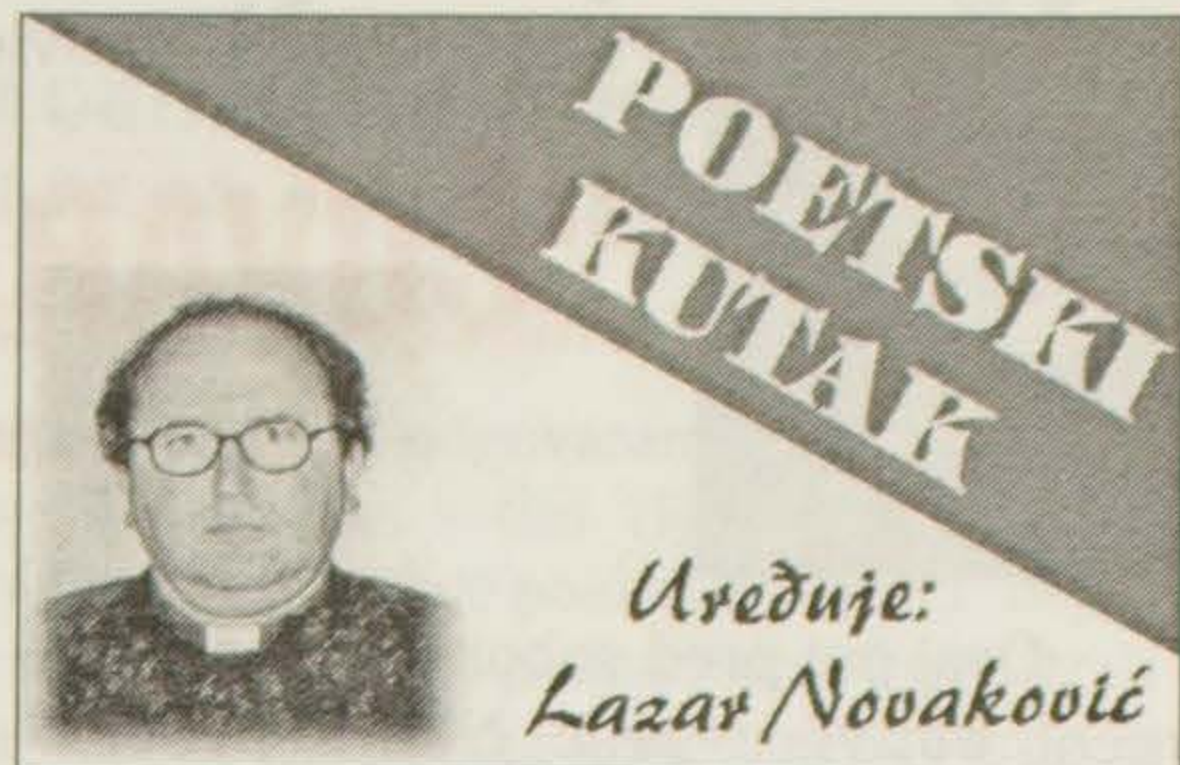
Kako bi Euharistija dosegla u dušama spomenute učinke, (čitajući iz nje kao iz čitanke), potrebno je biti ustrajan u štovanju Euharistije: "Kad ne mogu ništa, zapisuje, obratit ću se Sakramentu oltara, i reći ću: vjerujem da si tu i to ću opetovati. Ako pak ovo kažem pred oltarskim Sakramentom, dodat ću: ostajem tu dokle

ne ispuniš moju želju usklađenu s Tvojom željom. Tako će nestati glad, zima i svaka potreba"(8).

"Isus, (naime) iz Euharistije želi da i naš život bude kao njegov, to jest: odreći se sebe, žrtvovati se i po Isusu naše čine pozlatiti". Euharistijski Isus želi: "Dajem ti da dađeš; dajmo dakle sve, barem dobru volju, ponizno lice, upotrebljavajući kulturni rječnik u ophođenju, i pružiti mu svoje služenje i služiti blišnjemu"(9). Euharistija postaje onome koji "zebe peč, golom odijelom, bolesnome lijek, gladnome hrana, progonjenom obrana, svakome zemaljski raj", ali ti učinci se događaju u duši "koja čini sebičnosti kraj"(10). Tko učini "sebičnosti kraj", ne postiže samo preobražaj vlastite duše nego živo osjeća potrebu da svoje iskustvo susreta s euharistijskim Kristom i učincima u vlastitoj duši podijeli s bratom čovjekom. Stavlja se Kristu na raspolaganje kako bi posredovao susret Krista i s drugim dušama. "Isuse, Ti si kruh za sav svijet, ali i med; ja želim biti pčela vrijedna da raznosim ovaj gotov med. Ovo si mišljenje Ti meni dao (20. X. 1928), kada sam pred Tobom klečao" (11). Prijateljavanje dakle s euharistijskim Isusom pretvara se u potrebu, po kojoj štovatelj Euharistije nastoji s Isusom, koji je sladak kao "med" osladiti život i drugih ljudi.

Na koncu svoga govora, na otvaranju Godine Euharistije, Sveti Otac je rekao: Neka Euharistija vjernicima dađe "okus punoga života, koji nam pomaže hodati ovom zemljom kao radosnim hodočasnicima i hodočasnicima povjerenja, koji uvijek gledaju na cilj života koji nema svršetka"(12). Na temelju mnogobrojnih vlastoručnih zapisa SB mogao bi se napisati dug i zanimljiv prikaz o značenju Euharistije u životu, bilo osobnom bilo djelatnom svakoga kršćanina. Držim, da već iz navedenoga nije preuzetno tvrditi da su razmišljanja o. Gerarda o Euharistiji izvrstan komentar na poruke sv. Oca za godinu Euharistije!

1. Glas Koncila, 24. listopada 2004, str. 1
2. Biser mišljenja, 004390
3. Razg. s Isusom, 004030
4. Ondje, 004034
5. Th.past., 002944
6. Razg. s Isusom i Majkom, 004095
7. Razg. s Isusom, 004036
8. Th. past., 003068
9. Kronika karmelskog samostana u Somboru, 30. I. 1926.
10. Biser mišljenja, 004221
11. Razg. s Isusom, 003873
12. Glas Koncila, 24. listopada 2004, str. 1.

S. Fides Vidaković rođena je 7. 06. 1921. godine u Subotici, u uglednoj građanskoj obitelji od oca **Feliksa** i majke **Ane Černetić**. Osmogodišnju školu pohađa u rodnom gradu a učiteljsku u Zagrebu.

Prigrllila je duhovno zvanje i ušla u Družbu sestara Naše Gospe. Prve zavjete polaže 1943. godine a doživotne 1949. U Družbi je obavljala više odgovornih dužnosti. Umrkla je u Subotici godine 2003.

Pjesme piše i objavljuje u glasilu Družbe, *Bačkom Klasju*, kalendaru *Subotička Danica* i *Zvoniku*. Zastupljena je u zbirci Družbe *Na Dlanu*. Samostalna zbirka *HVALOSPJEVI NADE* objavljena joj je u Subotici 2001. godine.

DOĐI I OSLOBODI NAS

Isuse, Riječ Očeva,
I Svjetlost svijeta,
Dođi i oslobodi nas
Tjeskobe i tame opterećenja
Što srca nam stišču
I zasjenjuju horizonte naše.
Dođi!
Traže te mnogi.
I ostani s nama.
Milijuni umiru gladni,
Djeca jaukom mole,
Ne znaju što je cjelov majčin.
Dođi, požuri!
Nemiri vatrom već gore.
Siđi u naše tužne nizine.
Pustoš mjesto klasja čeka.
Dođi i zablistaj
Kao obećanje i nada!
Siđi kao ljubav
I smiraj naš budi.
Oslobodi dlanove naše
Da Tebi zagrljaj pruže.
Tebi, u djetetu bosu,
Kad život peče ko rana.

s. Fides Vidaković

Piše: Mirko Štefković

“ČUVAR SPASITELJEV”

- prikaz dokumenta -

Ovaj put pred sobom imamo dokument objavljen prije čitavih petnaest godina u obliku apostolske pobudnice njegove svetosti pape Ivana Pavla II. Po svojoj tematici on se daje dobro prilagoditi liturgijskom vremenu u kojem se nalazimo. Naime, riječ je o značenju osobe i poslanja svetog Josipa u životu Krista i Crkve. Često, baš zbog svoje jednostavnosti i šutljivosti, on i njegov veliki “udio” u povijesti spasenja, poput čuvara najvećeg i najdragocjenijeg Božjeg blaga, biva zaboravljen (usp. RC 1; 32). Zbog toga je Papa, poput svog predšasnika Leona XIII prije točno jednog stoljeća, ovim dokumentom htio pridonijeti štovanju tog velikog sveca.

Kao polazišnu točku u ocrtavanju lika svetog Josipa, Papa promatra činjenicu kako je on, pozvan biti Spasiteljevim čuvarom, jednostavno učinio kako mu je zapovjedio anđeo Gospodnji, te uzeo k sebi ženu svoju (usp. Mt 1,24). Upravo po Mariji Josip dobiva svoje značenje u povijesti spasenja, i to kao njezin zaručnik. Sjena navještenja Mariji osvjetljuje “navještenje” Josipu (usp. Mt 1,20-21). Ono se također događa po anđelu. Josipova pasivnost sna onemogućuje davanje odgovora, ali zato ne umanjuje njegovu “budnost” za izvršenje povjerene mu zapovjedi. Poput Marije, anđeo ga prvo ohrabruje svojim “Ne boj se!”, te mu, uvodeći ga u otajstvo Marijina materinstva, povjerava zadaću zemaljskog oca prema Onomu koga je ona začela po Duhu Svetom. Josip na sve ovo “odgovara” najčistijom poslušnošću vjere, po čemu postaje jedinstveni čuvar otajstva od vjekova u Bogu skrivena (usp. Ef 3,9).

Bog je odabrao Josipa kako bi Isusu osigurao očinsku skrb na zemlji. On je, zajedno s Marijom, povlašteni svjedok dolaska Božjeg Sina na svijet. U obrezanju i davanju imena, te prinošenjem žrtve u hramu radi otkupa prvo-rođenca (usp. Izl 13,2.12-13.15) Josip ispunja svoje očinske dužnosti prema Isusu. Po njemu je kasnije “Isus, sin Josipa iz Nazareta” (Iv 1,45) službeno uvršten u carski registar. Bijeg u Egipat je također veoma važan događaj, za koji se Božja providnost ponovno obraća Josipu. Njegovo očinstvo, iako toliko različito od Marijina materinstva, Marija

je u potpunosti prihvatila, te se nakon pronalaska u hramu ovako obraća dvanaestogodišnjem Isusu: “Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili” (Lk 2,48). Svi ovi događaji veoma su važni za razumijevanje značenja osobe svetog Josipa, ali bez pažljivog promatranja najvećeg dijela njegovog života provedenog u skrbi za obitelj i odgoju Isusa, svi oni ostaju samo zasebni kamenčići mozaika njegovog života. Ta Josipova skrovitost i šutnja rječito tumači atribut “pravedan” (Mt 1,19), kojeg mu daje evanđelje.

Zanimljiva je usporedba koju Papa pravi između prvog para Adama i Eve, po kojima je cijelom svijetu posredovano zlo, i para Josipa i Marije, vrhunca s kojeg se po cijelom svijetu počinje prostirati svetost. Ovaj sveti par, upravo kao obitelj, uzor je svim obiteljima. Sveta obitelj je neposredno ucijepljena u otajstvo utjelovljenja, tako da ona sama tvori otajstvo za sebe. Svojim svesrdnim samo-darivanjem, sveti Josip se kao nitko drugi približio dostojanstvu i veličini Majke Božje. Nesebična obiteljska ljubav je stvarnost koju je Isus posvetio svojom nazočnošću. Rad je također jedan od svakodnevnih izraza te ljubavi. Tako nam je Josip poznat kao predani radnik i kao uzor poniznih koji bivaju uzdignuti do visine blaženstva. On je također i dokaz da nisu neophodne “velike stvari” u nasljedovanju Krista, nego samo one jednostavne ljudske kreposti, istinski življene. Skrovitost i šutnja ovog tihog čovjeka puno govore o njegovom nutarnjem životu, sklonom dubokoj kontemplativnoj molitvi.

Upravo kao takav, sveti Josip je zaštitnik cijele Katoličke Crkve. On je uzor svim životnim staležima svojim načinom života poput vjernog slušatelja Božje Riječi. Zato Crkva rado moli onoga, čijoj je skrbi Bog povjerio početak našega spasenja, za milost vjerne i predane suradnje na djelu spasenja: Sveti Josipe, predani čuvaru Spasiteljev, moli za nas!

U obiteljskoj kući pružamo usluge čuvanja i stručne njege starih i nemoćnih osoba.

Informacije na telefon:

024/561-950

mobitel: 064 - 143 3932

Hrvatske katoličke
internet stranice (XXXIV.)

Ured za mlade HBK

www.mladi.hbk.hr

Jedno od tijela Komisije za laike Hrvatske biskupske konferencije, jest i Ured za mlade HBK, kao provedbeno (operativno) tijelo ove Komisije koje se odnosi na mlade, kao specifičnu skupinu vjernika laika. Ured je započeo s djelovanjem 1. rujna 2002. godine, a jedan od rezultata njegova djelovanja jest i web portal koji se nalazi na adresi:

www.mladi.hbk.hr

Na stranici ima veći broj zanimljivih sadržaja: Duhovni akumulator, s nekoliko podtema; Animator u kojemu se govori o kršćanskom animiranju mladih; za mlade je vjerojatno najzanimljiviji forum, pri čemu valja istaknuti kako se jedan od foruma odnosi i na Subotičku biskupiju; galerija fotografija s 14 albuma itd. Prilozi koji se odnose na prošle i buduće nacionalne (hrvatske) i međunarodne susrete trenutačno su u izradi, kao i još neki podlinkovi.

Ovaj je portal tek jedan od rezultata rada Ureda za mlade, a o nekima od ostalih aktivnosti Ureda čitatelji Zvonika već su obavještavani, kao što su Nacionalni susret hrvatske mladeži u Šibeniku 2004, Srednjo-europski katolički dan, Uskrs fest itd.

s. b.

Piše: dr. Andrija Kopilović

19. 12. 2004. - ČETVRTA NEDJELJA DOŠAŠĆA*Iz 7,10-14; Rim 1,1-7; Mt 1,18-24***Bog zauvijek s nama**

S Isusom Kristom ljudska povijest dosiže svoju puninu. On osvjetljuje sav do sada pređeni put. Od sada ljudi mogu čitati znakove vremena u svjetlu samoga Krista. Neposredno pred svetkovinu Božića, na ovu nedjelju čitamo prolog - prve redove - najljepše poslanice apostola Pavla, a to je poslanica Rimljanima. U tom se odlomku Pavao predstavlja kao apostol i predstavlja svoje apostolsko poslanje. Apostolstvo je poslanje u službi Isusa Krista. Njega je Bog odvijeka obećao i u punini vremena postavio spasiteljem čovjeka. To je spasenje u utjelovljenju, u mucij, smrti i uskrsnuću, a u snazi Duha Svetoga. Tako je punina objave Tro-osobno Božje djelo nama na spasenje. Služba apostola - a to su u širem smislu i svi kršćani - je upravo navještaj toga velikoga Božjega djela spasenja. Na to veliko djelo Božje vjernik odgovara poslušnošću vjere i poniznošću prijema. Tada postajemo miljenici Božji pozvani u zajedništvo svetih. Dakle, otvorenost i poslušnost u vjeri vodi nas u zajedništvo s Bogom. Ovih dana to će zajedništvo postati još očitije, ne samo u slavljenju velikih Otajstava nego najviše u sposobnosti prihvaćanja Boga u našu sredinu.

25. 12. 2004. - BOŽIĆ: ROĐENJE GOSPODINJE*Iz 9,1-3,5-6;**Ps 96,1-2a,2b-3.11-12.13;**Tit 2,11-14; Lk 2,1-14***Danas nam se rodio Spasitelj - Krist Gospodin**

U razmatranjima na liturgijskoj stranici našega Zvonika, ove ćemo liturgijske godine zajedno razmišljati o tzv. Pripjevnom Psalmu. Naime, na prvo čitanje narod odgovara biblijskom pjesmom - Psalmom. Psaltir je najljepša "Pjesmarica", jer je nadahnuta Duhom Božjim i izražava najbogatija duhovna osjećanja s kojima se čovjek obraća Bogu, bilo da zahvaljuje, bilo da moli, ili da slavi. U ovom tumačenju razmišljamo nad Psalmom kojega liturgija preporuča za misu Polnoćku. Psalm 96. započinje riječima: Pjevajte Gospodinu pjesmu novu! Pjevanje je raspoloženje duše kada je puna doživljaja. I kad se iz te punine javlja potreba da se doživljaj pretoči ne samo u glas riječima govora, nego i u melodiju pjesme. Danas smo radosni. Kako i ne bi, kad nam se rodio Spasitelj - Krist Gospodin. Nakon što je u zajednici pročitan tekst knjige proroka Izaije, mi smo zahvalni i stoga pjevamo posve novu pjesmu, jer novost nadmašuje svako naše očekivanje. Da je Bog Stvoritelj vjerujemo - da je Bog Spasitelj - evo sada doživljavamo i stoga se iz našega srca rađa posve nova pjesma, ne više samo Stvoritelju, nego sada i nadasve zahvalna pjesma Spasitelju. Psalm dakle nosi poruku: zahvaljivati, slaviti, radovati se.

26. 12. 2004. - SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE I JOSIPA*Sir 3,2-6.12-14; Ps 128,1-2.3.4-5; Kol 3,12-21; Mt 2,13-15.19-23***Blago svima koji se boje Gospodina**

Na mudre savjete knjige Sirahove odgovaramo Psalmom 128: Blago svima koji se boje Gospodina - tim riječima započinje psalmista hvaliti Boga i kroz tu pohvalu daje pouku. Što znači "bojati se Gospodina?" Postoji u našoj kršćanskoj praksi jedan krivi strah koji nas sputava i koji nam veže ne samo ruke i noge, nego i srce. A to je strah od Boga kao osvetnika, strah od Boga koji kažnjava. Isusovo poslanje je pak u tome da nam objavi Boga kao Oca. Stoga strah koji sputava Bogu nije drag, ali strah da izgubimo ljubljenu osobu - ovaj puta svoje sinovstvo prema Nebeskom Ocu - spasonosni je strah. Zato psalmist naziva blaženim onoga tko se boji Gospodina s tjeskobom da ga ne bi izgubio, a svaki će takav "zaljubljenik" u Boga hoditi "Božjim stazama", to znači slijediti nauk - i plod neće izostati. Plod je užitek u mirnoj savjesti i u svijesti da je

sve ono što je učinjeno: dobro. Dakle, strah Božji kojega hvali psalmist je ljubav prema Bogu koja nas potiče vršiti volju njegovu, a plod vršenja Božje volje je naša dobrobit i naša prava sreća. Dobro je upisati sebi duboko u srce da je uzaludno svako nastojanje i traganje za osjećajem blaženstva ako ne počinjemo od "sređivanja" vlastite savjesti. Stoga će psalmist dalje hvaliti ne samo "plod rada ruku" nego i sve ukučane i sve bogatstvo koje je čovjek ostvario u skladnom zajedništvu. Nema mirne savjesti koja nije u miru s drugima i to je temelj obiteljskog blagoslova.

9. 01. 2005. - KRŠTENJE GOSPODINOVO*Iz 42,1-4.6-7; Ps 29,1a i 2.3ac-4.3b i 9c-10;**Dj 10,34-38; Mt 3,13-17***Gospodin narod svoj mirom blagoslivlje**

Dirljiv je izvještaj proroka Izaije u kojem Mesiju - Krista predstavlja kao Slugu Jahvinog. Na to se izvješće odazivlje Psalm 29. koji veliča Boga za sva njegova djela jer se tek iz poniznosti srca sluti Božja veličina. Mi smo po Kristu Sinovi Božji. Kao takvi, prinosimo Gospodinu slavu. Čovjek je zapravo po svojoj otkupljenoj naravi živa "hodajuća slava Božja na zemlji". Stoga prinositi Gospodinu slavu znači živjeti autentično svoje božansko sinovstvo. Ako je Isus, koji je po naravi Sin, sebe objavio Slugom, kako nećemo mi, posinjena djeca Božja služiti Gospodinu u radosti i slavljenju. No, to slavljenje danas liturgija čini i za vrlo konkretne darove kao što su voda, koja život znači, a ipak je ona sada simbol preporođenja jer je prožeta ne samo stvoriteljskom snagom nego i silom Božjom. Ta se Božja snaga i sila očituje među nama koji radi snage vode preporođenja - po krštenju - odjekujemo pjesmom slave. Lijep je ovo poticaj svim krštenicima da danas ne samo u liturgiji, nego cijeli dan, slave Boga za svoje krštenje.

današnje Euharistije da slave Gospodina. On se poziva na onu slavu koja je bila "nastanjena" u svetom gradu Jeruzalemu, na Sionu, gdje je starozavjetna vjera nalazila Božju prisutnost i susretala se s Bogom. Razlog slavljenja Gospodina je dakle sveti grad Jeruzalem i brdo Sion - Božje boravište. Svetost tom gradu daje osoba i njegova prisutnost. Čvrstoća zidina i blagoslov stanovnika se oslanja na prisutnost Božju. Sva dobra koja uživaju kao mir, blagostanje, sreća i blagoslov također se oslanjaju na prisutnost osobe. Njihova mudrost, znanje koje je nadaleko poznato svim ljudima isto se tako oslanja na prisutnost - na osobu. Kada u Novom zavjetu hvalimo Gospodina riječima psalmiste, imamo osobiti razlog tu hvalu dići još na višu razinu, jer sada hvalimo Gospodina za prisutnost Isusovu među nama koji se utjelovio, koji je prisutnost i poziv za nasljedovanje. Naš kršćanski poziv je upravo: nasljedovanje Krista.

2. 01. 2005. - DRUGA NEDJELJA PO BOŽIĆU*Sir 24,1-3.8-12;**Ps 147,12-13.14-15,19-20;**Ef 1,3-6.15-18; Iv 1,1-18***Riječ tijelom postade**

Isus je Mudrost Božja koja se utjelovila među nama. Bog nam je progovorio ne poukom nego osobom. Stoga psalmist u 147. psalmu poziva slavljenike

LBAV JE POBIJEDILA

a nemirna na satu vjero-
pazila, a i drugima je
kraju sata upita me:
ideš kući?

o zajedno?

o.
o svaka na svoj izlaz: ja
ata, a ona preko dvori-
šle smo se na ulici.

nisi bila već nekoliko
eljnoj misi? - upitam je.
m kod tate.

ne možeš doći na misu?
m petkom popodne i
edjeljom popodne.
on stanuje?

čila mi je. Nastavile
lutke.

raditi kad dođeš kući?
učiti.

as je petak. Imaš vre-
i u nedjelju.

n kod tate! - povisila je

o ne možeš učiti?

egova druga žena čeka
ram biti tiho da se ona
ati...

ala sam tugu u njezinu
tinjem srcu. Zar ona ne
ati brata ili sestricu u
ji?

se težak uzdah.

na. Sve je to vrlo kom-
što su se morali rasta-

se rastali?

n još mala...

rinka "hodali" su već tri
amo da dobiju diplomu
u ruke kako se to kaže
ćanja. Kroz te godine
no su sanjarili o svojoj
U svojim obiteljima su
kršćanski odgoj, te su
međusobno poštovan-
tpuno darivanje čuvali
jene dane braka.

je došao i taj dan. Bilo
veselje za njihove rodi-
t, prijatelje, za cijelu žu-
o za njih dvoje. Konačno
bripadali jedno drugom.
ečano su obećali među-
ost do smrti. Povezani
n zajedništva brižno su
sko gnijezdo. Došla su i
rune njihove ljubavi:
a i Tomo.

Zrinka je pjevušeći pripremala
večeru. Najmlađi Tomo sjedio je u
kuhinji za stolom i nešto miješao u
šalici, slatko brbljajući. Oponašao je
mamu koja je spremala smjesu za
palačinke. Uskoro bi trebali stići i
ostali: tata, Vinko i Nadica. Zazvonio
je telefon.

- Oprosti, draga, večeras ću doći
nešto kasnije - čuo se Josipov glas s
druge strane.

- Svejedno, ja ću te čekati i
večera će biti spremna - veselo je
rekla Zrinka.

- Ma ne moraš, ne znam kad ću
stići. Možda bude vrlo kasno. Imam
neki izvanredni poslovni sastanak.

Razgovor preko žice je završen
baš kad su u kuću uletjeli Vinko i
Nadica. Bacili su torbe i objesili se
majci oko vrata, a potom su zagrlja-
jima ugušili maloga Tomu.

- Mama, gladni smo kao vukovi -
uzviknuli su u isti mah.

Zrinka je dugo čekala muža sa
spremljenom večerom. Konačno je
odlučila leći, jer je trebalo misliti na
zahtjeve sutrašnjeg dana. Nije ugasi-
la noćnu lampicu, a ono zadnje što
je čula dok je tonula u san bilo je
škripanje garažnih vrata, i učinilo joj
se, ženski smijeh...

Od te večeri Zrinka je znala da
između nje i Josipa, i u njihovoj obi-
telji, nije kao što je bilo do tada.
Uvukla se neka sumnja, šutnja, iz-
bjegavanje. Ona je pokušavala ući u
taj novi svijet koji se tu stvorio, ali
nije imala pristupa. Josip je izbivao
sve češće i sve duže. Konačno,
ženska intuicija mogla je naslutiti
što se krije iza svega.

Vinko i Nadica su toga popodne-
va otišli kod bake. Josip je spakirao
svoje osobne stvari i stavio u auto.
Još mu je samo preostalo uzeti malu
torbicu i jaknu. Uzevši te stvari htio
je nečujno napustiti kuću. Ipak,
zavirio je u dnevni boravak i kroz
poluotvorena vrata promućao:

- Zrinka... ja idem... Ne mogu
čekati djecu... Ne mogu im reći... Ti
im reci... Nemoj im reći... Reci im...
bilo što...

Zrinka je čula njegovo hodanje i
prenošenje stvari do auta. Skamenila
se. Zar će stvarno otići...? Tako
okamenjenu ju je ugledao kad je
malo više otvorio vrata. Mali Tomo
se prenuo iz igre i, vidjevši tatu s
jaknom i torbom, pomislio kako tata

ide na posao. Pošao je prema nje-
mu.

- Tata, pa-pa. Pusa. Pa-pa.

Pružio je ruke prema ocu. Josip
se morao sagnuti, a mali mu se zali-
jepio oko vrata i ne pušta. Jedva se
usprio osloboditi njegovog zagrljaja.

Kad su Vinko i Nadica navečer
došli kući činilo im se da je mama
plakala, ali se ona smiješila kao da
to nije istina. Pripremila je večeru.
Djeca su sjela za stol i čekala.

- Što ne jedete?

- Zar nećemo čekati tatu?

- Večeras ne... Tata je otišao na
put... Poslovno...

Dani su prolazili. Djeca su za-
pitkivala kada će se tata vratiti, je li
zvao telefonom, je li slao poruke
preko mobitela. Zrinka je odgovarala
da ne zna kad će se vratiti, ali da su
se čuli. Vinko se čudio zašto njemu
nikad ne pošalje poruku preko mobi-
tela. Nadica se ljutila zašto ne zove
navečer kad su svi doma. Zrinka je
skrivala istinu od djece, a oni su
skrivali od nje da zapravo slute isti-
nu.

Bližio se Božić. Zrinka je razmiš-
ljala hoće li uspjeti nabaviti sve što
treba, osobito ako djeca izraze svoje
želje za darovima. Ali oni nisu tražili
ništa. Uspjela je nabaviti bor. Djeca
su ga sama okitila, dok je ona pripre-
mala blagdanske kolače. Na njihova
sve češća i upornija pitanja hoće li
tata doći za Božić Zrinka je odgovorila:

- Tata još nije svršio sve poslove
i ... i nema smisla da dolazi sada, jer
je to dalek put, i skupo je... Ali si-
gurno će nazvati večeras ili sutra.

Kad su se vratili s polnočke,

Božićne pjesme u Hrvatskoj

djeca nisu htjela na spavanje. Istina, Tomo se bez opiranja prepustio snu, ali Vinko i Nadica nikako.

- Rekla si da će tata zvati. Hoću ga čuti. Moram ga čuti. I što ga već nema... - nestale su Vinkove riječi u suzama.

- Dobro, ja ću vas probuditi kad nazove. Obećavam. Mirno spavajte. - rekla je mama.

Djeca su brzo zaspala. Zrinski nije ni bilo do spavanja. Otkako je Josip otišao i ona je spavala u dječjoj sobi. Sjela je na krevet i spustila glavu na koljena. Utonula je u prazninu, u neku tupu bezosjećanost. Činilo joj se da više ne može skrivati istinu ni od sebe ni od djece. Kako će im reći da tata nije zvao i da neće ni zvati?

Čula je korake ispod prozora. Utihnuli su. Pa opet. Zaogrnila se i izišla u hodnik. Bojažljivo je uhvatila za kvaku ulaznih vrata. Otvorila ih. Na stepeništu je sjedio muškarac. Prigušeno je kriknula.

- Josipe, ti si...

- Zrinka, molim te... u ime Ljubavi koja je noćas rođena, oprosti mi... molim te...

- Uđi...

Poslala ga je u kupaonicu. Donijela mu čisto rublje. Pripremila krevet u njihovoj sobi. Ona je otišla u dječju sobu. Dugo je sjedila izgubljena u sjećanjima. Prenula su je prva zvona božićnog jutra. Probudila joj u srcu život i nadu. Vinko se naglo uspravio u krevetu. Tomo i Nadica su nešto mrmljali sa željom da otvore oči.

- Mama, je li zvao tata?

- Nije... Ali ako svi ustanete, pokazat ću vam jedno iznenađenje.

Djeca su poskakala sa svojih ležaja i sjatila se oko mame. Povelu ih je u njezinu sobu. Otvorila vrata i pustila ih ispred sebe. Djeca su pobjedonosno kliknula i jurnula na bijeli brežuljak koji se ravnomjerno dizao i spuštao. Zrinka je spokojno promatrala taj dražesni prizor. U hrpi glava, ruku i nogu na čas bi ugledala crne oči i suze krupne ko biseri.

A Josip je znao da Ljubav nije tek noćas rođena. Ljubav je živjela i čekala ga u srcu njegove Zrinke i njihove drage dječice.

S. Blaženka Rudić

Svako rođenje izaziva obilje radosti ne samo u obitelji u kojoj je dijete rođeno nego i kod svih ljudi dobre volje. Svi su tad raspjevani, puni radosti, veselja i dobrih vibracija. Stoga, nije za čuditi se što, ne samo u hrvatskom narodu nego i u cijelom svijetu, upravo božićno vrijeme obiluje tolikim bogatstvom izvornih narodnih popijevki. Jer, rodilo se Dijete koje će biti Spasitelj cijelog svijeta.

Naša namjera je upotpuniti božićno blagdansko raspoloženje malom reminiscencijom na hrvatske božićne, uglavnom pučke napjeve. Hrvatski narod, kao europski kulturno civilizirani narod s bogatom kulturno povijesnom tradicijom posebnu je pažnju posvetio božićnom vremenu i misteriju rođenja Djeteta Spasitelja, malog Boga (odatle i naziv Božić).

Najstarija poznata hrvatska pjesmarica duhovnih pjesama "Pavlinka pjesmarica" iz 1664. godine donosi 19 božićnih napjeva, prvo izdanje popularne pjesmarice "Cithara octochorda" iz 1701. godine sadrži oko 30 božićnih napjeva, a kasnija izdanja još više, što upućuje na veliku povijesnu tradiciju božićnih pučkih napjeva u Hrvata. Hrvatski narod danas posjeduje pravo bogatstvo božićnih napjeva. Po mnogim izvorima, najstarija poznata božićna pučka popijevka je "Bog se rodi v vitliomi" koja potječe s kraja XIV. stoljeća a opisuje pučko viđenje Isusova rođenja prema Lukinu evanđelju (glava 2.). Ta pjesma, nažalost danas zanemarena, ima svoju duboku pučku teologiju "Bog se rodi v vitliomi, đavlu silu tak da slo-mi", dakle Božjim rođenjem nadvladano je zlo. Sličan je stih i u još jednoj božićnoj popijevci nešto mlađeg datuma "Va se vrime godišća" koji se iz Istre proširio po Dalmaciji a kasnije i po cijeloj Hrvatskoj. Taj napjev sa svojih 30 kitica iznosi cijelu pučku pripovijest i ubraja se među najpopularnije hrvatske božićne napjeve, te je stoga dobio počasno mjesto izvođenja prije božićnog evanđelja. Među starije napjeve spada također i "Narodi nam se" (potječe iz sjeverne Hrvatske s kraja XVI. stoljeća), koja se ubraja među najsvečanije božićne napjeve, stoga je i dobila počasno mjesto na završetku božićne liturgije (Mise). Ona je svojevrsni kalendar božićnog vremena, naime, svaka kitica je posvećena pojedinom božićnom blagdanu (sv. Stjepan, sv. Ivan, Tri kralja...). Većina danas popularnih božićnih napjeva (Kirie elei-

son, Svim na zemlji, O Betleme, Radujte se narodi...) potječe iz XIX. stoljeća i prvi put su objavljeni u pjesmarici "Napivi bogoljubnih pisama" - Budim 1850, knadno obrađeni harmonizacijom natelja zagrebačkog konzervatorija spodina Franje Dugana u pjesmi "Virgini matri" - Zagreb 1921, te u "skom kantualu" - Zagreb 1934. hrvatski nosač zvuka s božićnim pjesmama načinio je Hrvatski seljač Podgorac iz Gračana kod Zagreba ravnanjem gospodina Mirka Cajna Božić 1966. Ploču pod nazivom "Božićne pjesme" objavio je Jugoton (LPY - V) a sadrži 15 napjeva. Za Božić 1967. Hrvatsko književno društvo sv. Ć Metoda objavilo je 6 singl (EP) ploča božićna pučka napjeva. Vrijedno je kako, istaknuti još neka izdanja. Kršć sadašnjost u suradnji s Akademijom zborom "Ivan Goran Kovačić" i Simfonskim orkestrom pod ravnanjem g. mira Kranjčevića objavljuje za Božić LP i kasetu nazvanu "Narodi nam se za Božić 1980. LP i kasetu "Spavaj si" ukupno 17 pučkih božićnih popijevki koje su obrade načinili poznati skladatelji: Boris Papandopulo, Nikola Anđelko Klobučar, Željko Brkanović, Urlich, Adalbert Marković, Mato Le Vladimir Ruždjak. Treća u tom nizu kasetu "Zvan Betleme" u izvedbi Zagrebačkih madrigalista i Simfonijske orkestra pod ravnanjem Vladimira Kranjčevića. Valja spomenuti i kulturni napjevi rađeni u suradnji Jugotona i Hrvatske zajednice iz USA, LP i kasetu "Christmas with Kićo - Svim na zemlji veselje" u izvedbi Krunoslava Kiće Sca i Tamburaškog zbora "Croatia" ravnanjem Bože Potočnika, koja sad sedam hrvatskih pučkih popijevki te prepjeva poznatih svjetskih božićnih napjeva. Naravno, postoji još čitav niz kvalitetnih nosača zvuka s božićnim tradicionalnim (hrvatskim i svjetskim) autorskim napjevima, posebno n osamostaljenja Republike Hrvatske. Previše bi bilo da ih sad sve nabrojamo. Namjera je ovog članka bila, načiniti prikaz hrvatskih božićnih napjeva s da potaknemo današnje hrvatske skladatelje da skladaju napjeve koji će ostati nezamjenjivima kao trajno kulturno blago.

/preuzeto sa Interneta/

Slavko Nedić

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

ESHATOLOŠKI ZNAČAJ PUTUJUĆE CRKVE (2)

"Crkva, u kojoj smo u Isusu Kristu svi pozvani... bit će dovršena tek u nebeskoj slavi, kada dođe vrijeme obnove svih (usp. Dj 3,21) te kad se s ljudskim rodom u Kristu potpuno obnovi također i cijeli svijet, koji je usko povezan s čovjekom i po njemu dolazi do svoje svrhe (usp. Ef 1,10; Kol 1, 20; 2 Pt 3, 10-13)". (LG 48, 1).

2. Obnova svemira

a. Vidljivi svijet u otkupiteljskom planu

Prema općem otkupiteljskom planu, ostvarenja Božjega kraljevstva, čovjek i vidljivi svijet, usko su povezani. Vidljivi svijet ima ulogu pomagati čovjeku u postizanju njegove svrhe života. Sav je svijet u službi Božjega života u čovjeku. Materijalni svijet je predviđen za održavanje ljudskog tjelesnog života, kako nas izvješćuje knjiga Postanka 1,28-30. Pa i nerazumna priroda dovodi čovjeka k spoznaji Boga i poziva ga da Boga slavi i da se Bogu klanja. Otvorimo li knjigu Psalama vidjet ćemo da Psalmist više puta poziva stvorenje da slavi Stvoritelja (usp. Ps 8; 18; 28; 103, Dn 3,56-88). Starozavjetne misli o jedinstvu čovjeka i vidljiva svijeta, od kojih smo samo neke spomenuli, preuzima NZ i produbljuje ih, prije svega s navještenjem utjelovljenja Sina Božjega. Božja Riječ po prvi puta u povijesti čovječanstva uzima potpunu ljudsku narav, dušu i tijelo. Krist postaje pralik i glava stvorenja u njegovoj sveobuhvatnoj cjelini, mjesto susreta između Boga i čovjeka sa svim područjima stvorenja. U tijelu utjelovljenog Sina Božjega materijalni se svijet duboko sjedinjuje s Bogom i s Božjim životom. Dakle, čitavo čovječanstvo, kao i nerazumni svijet, u Kristu je posvećen. Isusu je podređena sva priroda da njemu služi (usp. Mt 8,23). U uspostavi sakramenata, Euharistije i krštenja, materijalne stvari stavljene su čak u službu posredovanja Božjega života ljudima. U sakramentu krštenja to je riječ, tvar, voda i ulje. U Euharistiji materija kruha i vina ovdje se svojom unutarnjom biti pretvara u unutarnju bit Kristova tijela i krvi, dok vanjska, osjetilnom iskustvu dostupna svojstva

ostaju. Materijalna počela u službi su Boga, kao životni prostor za Božjim životom. Potpuno Bogom prožeto čovječanstvo postat će novo nebo i nova zemlja (usp. Otk 21-22). Sve stvorenje ima dakle udjela u vječnoj, kozmičkoj liturgiji (usp. Otk 5,13). To pak ne znači da će na kraju, kada nastane "novo nebo i nova zemlja", i zli duhovi biti pomireni s Bogom, te će tako svespasenjska Božja volja nadvladati svu tvrdokornost razumnih stvorenja i isključiti bilo kojeg tvrdokornog grešnika od vječne propasti. Tko svojevolumno odbija svespasenjsku Božju volju, sam sebe isključuje iz "novog neba i nove zemlje".

b. Čovjek još ipak nije dovršen

U svezi ovoga što je do sada rečeno, zanimljivo je zapažanje veze između čovjeka i materijalnog svijeta poznatog paleontologa Teilharda de Chardina. Krist privlači sve stvorenje u njegovoj cjelini. Čovjek je vrhunac u razvoju svemira. Što više, čovjek je "samom sebi prispjela evolucija". U sebi nosi sudbinu svijeta. Životna težnja svemira ključa kroz čovjeka, pa ipak čovjek još nije dovršen. On je biće koje postaje. Pred njim je budućnost, kojoj, osim uvažavanja prošlosti i sadašnjosti, čovjek također duguje vjernost. U čovjeku se proces evolucije konačno suzjuje. S prodorom u duhovnost, u svjesnost, evolucija se zgusnula. Ipak se s nastupom čovjeka evolucija nastavlja ne više samo nagonski i slijepo. Čovjek mora zavladatai nad tim razvojem. On mora upravljati na promišljen i slobodan način te ostvarivati u svijetu sve veće jedinstvo, ono jedinstvo koje je zapravo Kristovo otajstveno tijelo. Na koncu ta evolucija svemira ide u pravcu prema Bogu koji je "sabirna točka i glava evolucije". Da bi čovječanstvo izvršilo konačni skok evolucije, mora nadvladati posljednji ponor apsolutne transcendencije između Boga i čovjeka, a to je Krist. On je Čovjek i Bog u jednoj božanskoj osobi, sabirna "točka", "omega" evolucije cijeloga svemira zajedno s čovječanstvom. Ta je točka Krist, koji sada živi u stanju uskrsnuća i proslave, a to znači u stanju Božje moći, koja sve prožima. To je sam Duh Sveti. Kristovo uskrsnuće početak je i počelo oslobođenja i

proslave također i stvorenja. U to početno počelo, pri Kristovu dolasku u slavi i kod uskrsnuća spasenog čovječanstva bit će uvučeno i stvorenje. Tako će eshatološki hram postati kozmičkim hramom.

c. Ne uništenje svijeta, nego preobraženje u nebeski Jeruzalem

Sabor citira 2 Pt 3,6-13, opisujući konačnu obnovu svemira apokaliptičkim slikama. To je jedino jasno mjesto u čitavom Sv. pismu koje svjedoči o pojavi koju nazivamo "svjetski požar". Poznato je da se kod "vatre" i "požara" radi o osobitoj literarnoj vrsti, koju ne smijemo shvatiti u doslovnom značenju. Vatra je simbol Božjeg suda. Kao sredstvo za pročišćavanje kovina ona je slika rastave dobrih od zlih (usp. Jr 6,29; Zah 13,9; Dn 7,11; Mal 3,3). Krist je sam došao da ognjem izvrši rastavu ljudi i da ih prokuša (usp. Lk 12,49). Sud nad zlima Isus opisuje kao bacanje u oganj kazne (usp. Mt 5,22; 7,19). Kod ognja kao simbola treba uglavnom razlikovati vidik izvanjskog javljanja Boga (teofanija) i vidik suda. Želi se reći da će Bog svojom moći zahvatiti u događaje povijesti i svemira. Učinak toga Božjeg zahvata bit će novi svemir, u kojem će se ostvariti kraljevstvo pravednosti. Govori se dakle o odnosu Boga prema stvorenom svijetu. Biblijski pisac nema namjere pripovijedati nam o običnim fizikalnim pojavama i događajima. Ovdje se nalazimo na religioznoj razini, koja je različita od fizikalne razine, koja nije njoj protivna. Kakav će biti "konac svijeta", promatran s fizikalnog stanovišta, u to nas Božja objava nema namjere upućivati, jer se to ne odnosi na naše spasenje niti na put prema spasenju. Proročko-apokaliptička mjesta Sv. pisma koja govore o "propasti" svijeta trebamo nadopuniti drugim mjestima i tumačiti tako da neće biti uništen sam svijet, nego će se promijeniti, preobraziti njegovo sadašnje obličje (usp. Iz 65,17; 66,22; Mt 19,28; Rim 8,18-25; Otk 21,1). "Svršetak" svijeta neće biti ništa, nego će biti "novi Jeruzalem, u kojem će naš vremeniti svijet naći svoju preobrazbu". To će se moći dogoditi samo po osobitom Božjem zahvatu, a ne po sasvim ljudskom nastojanju. Time nas ljude, osobito kršćane, nimalo ne lišava marljivog pozitivnog nastojanja da svijet u svom sadašnjem obliku postane za sve "već sada", ali "još ne", u vremenitoj povijesti, istinitije ljudski.

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Jakov i Laban

Kad je Jakovljeva žena Rahela rodila Josipa, Jakov se odlučio osamostaliti, povesti brigu o vlastitoj obitelji. Tu je sada jedanaestero djece, dvije žene a on je samo sluga kod svojeg ujaka Labana koji ga iskorištava i uvećava svoj posjed. Došlo je vrijeme da Jakov uzme stvar u svoje ruke, vrijeme da se osamostali i počne sticati sebi i svojoj obitelji.

Davno je to bilo kad je Jakov kao mladić došao k Labanu. Prošlo je otada više od 14 godina. Bile su to godine teškog i napornog rada, godine u kojima je doživljavao prevare i razočaranja. Radio je sedam godina za lijepu Rahelu da bi u samoj bračnoj noći bio prevaren pošto mu je Laban podmetnuo svoju stariju kćer Leu, neuglednu i slaboga vida. Slijedilo je drugih sedam mučnih godina rada kako bi napokon dobio lijepu Rahelu koju je zavolio od njihovog prvog susreta na zdencu kamo je dovela stado svojega oca da ga napoji. A tek nevolje s rađanjem djece? Rahela je prisiljena na "posuđeno materinstvo". Rivalstvo Lee i Rahele i sve što je na istoku s time povezano.

Jakov radi na svojem odlasku

Dosta je bilo takvog života te Jakov jednoga dana reče Labanu: "Daj mi moje žene za koje sam te služio i moju djecu da mogu otići: ta dobro znaš kako sam te služio" (Post 30,26). Kolikogod Laban računa da jednoga dana mora doći do toga, ovo ga je ipak iznenadilo. Kroz njegovu glavu prošlo je sve to vrijeme od 14 godina. Sjetio se kako je bio siromašan prije nego li je Jakov došao k njemu ("malenkost što si je imao prije", usp. 30,30) a njegovo mu je vjerničko iskustvo jasno govorilo da ga je Bog blagoslovio Jakovljevim dolaskom. Nije li Jakovu Bog u čudesnom snu obećao da će on nositi sa sobom blagoslov? Mnogo toga Laban nije znao ali je vidio što se događa po Jakovljevim rukama! Ali evo i drugog pitanja: tko će mu sada tako vjerno, zauzeto i pošteno raditi ako Jakov ode od njega. Upoznali smo Labana. On je čovjek koji prvenstveno misli na svoj materijalni probitak!

Laban je sada spreman na sve, samo da Jakov ne ode od njega. On i priznaje da mu je krenulo dobro otkad je Jakov kod njega. Stoga je sada spreman

platiti koliko god to Jakov želi samo da ovaj ne ode: "Odredi plaću koju želiš od mene i dat ću ti." Ali Jakov čvrsto stoji kod svoje odluke: "A sad je vrijeme da poradim i za svoj dom."

Jakovljevo lukavstvo

Jakova ništa više ne može zaustaviti. Laban to vidi i preostaje jedino da mu plati što je za njega radio. No Jakov ne želi nikakvu plaću: "Nemoj mi platiti ništa!" On ima drugi plan kako će nadoknaditi sav svoj trud i nepravde koje je u Labanovoj kući doživio. Stoga odlučuje da će još neko vrijeme ostati kako bi namaknuo što više stoke s kojom će otići od Labana. Zato predlaže neka ga Laban pusti da iz njegovog stada izluči "svaku garavu ovcu i svaku šarenu ili napruganu kozu". To neka bude njegova plaća a on će još neko vrijeme ostati, na pašu goniti i čuvati Labanovo stado. Kako je garava ovca i šarena koza na istoku rijetkost, Laban je lako pristao na pogodbu, pogotovo što mu Jakov nudi da će neko vrijeme još ostati i raditi za njega.

Istoga dana Jakov je izlučio iz Labanova stada garave ovce i šarene i naprugane koze te od njih napravio svoje stado koje je povjerio svojim sinovima naredivši im da s tim stadom odu i udalje se za tri dana hoda. Kako rečeno, tako i učinjeno.

Po sebi je jasno da je stado koje je Jakov odvojio bilo maleno jer takvih ovaca ili koza nema u jednom stadu mnogo. No Jakov ima drugi plan. Ovo što sada slijedi pričalo se među pastirima i prenosilo s koljena na koljeno pa je tako kako se pričalo i pisac knjige to uvrstio u svoje pripovijedanje o Jakovu. Što je Jakov učinio?

Pripovijedalo se ovako: Uzeo je zelenih mladica drveća (topole, badema, platana) pa je njihovu koru tako oljuštio da su dobile po sebi bijele pruge ("otkrivši bjeliku"). Takve "isprugane" grančice stavljao je u pojila gdje su se koze dolazile pojiti. Budući da se stoka parila kad je dolazila na vodu mladunčad koze bila je prugava pa ih je odvajao (po dogovoru s Labanom) za svoje stado. S ovcama je učinio drugačije. Dok su se parile, glave bi im okrenuo prema garavima pa su i one donosile na svijet garavu janjad. Sve je to odlazilo u Jakov-

ljevo stado. Pogotovo je to činio kad bi se parila krupnija i jača stoga što je osiguravalo kvalitetniji prinos.

Što da kažemo o tom pripovijedanju? Ono je pomalo i etiološko. Želi reći kako to da se u stadu pojavljuju garave ovce i šarene ili prugaste koze, tj. kod parenja te su životinje vidjele nešto prugasto (koze) ili su gledale u garave ovce. Bilo je to narodno vjerovanje. Jakov je, dakle, na umjetni način to proizveo i dobio isti učinak! Više smo skloni vjerovati da je Jakov, koji je na sebi nosio Božji blagoslov, bio blagoslovljen i u svom stadu. Konačno i sam Jakov to tako tumači (usp. Post 31,7-8). Pisac zaključuje: "Čovjek se tako silno obogatio, stekao mnogu stoku, sluge i sluškinje, deve i magarad."

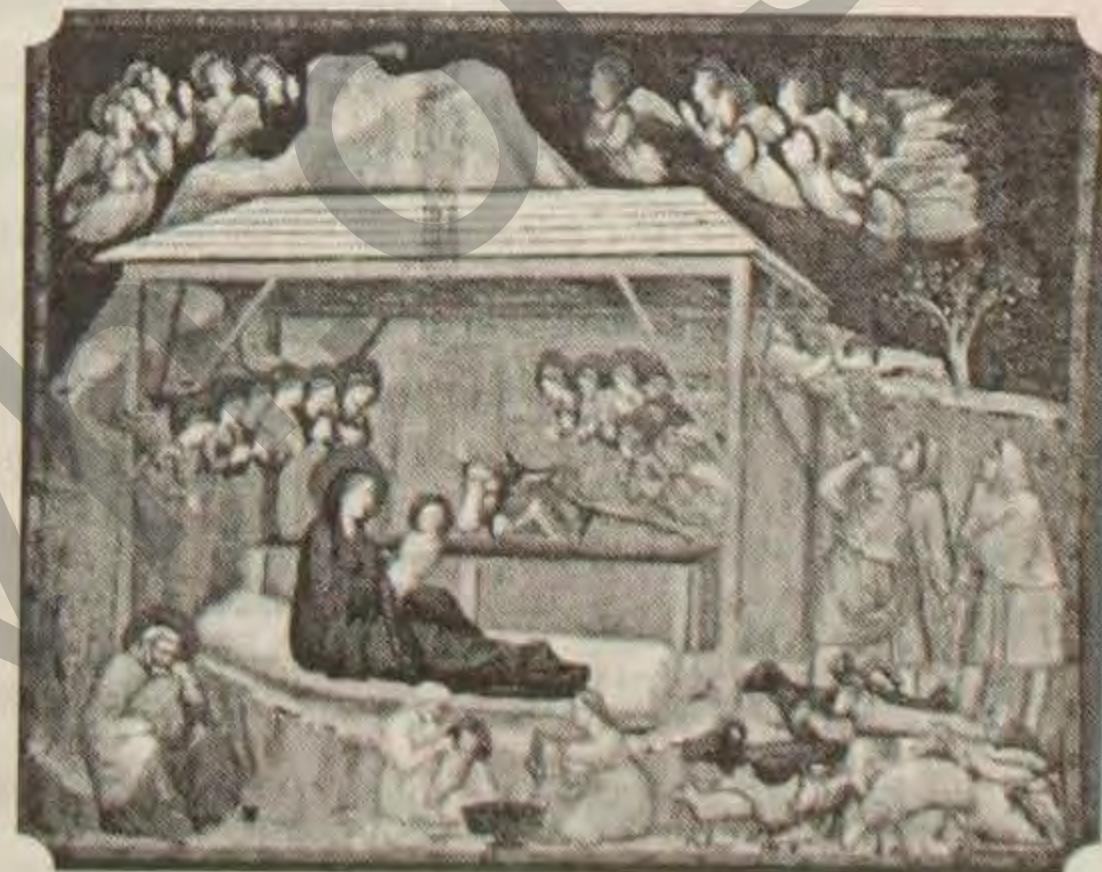
Konačno dijeljenje

Ali to nije moglo potrajati dugo. Tu su i Labanovi sinovi kojima sve to postaje sumnjivo. Vide kako se Jakov naglo bogati i boje se za imetak svojega oca jer sve to jednoga dana mora pripasti njima. No ne samo to. Jakov i na Labanovu licu počinje primjećivati neprijateljsko ponašanje. Što uraditi? Primio je odgovor od Jahve Boga koji se brinuo za njega: "Vrati se u zemlju svojih otaca, u svoj zavičaj, i ja ću biti s tobom!"

Jakov mora bježati. To više ne može biti prijateljski rastanak! Najprije je sve saopćio svojim ženama. Zatim je skupio sve svoje blago (Laban je za to vrijeme otišao strići svoje ovce!), natovarao deve te je sa svim što je imao krenuo prema zemlji kanaanskoj k svom ocu Izaku.

Vrlo je važan i san koji je Jakov usnio, gdje mu Bog kaže: "Ja sam vidio sve što ti je Laban učinio." Time je istaknuta Božja briga za pravednika koji trpi nepravdu a Božja riječ nam želi reći da takav čovjek nikada nije zaboravljen kod Boga već dolazi rad njegove nagrade. Rahelin postupak baca sjenu na čistu vjeru i pobožnost Jakova: ona je, naime, prilikom bijega uzela kućne kumire i ponijela ih sa sobom. Oni su, naime, Laban, sinovi i kćeri bili mnogobošci.

(U sljedećem broju: Jakov se ne može lako riješiti Labana)

Uređuje: Katarina Čeliković

BOŽIĆNA RADOST ZA SVU DJECU SVIJETA

Kako sam samo čekala ove godine Božić! Znače, dragi Zvončići, kad se Isus rodi teško je biti sam. Svi tada žele biti u svojoj obitelji, u zajedništvu. I ja sam ove godine čekala moje sinove iz Italije i Hrvatske i radovala se dolasku Isusa jer ćemo svi biti zajedno. Tako im se radovala i njihova mlađa sestra jer voli društvo svoje braće. A zamišljam kako je bilo Isusu prije više od dvije tisuće godina. On nije bio svjestan da za njega nije bilo mjesta u nekoj normalnoj kući. O njemu su brinuli roditelji, Marija i Josip. Njegovo je rođenje bilo velika radost za roditelje, pastire, kraljeve, životinje koje su ga okružile... A bilo je i onih koji su ga htjeli ubiti jer su se uplašili Isusa! Zamislite, bojali su se malog djeteta! I htjeli su ga ubiti! Ubiti Boga!

I danas, na žalost, mnoga djeca nisu radost svojim roditeljima. Mnoga djeca u svijetu jako pate. Veliki broj djece gladuje, boluje, koriste ih za razne "poslove"... Zato vas, dragi Zvončići, potičem da molite malog Isusa - Božića da pomogne svoj djeci svijeta! Molite ga da im pošalje dobre roditelje, da odrasli nikada ne koriste djecu u svojim ružnim igrama. Neka Božić donese radost djeci jer će u mnogim dijelovima svijeta biti djece uplakane i gladne. Nikada ne zaboravite zahvaliti Božiću za vašu radost.

Želim vam svima RADOSTAN BOŽIĆ u OBITEUI!

Vaša Zvončica

ČEKAM BOŽIĆ

/Učenički radovi na temu
ČEKAM BOŽIĆ iz OŠ "Đuro
Salaj" Subotica/

Tatjana Lendvai, IV a - Već jedva čekam Božić, jer je tada cijela obitelj skupa. Sprema se svečana večera, molimo i čekamo Isusa koji će djeci donijeti lijepe darove. Ići ćemo na ponoćku, a na početku mise djeca će odglumiti predstavu o rođenju

Isusovom. U tom programu ću i ja učestvovati. Ovaj program se u našoj župi priprema već nekoliko nedjelja.

Spremam se za ispovijed jer želim dočekati Isusa čiste duše i mislim da ću ispod jelke naći bar nešto od onog što sam poželjela.

Štigmond Ivana, IV a - Božić čekam zato što volim kititi jelku, a ispod nje pravim "Betlehem". Kada moja mama priprema večeru za Badnje večer volim joj pomagati u tome. Volim odlazak na ponoćnu misu. Sve je tako svečano i lijepo. Kad se vratimo kući Isus nam ostavi lijepe darove. Tada mi ni hladnoća ne smeta i osjećam se jako zadovoljnom i sretnom.

Željka Perušić, IV a - Predvečerje Badnjeg dana je nešto što čekam cijelu godinu. Utihne ulica, put, komšiluk. Sve je u iščekivanju najvećeg blagdana. Poseban doživljaj je postavljanje večere prije koje se sladimo medenim orasima, jabukama i lukom. Moj brat je najmlađi i on je položaj. Okićena jelka privlači divljenje svih ukućana. Ispod nje je naš mali "Betlehem". Oko njega smo se puno trudili i čekamo da nam Isus ostavi darove. Bili smo dobri i poslušni i mislim da ćemo imati čemu da se radujemo. Ići ćemo na ponoćnu misu i ja ću učestvovati u programu.

Drago mi je da ću Božić dočekati i u društvu mojih drugova iz škole.

KUĆNI "BETLEHEM"

U svim našim crkvama za Božić se prave "betlemi" ili "betlehemi". U novije vrijeme se i u našim domovima prave prekrasni "betlemi".

Bilo bi lijepo da i vi napravite sebi svoj kućni "betlehem" koji će uz božićno drvce biti najljepši ukras ali i mjesto gdje ćete se zaustavljati i slaviti Boga-Božića jer se rodio kao čovjek da bi svojim životom (i žrtvom na križu) nas spasio.

"Betlehem" možete napraviti od najrazličitijih materijala, budite maštoviti: gline, drva, kukuru-zovine, slame, papira i sl.

Pošaljite nam vaše crteže ili fotografije svojih "betlema" da ih pokažemo i drugima!

MALI ŽEDNIČANI AKTIVNI U FOLKLORU ALI I NA ZORNICAMA

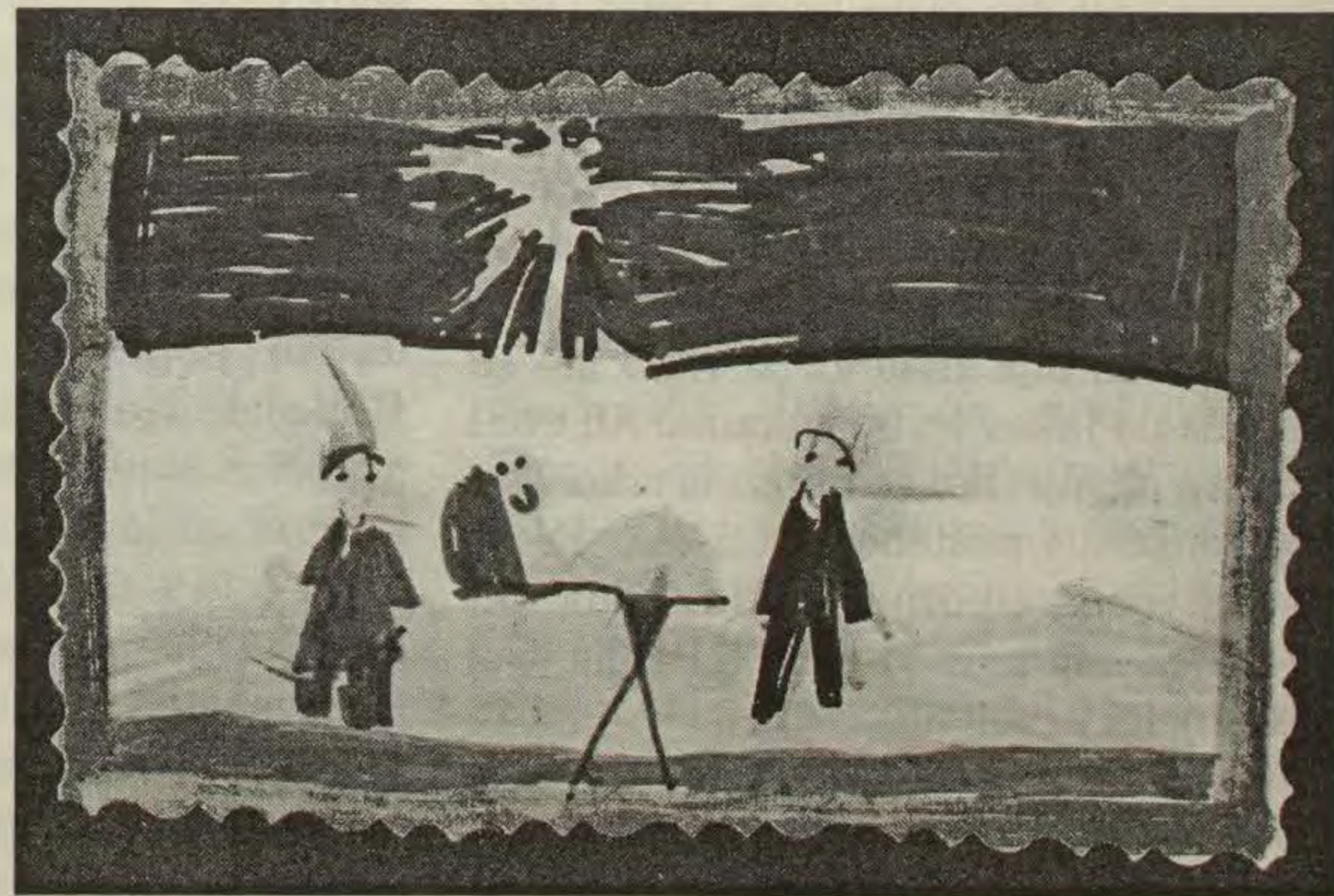
Draga Zvončice! Mi djeca iz Žednika želimo ti javiti dvije lijepe vijesti.

Prva je vezana uz folklor. Na godišnjem koncertu Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" imali smo vrlo zapažen nastup. Istim spletom gostovali smo u Hrvatskoj, zbog čega smo vrlo radosni. S nama strpljivo radi Hajnalka Sič, a naše mame brinu o čistoći naših nošnji.

Druga lijepa vijest je da su u ponedjeljak, 29. studenog počele mise zornice na kojima nas ima svakog jutra 80-100. Nakon sv. mise župnik Željko nas uz pomoć mladih ugosti u Domu, posluži nam čaj i kolače.

Svim Zvončićima želimo sretan Božić i novu godinu!

Kata i ekipa od 40-ero djece (sudionika u programu)

Mario Kujundžić, vrtić "Marija Petković"

MATERICE U ŽUPI SV. ROKA

Tradicionalna priredba u povodu materica bila je u župi sv. Roka u Subotu, 11. studenog u vjeronaučnoj dvorani koja je i ove godine bila tijesna za mnogobrojnu publiku. U svima dragom programu sudjelovala su djeca iz vrtića "Marija Petković", vjeronaučna djeca nižih i viših razreda te srednjoškolci. Svi su na svoj način čestitali, a bilo je tu pjesama, plesa, bunjevačkog čestitanja... Kao i svake godine dosad, djeca

su izvela igrokaz s duhovnom tematicom, ovoga puta "U ognjenoj peći" u kojem se govori o Euharistiji. Priredba je završila šalom Đule Milodanović u izvođenju već poznatih "glumaca" koji su izazvali pravo oduševljenje.

K. Č.

ADVENTSKI DAROVI LJUBAVI U CRKVI NA BIKOVU

Podno oltara u crkvi na Bikovu nalaze se adventski darovi ljubavi djece trećeg razreda. I ove godine oni željno očekuju Isusovo rođenje.

Ivana Piuković, vrtić "Marija Petković"

ADVENT U STAROM ŽEDNIKU

Originalni adventski vijenac

Mladi Žedničani napravili su ove godine doista originalan adventski vijenac, vođeni proročkim riječima iz Biblije "I proklijat će suh panj i dat će zelenu mladicu". Tako je naš adventski vijenac jedan veliki panj, simbolično ukrašen. U njegovu dekoraciju trud su uložili Mišo, Jelena, Kata, Mira, Ljubica i drugi, a vođa ekipa bila je Dragica Radak, naša dobra i aktivna mlada vjernica.

Kantor Nikola

BOŽIĆ

Isus je želio na svijet doći iako je bila hladna noć. Tako je i bilo mali se Isus rodio. Sada Isus leži u maloj štalici na hladnoj slamici. Blažena Djevica Marija grije malog Isusa a puhanjem joj pomažu magarac i kravica. Anđeli su pjevali i pastirima javili. Pastiri su ustali iako su u najljepšem snu spavali. Oni su darove odnijeli i malom se Isusu poklonili.

Ivana Benke
III raz., Bikovo

Mali Isus nagrađuje!!!

KOLIKO SLOVA TOLIKO NAGRADA

Rješenje našeg pitanja bilo je: Godina koju je Sv. Otac proglasio 17. listopada zove se GODINA EUHARISTIJE.

Odgovor ima 17 slova a toliko je i nagrada pripremljeno koje su ovako raspoređene:

PET SUBOTIČKIH DANICA DOBILI SU:

Ivan Duhonj - Irig; Kristian Deak T. - Vajska; Ivana Ikač - Bečej; Elizabeta Talpai - Titel; Janja Horvat - Novi Sad;

PET KNJIGA:

Petar Čop - Golubinci; Zdravko Vukov - Stari Žednik; Ivana Vojnić Tunić - Subotica; Marko Križan - Tavankut; Emina Zlata - Sonta;

KOMPLET PISAMA: Ana i Dražen Vuković - Bač;

BOŽIĆNI UKRASI: Andrea Kujundžić - Subotica;

KOMPLET VEZENIH MARAMICA: Katarina Horvat - Sonta;

KOMPLET KALENDARA za 2005. Ivan Ivanković Radak - Subotica;

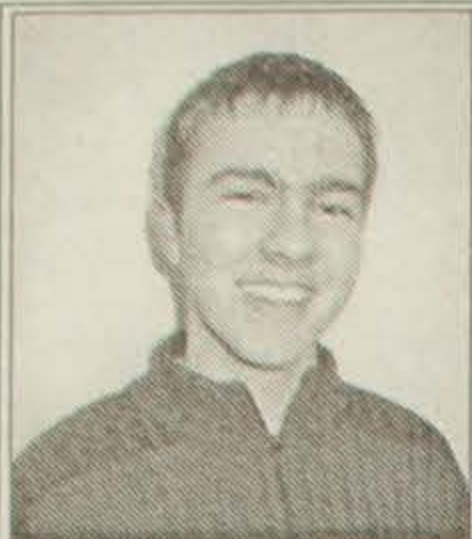
MIRIŠLJIVA KRUNICA: Lazarela Rudić - Bikovo;

CD IV. FESTIVALA BUNJEVAČKI PISAMA: Darko Periškić - Bački Monoštor;

"BETLEHEM": Nemanja Kovač - Sombor (Bezdanski put 11)

Čestitamo!

Uredio: Petar

TRI STVARI SU POTREBNE

Tri stvari moraš sebi i drugima željeti: zdravlje
prijatelje
i radost

Tri stvari moraš nadvladati: svoju narav
svoj jezik
i svoje ponašanje

Tri stvari moraš usavršavati: odvažnost
dobrotu
i ljubav prema bližnjemu

Tri stvari moraš dati: što više siromasima
riječ utjehe žalosnima
i riječ pohvale onima koji su to zaslužili

Tri stvari se moraš kloniti: krutosti
umišljenosti
nezahvalnosti

Trima stvarima se moraš diviti: ljepoti prirode
djeci
i starim ljudima

I unatoč ovim prvim željama, želim ti dragi brate - sestro, izreći još jednu želju, ali samo za tebe: da riječ "moraš" uspiješ promijeniti u svome životu u riječ "hoću".

Neka Ti u svemu tome pomaže i neka te prati Božji blagoslov u vrijeme Došašća,

Tvoja K.

U susret događajima

TRIBINA MLADIH

19. prosinca u 19 sati
Katolički krug
Predavanje će održati Matilda Morvai,
katehistica iz Ade

MISA MLADIH ZA MIR

7. siječnja u 20 sati u katedrali sv. Terezije Avilske

Na Tribini mladih o EUHARISTIJI

Na Tribini mladih u nedjelju, 21. studenog (*zabunom je u prošlom broju napisan XII. mjesec*) na temu EUHARISTIJA govorio je na pomalo neobičan način vlač. Ivica Čatić. Predavač se nije na temu osvrnuo onako općenito, jer "ako samo malo više ispružimo ruke možemo naći to što nas zanima". Govorio je o mjestu Euharistije u životu Isusovih učenika, apostola.

Evo nekoliko misli iz predavanja. Preko života apostola možemo sagledati i sebe, možemo se usporediti. Čak ni Isusovi najbliži učenici nisu shvatili pravi i potpuni smisao Euharistije. Često se događalo da nisu razumjeli važnost onoga što se događalo, kao da su im srca otvrdnula, kao da nisu poznavali Isusa. U početku čine čudesa, ali se s vremenom udaljuju od Božje ljubavi. /.../

Na Posljednjoj večeri, kad se uspostavlja Euharistija, Isus pere učenicima noge. Na to oni pomisliše: Pa, Isus je Bog, a Bogu se treba pokoravati, veličati ga a ne dopustiti da nam pere noge. Petar - odbijajući da mu Isus pere noge - odbija njegovu ljubav i odbija da Isus umre za njega. Ne može pogledati ljubavi u oči i primiti je.

Čovjek sam sebi određuje način i količinu ljubavi koju može podnijeti. Ljubav je umiranje - umiru želje, planovi i slika o sebi. Kad shvatimo sebe uviđamo plemenitost ljubljenog. Isus je umro za nas. Pere nam noge, daje nam se kao hrana. Želi ući u nas da živimo od njega, da postane naš svagdanji kruh preko hostije u kojoj nam se daje. Hostija je prilika, poziv u život.

Ivana Matoš

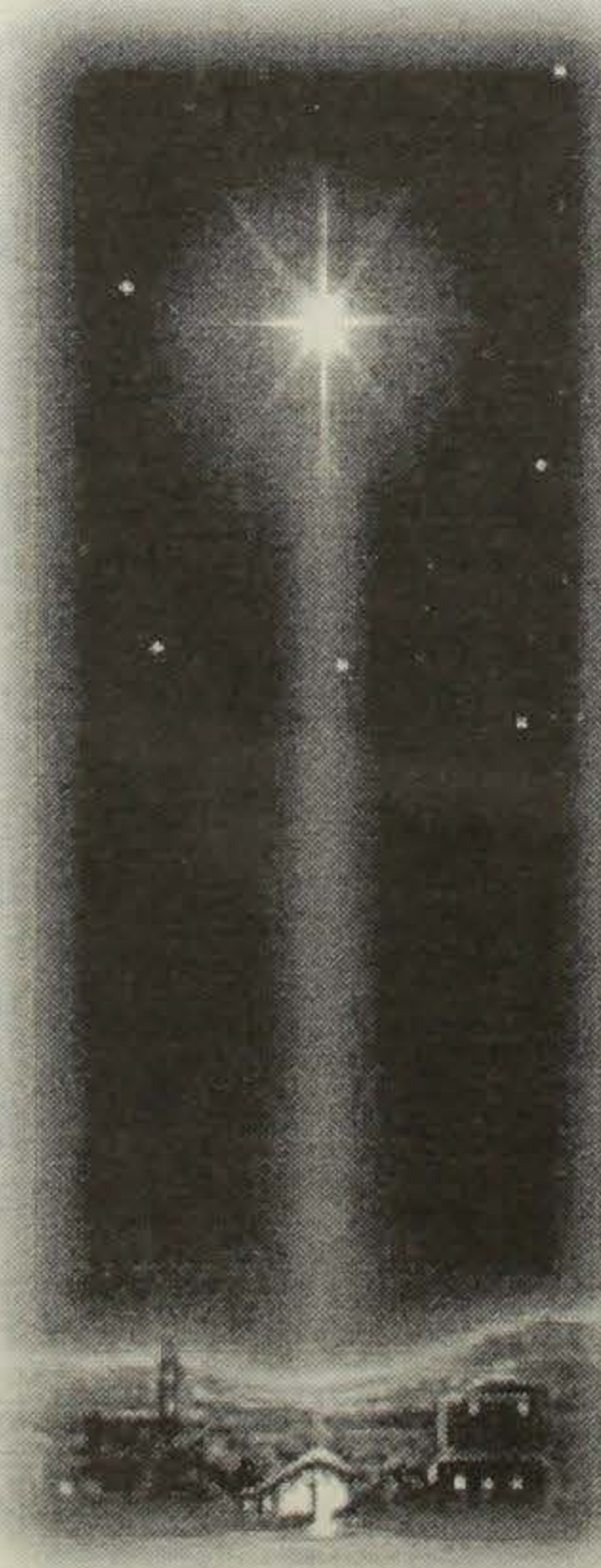

Misa mladih za mir

Misa mladih za mir održana je 3. prosinca u župi Isusova Uskrsnuća. Da li se nama sviđa ovaj svijet u kome živimo i kuda taj svijet ide? Da li mi činimo nešto da bismo ga poboljšali ili smo samo pasivni promatrači. Mons. Bela Stantić pozvao je sve mlade da ne čekaju da netko drugi nešto uradi, nego da sami krenu i tako daju svoj doprinos za ljepši život svih nas. Dok smo još u vremenu iščekivanja rođenja našeg Spasitelja, dobro se pripremimo za njegov dolazak na svijet!

Primimo ga kao cimera. :)

Mirjana H.

BOŽIĆNA ČESTITKA

NI DA BUDEŠ POŠTEĐENA OD SVEGA ZLOGA,
NI DA NA TVOMU PUTU CVATU RUŽE,
NI DA SUZA ŽALOSNICA IZ TVOGA OKA NE IZVIRI,
NI DA TE NIKAKVA BOL NE SNAĐE -
SVE TO JA TI NE ŽELIM!

NEGO TI ŽELIM:
DA ZAHVALNO SAČUVAŠ SJEĆANJA NA LIJEPE DANE,
DA HRABRO KROČIŠ KROZ SVE KUŠNJE,
MAKAR TE KRIŽ NA TVOJIM RAMENIMA TIŠTI,
MAKAR TI I SVJETLO NADE NEDOSTAJE.

I JOŠ TI ŽELIM:
DA U TEBI SVAKI DAR BOŽJI RASTE
I DA TE U RADOSTI I ŽALOSTI PRATI
SMIJEŠAK BOŽJEG DJETETA,
KOJE JE POSTALO ČOVJEKOM!

(irska čestitka)

Na PISMO PRIJATELJA

stiglo je i nekoliko odgovora. Evo kako su mu pisali vjeroučenici šestog razreda:

Dragi Isuse,

zvao si me i ja sam tu. Svako jutro i večer ja te tiho zovem u svoj dom.

Ako te ponekad nisam pozvala to nije zato što te ne volim već zato što nisam bila svjesna Tvoje ljubavi prema meni.

Oprosti mi!

Katarina Pavlović, VI. a

Prijateljsko pismo

Prijatelju moj dragi, pišem ti ovo pismo u znak izvinjenja što sam te iznevjerila i želim ti zahvaliti što me svaki dan čuvaš i pripremaš mi mnoga iznenađenja, ali ja te iznevjerih.

Mnogo mi je žao zbog toga i obećavam ti da ću se popraviti i odsad svaki dan gledati tvoj divni izlazak sunca.

Svake nedjelje ću dolaziti na Posljednju večeru - Misu. Neću se više nikad uspavati i neću te više iznevjeriti jer znam da se na tebe mogu uvijek osloniti i znam da ćeš mi uvijek pomoći ako ti budem vjerna.

Volim te, Isuse!!!

Tvoja prijateljica, VI. a

I JA SAM BILA VESELA PTICA

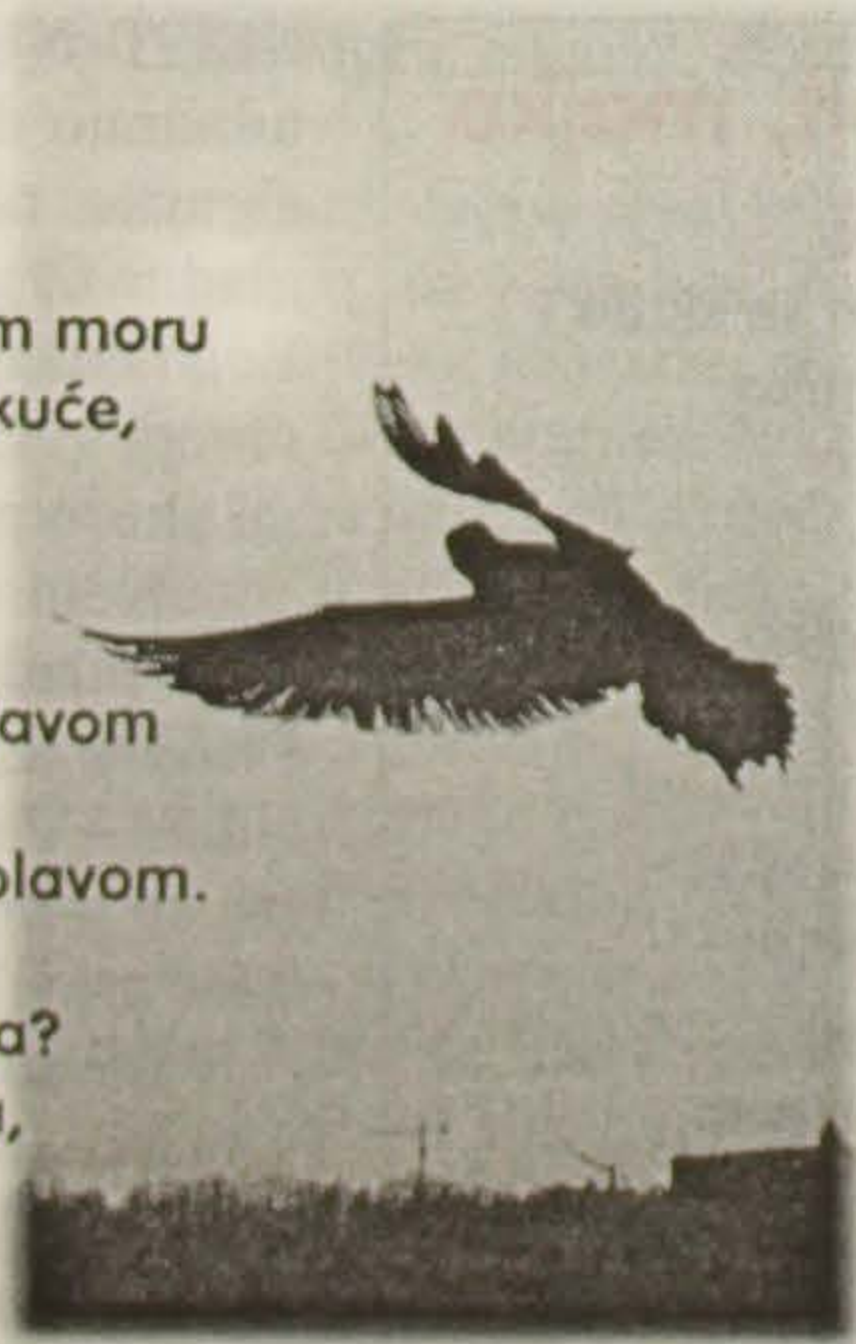
U zraku vesela ptica,
nebeska skitnica,
plovi po plavom, nebeskom moru
i pod prozorom mojim cvrkuće,
budi me u ranu zoru.

Eh, da sam ta ptica ja
da i nad mojim krilima i glavom
sunce sja.
Eh, da bar letim po nebu plavom.

Kada će već proći ova tuga?
Kada će se u mojim očima,
opet poslije kiše,
pojavit dugi?

Pustite me da poletim, ne sijecite moja krila.
Pustite da se opet sreće sjetim,
jer i ja sam nekad sretna bila,
a ipak mi sreća dugo nije sestra mila.

Mirela Stantić

OSMOSMJERKA

E	L	U	K	A	N	R	E	B	A	T
U	K	H	K	I	N	E	Ć	E	V	S
Č	A	S	N	A	S	E	S	T	R	A
A	L	V	A	N	N	D	O	R	A	N
L	E	O	P	T	O	O	R	E	L	H
A	Ž	D	L	N	B	T	V	I	O	O
S	S	A	I	T	M	L	E	Z	T	S
I	T	V	T	Č	A	T	I	Č	Š	T
M	I	N	I	S	T	R	A	N	T	I
I	J	A	C	I	N	S	I	M	A	J
A	B	L	A	M	P	U	L	I	C	A
C	V	I	J	E	Ć	E	J	I	V	S

Pronađite tražene pojmove u osam smjerova, a od preostalih slova, čitajući ih s lijeva na desno, dobit ćete pojam koji ih objedinjuje:

ALBA, AMBON, AMPULICA, CVIJEĆE, ČASNA SESTRA, ČITAČ, HOSTIJA, KALEŽ, MINISTRANTI, MISAL, MISNICA, NAROD, NOTE, OLTAR, PLITICA, SALVE, SAT, SVEĆENIK, SVIJEĆE, ŠTOLA, TABERNAKUL, VINO, VODA, ZVONA.

Sastavio: Marinko Stantić

Priredio: PeTaR

RAZGOVOR S NEROĐENIM

ROĐENJE ILI SMRT ???

Dan prije dolaska na svijet nerođeno dijete upita Boga:

Dijete: Bože, čujem da me sutra šalješ na zemlju.

Bog joj odgovori:

Bog: Da, šaljem te.

Dijete: A kako ću živjeti tamo kad sam mala i bespomoćna?

Bog: Ne brini, šaljem između mnogo anđela jednog i za tebe, on će te čekati i brinut će se za tebe.

Dijete: Ovdje na nebu ne radim baš ništa osim što Tebi pjevam, smijem se i radujem, to mi je dovoljno da budem sretna, SUPER MI JE S TOBOM.

Bog: Tvoj će ti anđeo pjevati i smijati će se s tobom svaki dan, osjetit ćeš njegovu ljubav, to će ti biti dovoljno da budeš sretna.

Bog joj uze ruku u svoju i ostadoše na trenutak u tišini, tada dijete opet upita:

Dijete: A što tebe, Bože, najviše iznenađuje kod ljudi?

Bog: Najviše me iznenađuje što misle s tjeskobom na budućnost i time zaboravljaju na sadašnjost. Tako ne žive ni u sadašnjosti ni u budućnosti.

Dijete: A kako ljudi žive?

Bog: Mnogi ljudi žive kao da nikada neće umrijeti a onda kad umru vrlo brzo ih zaborave svi, pa bude kao da nikad nisu ni živjeli. Ne samo da se ne sjećaju onog što su oni postigli u životu, nego se ni njih ne sjećaju, a plod njihovog znoja, rad njihovih ruku najviše uživaju drugi, a ne oni. A nitko se ne sjeća tko je to osigurao.

Dijete: A na što trebam paziti?

Bog: Pazi na to da ti djetinjstvo ne bude dosadno. Nemoj se žuriti brzo odrasti, jer mnogi ljudi žele odrasti, a onda kad odrastu čeznu za djetinjstvom i rado bi ponovno htjeli biti djeca.

Dijete: A, Bože, kako ću imati puuuuuuuuno novaca?

Bog: Dijete moje, budi pametna! Mnogi ljudi troše zdravlje da bi stekli puno novaca, a onda moraju trošiti novac da bi povratili zdravlje, no to nikad neće uspjeti. Radije ti budi zdravija i sretnija s manje novaca, nego nesretnija i bez mira u srcu s puno novaca. Nije bogat onaj koji puno ima, nego onaj koji manje treba.

Dijete: Čula sam da ima i one djece

koja se još ne rode, a već umru i opet dođu k tebi.

Bog: Sve ti čuješ. Da, istina je da u svijetu ima puno pobačaja, to je zato što mnogi ne vjeruju da ljudski život počinje začecem već misle da je to tek rođenjem. No, ipak im kad tad progovorim kroz savjest, dovedem ih na pravu istinu, žao mi je što čine loše.

Dijete: Brzo! Bože, moram krenuti,

kaži mi kako se zove moj anđeo čuvar?

Bog: Nije važno.

Dijete: Kako ću zvati svog anđela?

Bog: Zovi ga jednostavno MAMA.

(Dio teksta meditacije održane u crkvi Isusova Uskrsnuća)

Nemoj me ubit, majko

Nemoj me ubit, majko,
pod srcem tvojim sam se skrila
posteljica ugodna i meka
srce čujem kako kuca
JA SAM ŽIVA!

Nemoj me ubit, majko,
sićušna sam da se branim
nedužna sam, nisam kriva
zašto život da mi kratiš
kad si mi ga poklonila.

Nemoj me ubit, majko,
ja sam čovjek, dušu imam
postat ti ćeš ubojica
kriva za krv nedužnoga
nikad nećeš imat mira.

Nemoj me ubit, majko,
zamisao svu odagnaj
ljubav majčinsku probudi
na divotni poziv majke
ponosna budi.

Daj da te gledam i da ti se divim

Grupa Pobjeda

Darovati život ili abortirati

Nitko od nas nije sudac po pitanju života. Nitko od nas nema pravo oduzeti nekome život ni na koji način. Današnji svijet nas uči da svojoj djeci osiguramo baš sve da bi bila sretna. Naravno, čovjek je i po tom pitanju prešao granicu.

Djeca se kupuju sve moguće stvari, ali na taj način mi kupujemo dijete a ono postaje razmaženo. Nikada, dokle je čovjeka, nijedan stroj, igračka ili kompjutor neće zamijeniti roditeljsku i obiteljsku ljubav. A ta ljubav apsolutno ništa ne košta, ali joj je prava cijena jedan život.

Navikli smo težiti samo k uživanju. Cijeli život se svodi na novac. Ako itko opravdava abortus zbog materijalnog stanja, neka pogleda cijelu prošlost u kojoj su najbrojnije obitelji bile upravo NAJSIROMAŠNIJE OBITELJI. A danas se kaže - ne možemo roditi dijete jer će živjeti u bijedi. Što nas uči Sveto pismo? ZAR SMO TOLIKO MALOVJERNI DA MISLIMO DA NAM KRIST NEĆE POMOĆI!? Ako je Bog udahnuo dušu tom malenom stvorenju, sigurno neće dozvoliti da ono ostane gladno ili golo - 100%, za što i svjedočim, Bog pruža pomoć. To nije sreća, kako bi mnogi rekli, nego Božja pažnja za koju mi skoro nikad ne zahvalimo!!!

Neki drugi razlog za abortus kažu da je mladost. Ništa ne želim reći osim: PRAVA LJUBAV ZNA ČEKATI. Ali viđam i čujem mlade kršćane Subotice što se u noćnim izlascima pokazuju baš kao "pravi".

Mladi: odnosi prije braka su grijeh. Ako to - što bi moglo čekati - učiniš prerano, nosi svoj križ do kraja. Ako iz radoznalosti ili tko zna kakvih razloga nisi mogao sačekati, ubojstvo nekoga tko nije kriv neće riješiti tvoj problem. Jedan abortus ti neće olakšati život. A kako ćeš živjeti cijeli svoj život kada ti Bog progovori u tvojoj savjesti? Što ćeš onda?

PeTaR

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

Božić drugim očima

Provjeravate svoj podsjetnik:

1. darovi
2. riba, grah, tijesto...
3. kolači, zamedljana rakija
4. božićno drveće, ukrasi
5. sveta ispovijed
6. spremanje kuće
7. ??? (što sam još ono zaboravio?)

Zbilja, što uvijek zaboravljamo? Bilo da je sveta ispovijed na početku liste ili na kraju, važna je kao i darovi i spremanje kuće. Pripravljate li darove samo djeci ili svima u obitelji, dragim prijateljima? Darivate li u svoje ime ili uporno čuvate čarobno lijepu tajnu da darove donosi mali Isus? Posebnu nijansu ljepoti Božića dat će pokušaj da ovaj radosni blagdan pogledamo i - očima drugih. Prvo, naših najbližih. Kakav Božić priželjkuju naši stari, a kakav djeca, malena i ona već "velika"? Kako žele provesti ovaj blagdan naši supruzi i supruge, naši najbliži prijatelji i rođaci? Kakav Božić ja želim?

Djeca se vesele kićenju bora, igri oko njega, romantici polnoćke i - darovima, naravno. Njima ne imponira mnogo to što kuća blista i što je trpeza puna divnih jela, posebno ako to znači da mama i tata od sveg mara i posla da dočekaju Božić "kako se pristoji" ni ne primijete da u svom domu već imaju "male Isuse". U "osobite" dane želimo najčešće ono čega inače nema. Ako svaki dan ima obilje slatkiša "na izvolte", što znači puna vreća od Mikulaša, Isusa ili Djeda Mraza? Ako je igračkara prepuna soba i sve police, što će značiti novi automobilčić, ma koliko brz i sjajan? Treba pronaći način darovati djeci radost, smijeh, ushićenje. Vrijedi li što i računalo, i knjiga bajki, i enciklopedija za djecu, i "Bratz" lutka i originalni "Bay Blade" ako nisu tu mama i tata da se dive, vesele i gledaju svoje dijete dok se igra, takmiči, plovi svijetom mašte...

Božić je obiteljski blagdan - u tom danu dajmo djeci vrijeme samo za njih. Badnji dan? Okitite i granu, ali i još koji kutak. Napravite neki ures od sjajnog papira - anđela, zvijezdu, ako ne uspije - to će biti, kad se zgužva i pričvrsti, divna kuglica. Napišite božićnu čestitku usamljenima, starima - ima onih koji se neće ljutiti što kasnite. Odrasliju djecu uključite u pripreme, neka vam pomažu, ali onako kako oni žele. Bake i djedove, stare tetke i ujake - posjetite bar na kratko, nazovite, darivajte, saslušajte. Dovedite im djecu na kratko - ima onih kojima je to sve i jedino što još žele: gledati dječje lice, slušati smijeh i ciku... Nemojmo imati Božić samo pod granom, u jaslicama u crkvi, u TV-crtiću i na osvijetljenim ulicama grada. Imajmo djetesce Isusa u srcu.

Sve će proći, osim toplih sjećanja i ljubavi koju smo darivali drugima.

Ladislav

KAKO ĆETE OBILJEŽITI?

29. prosinca je ... Međunarodni dan biološke raznolikosti

1. siječnja je ... Svjetski dan mira

18. siječnja je ... početak Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana

Djetetov memorandum

- ♥ Ne kvari me. Znam da ne trebam imati sve što tražim. Samo Te provjeravam.
- ♥ Ne boj se biti odlučan sa mnom. Ja to više volim. Tad znam gdje sam.
- ♥ Ne koristi silu protiv mene. To me uči da je sila jedino što se računa. Odgovorit ću spremnije na upućivanje.
- ♥ Ne budi nedosljedan. To me zbunjuje i čini da izbjegavam sve što mogu.
- ♥ Ne obećavaj: možda nećeš moći ispuniti; to će narušiti povjerenje koje imam u Tebe.
- ♥ Ne nasjedaj na provokaciju kada ti kažem da nešto radim samo da bih te uznemirio. Onda ću pokušati postići nove "pobjede".
- ♥ Ne čini da se osjećam manji nego što sam. Odgovorit ću praveći velike gluposti.
- ♥ Ne radi za mene ono što mogu ja sam. Tada se osjećam kao beba i mogu nastaviti tražiti usluge.
- ♥ Ne dozvoli da svojim lošim navikama odvučem previše tvoje pažnje. To me ohrabruje da s njima nastavim.
- ♥ Ne ispravljaj me pred drugima. Više će značiti ako to uradiš tiho, kada smo sami.
- ♥ Ne kritiziraj moje ponašanje u vatri. Iz nekog razloga tada slabo čujem, a moja suradnja je još gora. Treba poduzeti korake, ali kasnije.
- ♥ Ne pokušavaj s pridikama. Bit ćeš iznenađen koliko znam što je dobro, a što loše.
- ♥ Ne pretvaraj moje greške u grijeh. Moram naučiti praviti pogreške bez osjećaja da nisam dobar.
- ♥ Ne traži objašnjenja za moje loše ponašanje. Ponekad zaista ne znam zašto sam nešto učinio.
- ♥ Ne iskušavaj previše moju iskrenost. Ponekad sam preplašen i govorim laži.
- ♥ Ne zaboravi da volim eksperimentirati. Tako učim, navikni se na to.
- ♥ Ne štiti me od posljedica. Moram učiti iz iskustva.
- ♥ Ne odbacuj me kada postavljam otvorena pitanja. Ako to uradiš vidjet ćeš da ću početi informacije tražiti na drugom mjestu.

.....
Samo za Tebe imam jedno pitanje, brate moj: ovo pitanje spuštam u Tvoju dušu kao visak, da bih znao kako je duboka.

Ti si mlad i želiš dijete i brak. Ali Te ja pitam: jesi li čovjek koji smije željeti dijete?

Jesi li ti pobjednik, jesi li svladao sebe sama, postao gospodarem svojih osjetila i svojih kreposti? Tako te ja pitam. Ili iz tvoje želje govori životinja ili nužda? Ili osamljenost? Ili nezadovoljstvo sobom? Želim da tvoja pobjeda i tvoja sloboda žude za djetetom. Svojoj pobjedi i svom oslobođenju trebaš graditi žive spomenike. Trebaš graditi iznad sebe.

Ali prvo moraš biti sam izgrađen, uspravna tijela i duše.

(Friedrich Nietzsche)

Uređuje: Jakob Pfeifer

PORUKA KONFERENCIJE

**O DOPRINOSU CRKAVA VJERSKOJ,
KULTURNOJ I MEĐUNACIONALNOJ SURADNJI
NA PUTU EUROPSKIH INTEGRACIJA**

U radu Konferencije su sudjelovali svećenici i bogoslovi rečenih Crkava, predstavnici državnih vlasti, lokalne samouprave i nacionalnih savjeta, dužnosnici Ujedinjenih naroda i europskih institucija u našoj zemlji, kao i istinski slobodni i odgovorni intelektualci.

Svi sudionici Konferencije usuglasili su se u sljedećem:

1. Kršćanske Crkve, sabrane na ovoj Konferenciji pozivaju u plodotvorni dijalog i bratsku suradnju, kakvu tradicionalno i same njeguju, sve one osobe i institucije koje osjećaju potrebu i imaju mogućnost dati doprinos unapređivanju vjerske, kulturne i međunacionalne suradnje među ljudima i narodima. Istovremeno, sudionici Konferencije podstiču sve nosioce različitih službi u Crkvi, kao i sve vjernike, da vjerni svom kršćanskom poslanju njeguju uzajamni dijalog i konkretnu suradnju u okviru svojih zajednica.

2. Imajući u vidu činjenicu da se proces integracija europskih naroda pretežno odvija na ekonomskim i političkim pretpostavkama, podsjećamo na historijsku i duhovnu istinu da je kršćanstvo izvor i izvorna inspiracija duhovnog jedinstva Europe. Dosljedno tomu, kršćanske Crkve Istoka i Zapada jesu svjedoci i nosioci temeljnih europskih vrijednosti. Bez autentičnog življenja u duhu kršćanskih vrijednosti nemoguće je uspostaviti suglasnost i jedinstvo različitih naroda, tradicija i običaja u Europi.

Identitet Europe u suštini čini triptih Jeruzalem - Atena - Rim, odnosno kršćanska vjera, grčki model kulture i rimski osjećaj za pravo i pravdu. Dijelimo uvjerenje da Europu ne čine samo zemlje Europske unije, ili pak Zapadne i Srednje Europe, nego je Europa veliki otvoreni kontinent i duhovni pojam.

3. U zajedništvu i prožimanju konfesija, nacija i kultura u Srbiji, a na prvom mjestu u Vojvodini, prepoznajemo ujedinjenu Europu u malom i našu odgovornost u procesu integracija Europe.

4. Naglašavamo da nisu u pravu oni koji misle da se svoja narodnost, vjera i kultura mogu u punoći razvijati u izolaciji, kao ni oni koji smatraju da je za pridruživanje obitelji demokratskih nara-

da Europe nužno odreći se vlastitog nasljeđa i identiteta.

5. Svjesni da Crkve svoj život i svoju misiju zasnivaju na ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu, pozivamo sve kršćane i sve ljude dobre volje na preispitivanje vlastite savjesti i na odgovornu i djelotvornu ljubav prema bližnjemu koja nadilazi uobičajenu toleranciju. Kršćanin ne živi samo pored drugog ili s drugim, nego i za drugog, jer u svakom čovjeku, nezavisno od njegove vjere, boje kože i socijalnog statusa prepoznaje živu sliku Božju i u njemu ljubi svog bogolikog brata ili sestru. Sa tih pozicija osuđujemo sve oblike nasilja i ekstremizma kao što su antisemitizam, islamofobija i slično.

6. Ostajemo vjerni vrijednostima kojima se suvremena Europa ponosi kao svojim tekovinama, kao što su dostojanstvo osobe, mir i društvena pravda.

7. Svjesni dragocjenih vjekovnih iskustava Crkve, koja su i na ovoj Konferenciji došla do izražaja, spremni smo društvu ponuditi potporu i pomoć u rješavanju konkretnih problema, kao što su pitanja ljudskih i manjinskih prava, bioetike, ekonomskog i socijalnog raslojavanja, ugroženosti životne sredine i drugih.

8. Evangeoska načela i očekivanje vjernog naroda Božjeg daju nam za pravo da očekujemo i tražimo mogućnost otvorenijeg i djelotvornijeg uključivanja kršćana u tokove i rješavanje problema društva u kojem živimo. Smatramo da mi kršćani imamo i pravo i obvezu da, kao i svi drugi građani, koristimo mehanizme javnog djelovanja da bismo mogli doprinijeti općem dobru. Pri tom, naglašavamo neophodnost omogućavanja Crkvama da putem javnih medija same svjedoče o sebi i svojoj misiji u suvremenom svijetu.

Dano u Bečeju,
24. studenog/novembra/ 2004. godine
U ime sudionika Konferencije:

Episkop bački
Irinej (s.r.)

Nadbiskup beogradski
Stanislav Hočevar (s.r.)

Ekumensko slavlje u Vatikanskoj bazilici

Neću se nikada umoriti u traženju jedinstva kršćana - kazao je papa Ivan Pavao II. 27. studenog tijekom ekumenskoga slavlja u Vatikanskoj bazilici, kojom prigodom je carigradskome ekumenskom patrijarhu Bartolomeju I. predao relikvije svetih Grgura Nazijanskoga, nazvanoga "Teolog", i Ivana Zlatoustoga, a koje se stoljećima čuvaju i štiju u Bazilici svetoga Petra. Sveti je Otac potom istaknuo ulogu svetih Grgura Nazijanskoga i Ivana Zlatoustoga, tih - kako je kazao - gorljivih zagovornika dara vidljivoga jedinstva za naše Crkve. Živjeli su u IV. stoljeću poslije Krista, a posvetili su se pastoralnoj skrbi za povjeren im narod, braneći pravovjerje i jedinstvo Crkve, te potičući zajedništvo Istočne i Rimske Crkve.

Prije predaje relikvija, smještenih u urne od alabastra, nadbiskup Leonardo Sandri, zamjenik za opće poslove u Državnome tajništvu, pročitao je pismo Svetoga Oca upravljeno patrijarhu Bartolomeju, a u kojemu Papa ističe kako je "prijenos" ovih svetih relikvija blagoslovljena prigoda za čišćenje naših ranjenih sjećanja, za učvršćivanje našega puta pomirenja, te za potvrdu da je vjera ovih naših svetaca, vjera Istočne i Zapadne Crkve. Ovo je povoljan trenutak da njihovome zagovoru pridružimo svoje molitve, kako bi Gospodin ubrzao čas u kojemu ćemo moći zajedno, u slavljenju svete Euharistije, živjeti potpuno jedinstvo, te pridonijeti tako, na djelotvorniji način, da svijet povjeruje da je Isus Krist Gospodin - napomenuo je Sveti Otac.

Na te je Papine riječi odgovorio patrijarh Bartolomej, te kazao kako ova bratska gesta potvrđuje da u Kristovoj Crkvi ne postoje nesavladivi problemi, kada se ljubav, pravda i mir susretu u svetom služenju izmirenju i jedinstvu. Patrijarh je nadalje izrazio uvjerenje da Papa snažno želi poboljšanje međucrkvenih odnosa, te istaknuo kako svaki čin koji ublažava stare rane, i sprječava nove, pridonosi stvaranju nužnih pretpostavki za nastavak dijaloga istine u ljubavi između naših dviju Crkvi.

Carigradski ekumenski patrijarh Bartolomej I., u razgovoru je s novinarom Radio Vatikana izrazio veliku radost i ganuće zbog ovoga događaja za koji je kazao da ga smatra najvažnijim događajem tijekom posljednjih 13 godina svoje patrijarhalne službe. Nisam samo ja osobno radostan, - kazao je - nego i cijela Crkva u Carigradu, a mogu reći i čitavo pravoslavlje, cijeli kršćanski Istok. Ovo je doista povijesni događaj za koji valja zahvaliti dobroj volji Svetoga Oca, koji je prihvatio moj zahtjev koji sam mu uputio u lipnju. To je vrlo važan korak prema potpunome jedinstvu među našim sestrinskim Crkvama - kazao je patrijarh te na koncu razgovora dodao kako će relikvije biti smještene u patrijarhalnoj katedrali svetoga Jurja. /IKA/

Piše: Alojzije Stantić

MATERICE I OCI

*Poštuj oca svoga i majku svoju
da imaš dug život na zemlji
koju ti da Jahve, Bog Tvoj.*

(Izl 20,12)

One nedilje su tušta nji otpravili materice kako su nas na to naučili naši stari. Za taj blagdan su se spremali iz daljeg "ićemo mami na materice", čestitat joj materinstvo, da se svi još jedared skupe oko obiteljskog astala, da radosno proslave taj dan. Skoro se svaki radostan susret čeljadi obavlja i ilom, tako je i na matericama vrhunac slavija za blagdanskim astalom. Naši stari su brižno držali materice, najsvečaniji i najradosniji bunjevački adet, koji je i nasto potaknut poštivanjem toliko puti spominjane četvrte Božije zapovidi.

Na taj dan se sva dica skupe u obitelji oko matere, s istom nakanom da makar i kratko budu zajedno radosni s njom, da ji još jedared obasja ljubavlju s kojim ji je i odranila, da se otarase kojekaki briga i nevolja - nji su ostavili za sutra.

U tom je obiteljskom susretu vrhunac bio kad se mater digla od astala i počela dilit darove, "materice". Za svakog je štogod izabrala, po tom kako joj doticalo iz buđelara. Makar da su koliko koštale "materice", mater je pazila da s njima nikog ne uvridi, da ne budu manje izgledne el vridne. Ni dica se nisu obazirala na vridnost, jel su "materice" uvik dvostruko drage: materi ko ji dariva i onom ko ji prima. Zato se "materice" zauvik poštivaju, a po koji dar dokle god se hasnira spominje se i drugima dično pokaziva - "to su mi mamine materice."

U nedilju posli materica Bunjevci slave oce, dobrim skromnije neg materice, s nakanom da se poštiva i očinstvo. Za ovaj adet bi se moglo i kazat da se drži reda radi, spominju ga, čestitaju očevima i ništa više.

Svudan je u obitelji otac glava, zato su ga svi i slušali, al su mater poštivali i ko dušu obitelji. Ona je naspram oca bila blaga prema dici, odranila ji u krilu, u nji je odranila kriposti, al najviše ljubav: jedni prema drugima, prema svom rodu, Crkvi - odranila ji je u svaćanju da druge moradu poštivat da bi bili poštivani. Ta naredba četvrte Božije zapovidi, na "najgornjoj polici" je med Božjim zapovidima na drugom dilu Mojsijeve table.

Najviše je duhovnom snagom matere stvorena jaka obitelj, temelj šireg društva,

a koliko su jake obitelji u njemu toliko je jaka i najšira zajednica - država. To se zna od pamtivika, od vrimena nastanka države.

O potrebi poštivanja oca i matere, pa i njegovog nauka, mož razglabat naširoko i nadugačko. Nauk o tom naši stari su najpre širili usmeno, pridavali ga jedni drugima u škuli života, a u velikom narodnom preporodu, u drugoj polovici XIX. vika, med toliko nji pera se mašio i biskup Ivan Antunović.

Oštrouman naš narodni preporoditelj ostavio je tušta pisanog nauka, pa tako i o roditeljima i dici. Med biserima nauka biskup Antunović uči da nema roditelja koji ne bi tili da njim dica budu uljudna, poslušna, faljena... O tom je napiso:

"Muž i žena kako mило skupljaju dječicu oko sebe, kako ju radosno pogledaju i oči jim nigdje neopčinu dolim nad njom. Pa su sretni ako med njom ostanu i spokojno umru." Ta je životna istina toliko puta dokazana da je mož uzet ko vični nauk. Nažalost, sve što smo u civilizaciji napridniji, a el su roditelji sve manje s dicom, sve ji više odranjivaju drugi, sokak, u novije vrime i televizija..., sve više se izopaćuju kadgodašnje, čitaj kršćanske, kriposti. Na žalost, sve češće postaje istina šta je davno uočio biskup Antunović: "Al koliko ih je, avaj majko! koji kraj mnoge dječice i unučadi sprovedu si kukakvnu starost u samoći." (Ivan Antunović, "Poučne iskricе" str. 224).

Da se o ovom kontanju biskupa Antunovića uči, da se češće spominje, cigurno bi bilo manje napuštane stare čeljadi, ne bi tribalo toliko kojekaki od uboški do ko hotel otmeni domova za stare. Svidoci smo da je sve više čeljadi koji su dicu odranili, izveli na životni put, a dočekali su žalosnu starost, kad se potomci paštre da ji se otarase, debelo plate da njim nisu prid očima.

Nažalost, prošlo je vrime kad smo se ko dica radovali majki kad nam je došla u goste, a onda je dočekali, klekli na kolino i poljubili je u ruku. Na ovaj, zaboravljen, doček majka nam je obično uzvratila kakim skromnim darom, najčešće novčićom, milovanjem po glavi: "Je, otkad te nisam vidila, kako si narasto..." Sićam se vrimena da smo se od dragosti otimali ko će joj spavat za leđima, el onda je to bila velika čast. Ko se od nas ne sića majkini blagi riči, strpljivi svitovanja: "budi dobar"... A, kako smo se radovali njezi-

nom skromnom daru, kad nam je udilila: jedan-dva šećera, el dvi-tri smokve iz vinca, katkad i maunu kruva sv. Ivana (rogača)..., a kad smo dobili naranču bili smo prisrićni. Ako je ovo kome čudno, možda i smišno, taj nije doživio radost ovakom majkinom daru.

U to vrime se zdravo na ritko dešavalo da su niki roditelji proveli, kako piše Antunović, "kukavnu starost u samoći". Dica su se unaprid nastarala ko će dođvorit roditelje, zato su toliki naši stari mirno i dično napuštali ovaj svit.

Ima takog staranja o roditeljima i danas, al je sve više takog da ji što prija opelješe od imovine, smiste u kaki dom, sklone s očivi, jel njim dica, unuci ne mogu podnet starost! Čuo sam više puta tako svaćanje!

Kad smo na početku trećeg milenija dočleg dogurali, ako nam je priđašnji nauk tuđ, onda nevirnog upućujem nek se okrene oko sebe i proba štogod naučit od neopravdano zgledani Cigana. Možda je kome malo čudno, al upačiću prstom na istinu: svi Cigani dile istu sudbinu u obitelji, svima je jednako dobro, el ako očete jednako rdavo, zato nema ni jednog, ama baš ni jednog Ciganina u uboškom el kakom drugom domu za stariju el onemoćalu čeljad, al nema ni napušteni cigančića. O njima Antunović piše: "Cigani su svi Cigani, med njima nema izroda." Dal ste čuli da je Ciganka ostavila na sokaku tek rođenu bebu, el da su Ciganu kome dali dite da ga usvoji? Još štogod: Cigani nikad ne napuštaju svog člana ako se nađe u nevolji, pa i kad se razboli. Svudan u bolnicama s bolesnim Ciganima imadu nevolje kako da spriče stalne posite bolesnom, kod kojeg se jedno za drugim ređaju da mu olakšaju, čak ubrzaju lićenje, da se ne osića sam, napušten. Jeto i taki su Cigani. A, mi?

Piše: Stjepan Beretić

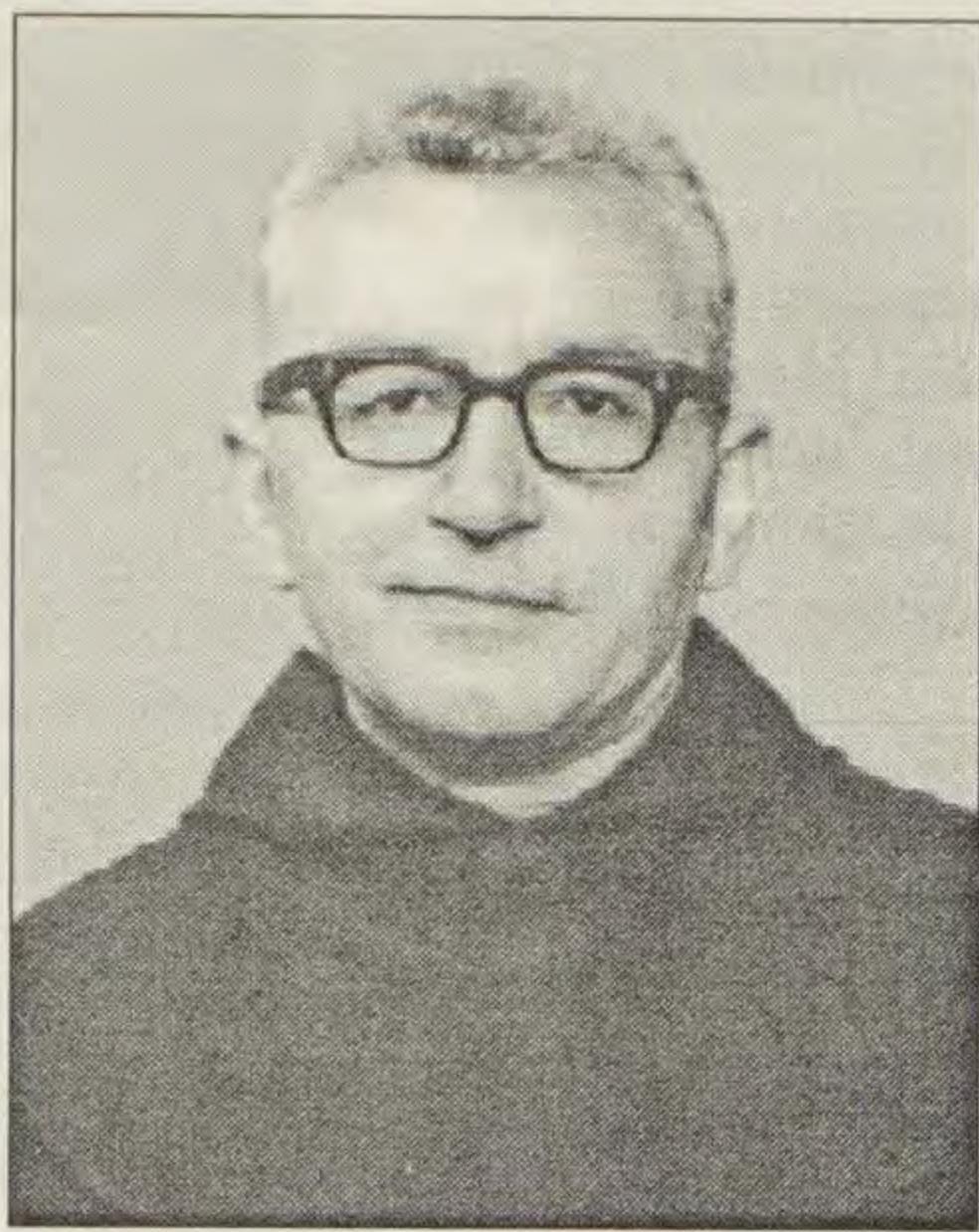
Crkva otaca karmelićana u Somboru 1904.-2004.

(12. dio - svršetak)

Marin Ladislav Marković (1916-1997)

Monoštorske i somborske godine

Značajan dio svoga života otac Ladislav Marković je proživio u Somboru. Rođen je u Bačkom Monoštoru 24. veljače 1916. godine. Tamo je započeo i svoje školovanje. Bio je đak somborskog karmelićanskog sjemeništa i kao takav gimnazijalac somborske gimnazije. To mu je osnovno i srednje školovanje dalo dobru osnovu za kasniji studij.

Od Baltika do Tirenskog mora

U karmelićanski novicijat je stupio u karmelićanskom samostanu Czerna kraj Krakova u Poljskoj. Filozofiju je studirao u Krakovu i Vilni, dok je sveto bogoslovlje studirao u karmelićanskom učilištu Theresianum u Rimu. Tako je kroz svoje školovanje mladi karmelićanin učio jezike, upoznao Europu od Baltičkog do Tirenskog mora. U vječnom gradu je zaređen za svećenika 1939. godine. Mladu misu je slavio u rodnom Bačkom Monoštoru ratne 1942. godine.

Dvostruki doktor

Dok se radovao svojoj mladoj misi i rodnome selu, otac Ladislav je u godini svoje mlade mise doktorirao iz bogoslovlja na karmelićanskom učilištu Theresianum u Rimu. Nije prekidao studija, već je i dalje studirao. Tako je 1948. u Rimu na Angelicum doktorirao i iz crkvenoga prava. Imao je smisla i za ekonomiju, pa je više godina njegovoj skrbi bio povjeren rimski zavod na trgu svetoga Pankracija.

Učenjak čovjeku blizak

Godine 1956. vratio se u Bačku. Ostao je u Somboru i onda kad su mu karmelićani povjerali službu provincijala. Bio je i učitelj novaka. Somborci su ga visoko cijenili. Bio je tražen propovjednik.

Propovijedao je u Somboru, u Subotici, u rodnoj župi u Bačkom Monoštoru. Uživao je ugled iskrenog i duboko duhovnog čovjeka. Našao je vremena ne samo za pohađanje bolesnika, već je o njima vodio posebnu skrb. S njima je dugo razgovarao, davao im dobro štivo, pa je tako puno radio na

duhovnoj izgradnji Somboraca. Spadam među ljude koji su ga osobno poznavali. I sam sam se kao dijete češće ispovijedao kod oca Ladislava. Mome pokojnome ocu je bio redoviti ispovjednik. Zato se u nekim dijelovima ovoga teksta oslanjam na ono što je o ocu Ladislavu govorio moj otac i rodbina, te na ono što sam osobno doživio susrećući se s ocem Ladislavom. Dugo je, vjerno i strpljivo ispovijedao. Njegovu su ispovjedaonicu tražili i salašari i varošani. Pred njim su se ispovijedale brojne časne sestre, redovnici i redovnice. Tražili su ga za ispovjed svećenici. Njegovoj skrbi je bilo povjereni više različitih redovničkih zajednica diljem Bačke. Mjesečne duhovne obnove je držao svećenicima Somborskog dekanata. Bio je traženi voditelj duhovnih vježbi. U vrijeme prvog subotičkog biskupa, blage uspomene **Matije Zvekanovića**, kao i njegovog nasljednika, **dr. Jánosa Péntesa**, otac Ladislav je obavljao brojne dužnosti u korist Subotičke biskupije. Tako je bio od velike pomoći subotičkim biskupima i svećenstvu.

Ugledan redovnik

Osim službe provincijala i priora, u svojoj karmelićanskoj provinciji uživao

je velik ugled. Bio je ugledan i među ostalim hrvatskim redovnicima. Otac Ladislav je od 1966. do 1968. godine obavljao dužnost tajnika Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara. Na toj službi za naredno dvogođe naslijedio ga je Somborac rodnom, ugledan franjevac o. **Zorislav Lajoš**. Hrvatski su karmelićani osjetili bilo Drugog vatikanskog sabora, te su na inicijativu četiriju franjevačkih obitelji, na zagrebačkom Kaptolu zajedno s provincijalima isusovaca, salezijanaca i lazarista osnovali Hrvatsku konferenciju viših redovničkih poglavara. Otac Ladislav je 1943. godine na latinskom jeziku napisao djelo pod naslovom *Nauk latinskih otaca o događajima na kraju svijeta*. To mu je djelo objavljeno u Rimu. I drugo mu je djelo iz oblasti crkvenoga prava objavljeno u Rimu 1948. godine. U Zagrebu mu je 1980. godine objavljeno djelo *Zaljubljenik sakramenta pomirenja*. U tom djelu govori o sluzi Božjem, franjevcu **Anti Antiću**.

Hrvatski je Karmel rođen u Somboru

O. Ladislav Marković je umro 1. kolovoza 1997. i sahranjen je u karmelićanskoj grobnici na velikom katoličkom groblju u Somboru. A Hrvatski su se karmelićani svojim samostanima iz stoljetnog svoga somborskog gnijezda razgranali po Hrvatskoj i Bugarskoj, ima ih u Hercegovini i u Rimu. Među starim somborskim karmelićanima je bilo Hrvata iz Gradišća, Mađara iz Bačke i svih krajeva Mađarske, ali tu je bilo i Nijemaca, našao se u Somboru i Slovak i Rumunj. Tako je Sombor ostao kolijevkom danas ugledne Hrvatske karmelićanske provincije svetoga Josipa. Zaista se ostvario slogan somborske karmelske stoljetnice: Baština za budućnost. Ovdje smo spomenuli samo neke somborske karmelićane, svi su oni, kao i današnji hrvatski karmelićani u kojima nikli u Somboru.

Neka je velika hvala Bogu i Gospi Karmelskoj, čiji su redovnici ravnu Bačku izabrali za svoj zavičaj, a nama ostali svjetlonoše i vjesnici Vesele vijesti i Riječi Božje koja se među ljudima nastanila i ostala prebivati s njima.

Prema: Ante Sekulić, *Karmelićanski prinosi hrvatskoj kulturi*, Zagreb, 2001.

Piše: dr. Andrija Kopilović

Sukobi u obitelji

(nastavak odgovora iz prošlog broja)

Zašto postoji sukob u obiteljima i kako se on liječi?*Mladi vjernik*

Kako sam u prošlom broju našega Zvonika obećao, nastaviti ću zajedno s vama razmišljati o problemu kojega ste nazvali "Sukob u obitelji". Dakle, nezaobilazna činjenica je da sukobi u obitelji postoje. U prošlom broju sam pokušao ukazati na uzroke sukoba. U nastavku razmišljanja bih vas podsjetio na jedan biblijski divan primjer "sukoba" koji je za nas sve u isto vrijeme i poruka i pouka. Isusu je dvanaest godina. Po židovskom zakonu on s roditeljima hodočasti u Jeruzalem. Tamo se zadržava dulje nego su planirali njegovi roditelji i nastaje "sukob u obitelji": tjeskoba, strah, briga, traženje, nesporazum. Nakon mučnoga traženja oni su ga našli i blago mu predbacili "zašto si nam to učinio?" Odgovor je jasan, mesijanski i poruka također: "Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" Sveti pisac dodaje da se tada Isus vratio s njima u Nazaret i, ne bez razloga, ističe: "bijaše im poslušan". Dakle, iz ovog primjera Isusova života vidimo da u obitelji treba uočiti stvarni temelj susreta više generacija. No, taj događaj ne daje nam pravo primjenjivati ga kao ispriku za sukobe. Taj tekst je mesijanska poruka. Nama služi samo kao ishodište razmišljanja jer se nikada ne smijemo i ne možemo doslovno usporediti sa svetom Obitelji. Jedan je dio poruke osobito ohrabrujući: čak je i u svetoj Obitelji, i u Isusovom životu, bilo situacija u kojima on nije bio shvaćen ni od svojih najbližih. S druge strane, to neshvaćanje urodilo je tjeskobom, brigom i boli, a da se nije radilo o sukobu koji bi bio grešan ili zao. Pođimo dakle od te spoznaje da u obitelji žive dvije do tri generacije zajedno.

Prvo što moramo prihvatiti je nezaobilazna činjenica da se, po naravi stvari, generacije generacijski u mnogim stvarima razilaze i ne mogu gledati istim očima baš radi toga što spadaju u jednu od generacija a ne u sve tri zajed-

no i istovremeno. Da bi se sukobi izbjegli, a priznali mimoilaženja i nesporazumi, ali ne grešni, moramo priznati različitost generacija. Zatim moramo prihvatiti da je to naravna, čak Božja volja da se na mnoge stvari ne gleda i ne vidi istim očima.

Dakle, različitost u pogledima, shvaćanjima i ponašanjima je Božja volja. Prvi uvjet da se izbjegne sukob je snaga prihvaćanja različitosti unutar iste obitelji jer smo različiti snagom Božje stvoriteljske volje i onim darovima naravi kojima nas je Bog obdario da budemo čimbenici obogaćenja a ne sukobljavanja. Prema tome, najprije je važno PRIHVATITI. Drugo što je vrlo važno naglasiti je ono što današnja obitelj na žalost nema u vidu i misli da ne može ostvarivati, a to je RAZGOVARATI. Jedan od najljepših načina življenja zajedništva jest dijalog - razgovor. Dakle, svoja gledanja, svoja razmišljanja, svoje stavove znati pravo, na pravi način i u pravo vrijeme reći. Kada se to ispuni ili ispunjava dnevno, dolazi do uzajamnog obogaćivanja i tada se zapravo vidi ljepota Božjega plana glede različitosti u obitelji. Treće čega se moramo unutar obitelji jako čuvati, jesu predrasude. Starija generacija je bogata iskustvom. To iskustvo je često puta iskustvo neuspjeha ili pada. U strahu da se to ne dogodi mlađima, starija generacija "projicira" problem i nameće je mlađoj kao da on već stvarno postoji, a zapravo ima predrasudu koja je za mlađu generaciju štetna. Jednako tako postoji opasnost predrasude kod mlađe generacije prema starijoj: da ih neće razumjeti, bez obzira da li se radi o sposobnosti ili volji, pa se mnogi problemi prešućuju uz opravdanje predrasude - neće razumjeti. Dakle, treba se čuvati projiciranih problema i predrasuda. Unatoč svega gore rečenog, ipak postoji realna mogućnost nesporazuma i neslaganja. Tada dolazi do izražaja ona dimenzija suživota koja je danas jako zanemarena a to je poštovanje osobe. Makar i ne razumijemo, makar se i ne slažemo, mi bismo trebali **iskazati poštovanje i poštivanje prema drugoj osobi i prema drugači-**

jem mišljenju. U tom poštivanju se jasno zna, i to ponovno voljom Božjom, da, na primjer, pred djecom roditelji imaju prednost i mora ih se poštivati jednostavno zato što su roditelji. Dakle, hijerarhija vrednota je sigurno u prednosti ali jednako tako i hijerarhija osoba, a to je da je roditelj snagom svoga zvanja zaslužio svako naše poštovanje. Osim kada se radi o postupku i zahtjevu koji je protiv savjesti. Poštovanje uskratiti ne smijemo nikada, a poslušnost onda kada se zahtijeva nešto što se protivi Božjoj zapovijedi, odnosno našoj savjesti. Tada vrhovni autoritet jeste Bog i naša savjest.

Sljedeća stvarnost koja nam je u ovim okolnostima bitna jeste moć opraštanja. Nema životnih okolnosti tako idealnih da se nekada ne bi došlo u sukob. Nema obitelji tako idealne koja vodi ovako gore spomenut dijalog. Ali ono što je sada bitno jeste pitanje od životne važnosti: postoji li u obitelji ljubav? Ako postoji, ona ima jednu jedinu "valu" kojom se plaća, a to je moć praštanja i moć podnošenja. Koliko smo sposobni voljenoj osobi oprostiti i koliko smo sposobni za voljenu osobu pretrpjeti? Prava ljubav druge "valute" ne poznaje osim ove dvije. Dakle, **moći oprostiti i znati podnositi** je jedan od jasnih putova kako se liječe sukobi u obitelji. I na kraju ističem **ZAJEDNIČKU MOLITVU**, osobito **NEDJELJNU SVETU MISU**. Jako je važno da to bude redovito. Molitva mora biti ustrajna i dnevna; članovi obitelji trebaju moliti jedni za druge, jer ako obitelj - kao jedinu instituciju božanskog porijekla - ne stavimo u Božje ruke nego je oslonimo na neke druge principe ili "uzmemo volan u svoje ruke", sigurno ćemo skrenuti s puta. Dakle, sukobi, nesporazumi, razmimoilaženja u obitelji mogu se živjeti, svladavati i preživljavati samo na temelju milosti koje nam je Bog podario po obitelji: molitvom jednih za druge. Svaki je problem rješiv ako je u Božjim rukama.

Da zaključim. Sukobi su, kako vi kažete, česti, čak iskustvom potvrđeni kao redovita pojava. Oni ne moraju biti grešni i ne smiju postati grešni ali oni ne smiju biti ni rana koja krvari, ni razlog koji ogorčuje život nego izvor za bolje razumijevanje, čvršće povezivanje i zajedničku molitvu pred Bogom i u Bogu, snagom prihvaćanja i praštanja.

Kašana - "Dukaš"
 Subotica,
 Preradovićeva 4
 (u Bunjevačkom kolu)
 Tel: (024) 555-738
 Organizira:
 - svadbe,
 - rođendanska slavlja,
 - bankete i dr.
 Svakog dana: MENI RUČKOVI
 Posebno se preporučamo za
 organiziranje "Poduša"
 vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
 nedjeljom zatvoreno

Tóth optika
 Tel.: 551-045

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)
 Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
 Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

**Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
 Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

HORVÁT BUSINESS CENTER
 HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
 CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
 H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
 311-9200, 353-1501
 Tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

SALAŠ
 ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
 Tel./fax: 024/553-567

Posjetite Galeriju SUBOTICA
 Radnim danom: 9 - 18 sati
 Subotom: 9 - 12 sati

Dr. Kern Katalin
 specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
 ponedjeljak - petak: 8 - 13 sati
 poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujška 1
 Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
 USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"
 vl. Kata M. Ostrogonac
 dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
 1996. god. NE MORATE SVE SAMI
 POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
 Zmaj Jovina 12
 Tel: 024/ 787-288

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Millennium GSM Centar
Prodaja i Servis

Pentium IV od 24990 din
 Novo i polovno!

Fax aparati, centrale...
 Bežični tel. sa
 2970 din

Mobilni od 5500.00

Sve na 7 rata
www.millenniumgsm.co.yu
 Tel 024/551-353 Prvomajska 6.

TippNet

Internet provajding
 Prodaja računara
 Instalacija i održavanje računarskih mreža
 Pojedinačni i grupni kursevi
 (Windows, Word, Excel, Internet)

(024) 555-765 Karadorđev put br. 2. Subotica
 e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
 DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO
 PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2
 Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
 Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu
 E-mail: funero@funero.co.yu

Zahvaljujemo našim darovateljima

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

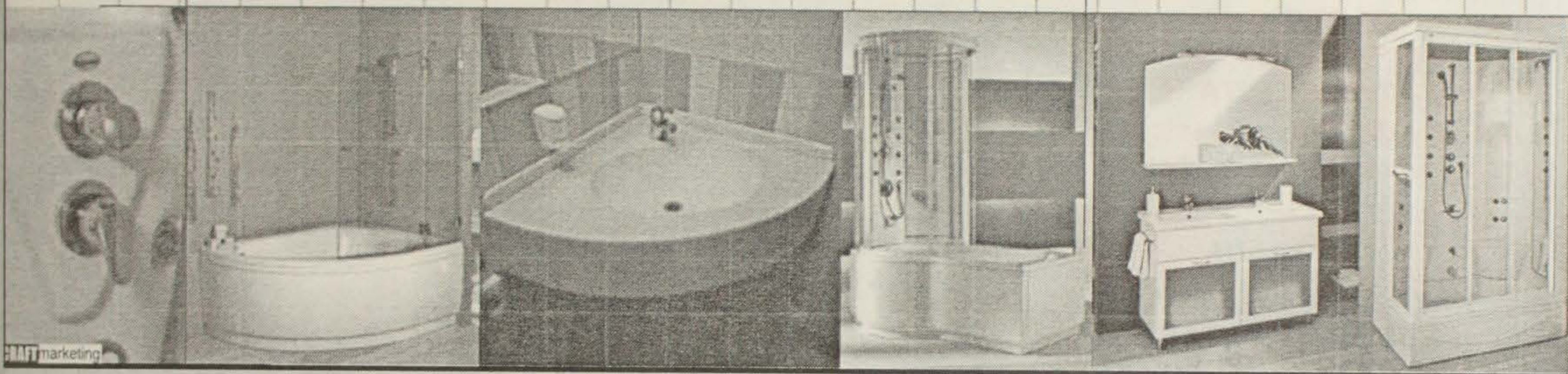
NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san[®]

KUPATILA

Za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila, ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

Prvi privatni i registrirani dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/753-374
754-680

U ugodnoj paličkoj prirodi i zelenilu, u privatnoj kući s lijepim dvorištem, pružamo usluge, stručno i odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih lica; usluge medicinskih sestara; liječničke i specijalističke usluge; njegu starih i nemoćnih lica na terenu (i u vašoj kući).

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

MONOLIT GRADNJA GRADEVINSKO I GRADEVINSKO-ZAHATSKO PREDUZEĆE p.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

Hirvivo
Katoličus hetilap
Krač-12 Alszar Njéudócsán
1. köf. 1. szék 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

SZTR **JULIJA-OPTIKA**

KULTURA NOŠENJA NAOČARA
33 GOD. TRADICIJA – STRUČNA USLUGA

- Veliki izbor klasičnih i modernih okvira
- Sunčane naočare od vodećih marki na svetu
- Kontaktno sočivo i sredstvo za održavanje

Uslovi kupovine:

- Gotovinsko plaćanje
- Čekovni kredit
- VISA kartica
- Sindikalna prodaja

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČARIMA!

24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/28-482

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku svaku večer od 19-21 sat na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA TRGOVINA NA VELIKO I MALO

SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA I STRUČNI SAVJETI

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

BOŽIČNI KONCERT

Katedralnog zbora "ALBE VIDAKOVIĆ"
sa Subotičkim tamburaškim orkestrom
u katedrali-bazilici
sv. Terezije u Subotici
21. prosinca u 19 sati

Zborom ravná: s. Mirjam Pandžić
umjetnički rukovoditelj orkestra:
Stipan Jaramazović

Na programu: božićne pjesme iz Bačke,
Hrvatske kao i nekoliko tradicionalnih božićnih
pjesama iz Europe.

Tako će publika imati prilike čuti pjesme:
DIVA MATI, RADUJTE SE ANĐELI, VESELJE TI
NAVJEŠĆUJEM, U TO VRIJEME GODIŠTA I
DRUGE, KAO I TRANSEAMUS USQUE AD BET-
LEHEM J. SCHNABELA, TIHU NOĆ F. GRUBERA
I DRUGE.

PO PRVI PUT NOVOGODIŠNJA DVOJEZIČNA SVETA MISA

31. XII. 2004. u 24 sata
u subotičkoj katedrali

U PRODAJI!

**KATOLIČKI KALENDAR
SA SLIKAMA OLTARA
NAŠIH CRKAVA (12 LISTA)**
- samo 250 din.!

KATEDRALA SV. TEREZIJE OTVORENA SVAKI DAN DO 12 SATI

Za predstojeće blagdane u našoj stolnoj
bazilici svete Terezije možete kupiti
krsne svijeće,
svijeće za adventski vijenac.
Imate i široki izbor duhovnih knjiga,
molitvenika,
Novog zavjeta
i Biblije.

Posjetite našu KNJIŽARU.
Otvorena je svaki dan od 8,30 do 12.

STUDENTSKI VJERONAUČNI SUSRET U NOVOM SADU

Katolička porta 3
vjeronaučna dvorana
četvrtkom u 20 sati

Isprika Antuna Mukića

Ja, Antun Mukić, ispričavam se gospo-
dinu Alojziju Stantiću za širenje laži o
njemu, čime sam mu nanio duševnu bol.

Subotica, 19.XII. 2004.

Antun Mukić,
Subotica,
Kalora Milodanovića 4

PREPORUČAMO!

Subotičku Danicu (novu) za 2005. godinu po cijeni od 250 dinara

Božićne sličice (četiri nova motiva) po cijeni od 1,5 dinar

Božićne čestitke (10 novih motiva):

simple 10 din., duple bez kuverte 15 din., duple s kuvertom u boji 20 din.

/Za božićne čestitke dajemo 20% popusta za narudžbe veće od 100 kom./

Narudžbe:

Uredništvo
Zvonika
tel.: 024 554-896

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

Obavljamo:

- dermatovenerološke,
- otorinolaringološke,
- internističke, kardiološke,
- neurološke,
- ginekološke,
- kirurške,
- pedijatrijske i preglede infektologa,
- lasersku terapiju,
- pregled mladeža dermoskopom,
- uklanjanje kožnih promjena
- ispitivanje sluha, timpanometriju,
- ultrazvučni pregled trbušnih organa,
- štitne žlijezde, dojke, testisa i kukova djece,
- krvnih sudova i trudnica
- kućne preglede i liječenje

**MEDITACIJA
U ŽUPI
ISUSOVOG
USKRSNUĆA**
7. 01. 2005.
u 19,30 sati

Fotografije
u ovom broju:
Zvonik i
Internet strana SPC

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
Mirko Štefković,
dr. Tadej Vojnović

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SCG 840 dinara (od nove godine),
- inozemstvo - 20 EURA
ili 160 kuna; avionom 50 USD
Pretplatnici iz inozemstva i
R. Hrvatske uplate mogu poslati
pošt. uputnicom ili čekom
na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320
Kufina R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

Hrvatska riječ
Informacioni politički tjednik izlazi 1945. i nastavlja izlaziti 2002.

ČITAJTE "HRVATSKU RIJEČ"
www.hrvatskarijec.co.yu
tel: (024) 55-33-55

URED HRVATSKOG
NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeveva 4
tel: (024) 556-898 i 553-818

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"
Subotica, Preradovićeveva 4
tel: (024) 555-589

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Kopperovi dani u Novom Sadu

"U ognjenoj peći", prizor igrokaza o Euharistiji koji su izvela djeca župe sv. Roka uoči Materica

Djeca iz vrtića "Marija Petković" opčinjena biskupskim štapom sv. Nikole... tko zna?!

Volonteri Caritasa u Subotici

Teta Janja Kujundžić nakon 38 godina nesebičnog služenja Crkvi otišla u mirovinu

U prodaji kalendar od 12 lista s motivima oltara

Nakon puno godina folklorni odjel HKC "Bunjevačko kolo" održao je godišnji koncert u subotičkoj "Hali sportova", preko 2000 gledatelja među kojima je bio i dubrovački biskup, oduševljeno je nagrađivalo izvođače svojim pljeskom

INTERKONFESIONALNA KONFERENCIJA U SUBOTICI I BEČEJU

DUBROVAČKI BISKUP ŽELIMIR PULJIĆ U SUBOTICI

